ሰርቫንቲስ

ዶን ኪሾት

ክፍል አንድ

በሚካኤል ደ ሰርቫንቴስ ሳቬንድራ

1547—1616

ከእስፓንኛ ወደ እንግሊዘኛ

ከሳሙኤል ፑትናም

ከእንግሊዝኛ ወደ አማርኛ

አሰፋው ተፈራ ወ/መስቀል

ግንቦት 1977

የመጽሐፉ ቴክኒክ ይዘት

—የጎኑ መጠን 20 ሲ.ሰር

—የቁመቱ መጠን 30 ሲ.ሰር

—የፊደሉ መጠን ልክ 10 ኮር

—የቃላት ብዛት (ግ) 72,272

—የኅትመት ብዛት 10,000 ኮፒ

አሳታሚ ፤ አስፋው ተፈራ ወ/መስቀል

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው

ሴንትራል ማተሚያ ቤት

የሥራ ትዕዛዝ ቁ. 3586/1977

የታተመበት ፤ አዲስ አበባ

ግንቦት 1977

አ ር እ ስ ት

				ገጽ
1.	ለልዑል የቪዥር መስፍን የተጻፈ ደብዳቤ			5
2.	የደራሲው የሕይወት ታሪክ			7
3.	ምዕራፍ	1	ስለ ስመ ጥር ከበርቴ..............	16
4.	ምዕራፍ	2	ብልሃተኛው ዶን ኪሾት	27
5.	ምዕራፍ	3	ዶን ኪሾት የተካነ ፈረሰኛ........	42
6.	ምዕራፍ	4	ፈረሰኞችን ሁቴሉን ለቆ ከወጣ በኋላ በመንገዱ ላይ........................	54
7.	ምዕራፍ	5	ፈረሰኞችን ላይ የደረሰው መውደቅ..	66
8.	ምዕራፍ	6	ቄሱና ጠጉር ቆራጩ	75
9.	ምዕራፍ	7	ጐበዙ ፈረሰኞችን....................	87
10.	ምዕራፍ	8	ጀግናው ዶን ኪሾት ከሚያስፈሩት የነፋስ ወፍጮዎች ጋር ያደረገው	97
11.	ምዕራፍ	9	የማንቻው ጀግናና ጐበዙ ቢስካሊያዊ የተሳለፉበት	112
12.	ምዕራፍ	10	በዶን ኪሾትና በጋሻ ጃግሬው በሳንቾ ፓንቻ	121
13.	ምዕራፍ	11	በዶን ኪሾትና በፍየል አርቢዎች የደረሰው ሁኔታ	130
14.	ምዕራፍ	12	አንደኛው ፍየል አርቢ ከዶን ኪሾት ጋር	144
15.	ምዕራፍ	13	የእረኛይቱ ማርቼላ ታሪክ	153
16.	ምዕራፍ	14	የሟቹ እረኛ የጂሮስስቶሞስ የብስጭት ግጥም	170

			ገጽ
17.	ምዕራፍ 15	ዶን ኪሾት እርሀራሄ ከሌላቸው ያንጓሶች ጋር	191
18.	ምዕራፍ 16	ብልሁ መኰንን ፈረሰኛው ዶን ኪሾት እሱ የመስፍን ግንብ ብሎ ከሰየመው ሆቴል ውስጥ	204
19.	ምዕራፍ 17	ቆፍጣናው ዶን ኪሾት	217
20.	ምዕራፍ 18	በጌትየው በዶን ኪሾትና በጋሻ ጃግሬው በሳንቾ ፓንቻ መካከል የተደረገው አስደሳች ንግግር	233
21.	ምዕራፍ 19	ዶን ኪሾት ከጋሻ ጃግሬው ጋር በጨለማ ሲጓዝ ካንድ ሬሳ ጋር ተገናኝቶ ያከናወነው ግጥሚያ	252
22.	ምዕራፍ 20	በስመ ጥሩነታቸው በመላው ዓለም ላይ የገነኑት ዙዋሪ ፈረሰኞች	267

ለልዑል ጌታዬ የቬዥር መስፍን

የጂብራሌዎን ማርኪዝ ፣ የቤናልካዛርና የባናሬስ ካውንት ፣ የአልኮሴር አውራጃ ቪስ ካውንት ፣ የካፒላ—የኩሪየል—የቡርጊሎስ ከተማዎች ጋቲዎ ጌታ

ልዑል ጌታዬ ሆይ !

ብልህና አስተዋይ ልዑል እንደመሆንዎ መጠን ማናቸውንም ዓይነት ሥነ ጽሑፍ በቅን አስተያየት እየገመቱ ለመዘክርነት ለመቀበል እጅግ የሚወዱንና የሚፈቅዱ መሆንዎን አጣርቼ ስለማውቅ ፣ ይህን የብልህነትንና የጥሩ ስሜትን ጥበብ የሚገልጥ በተለይም እነዚያ በትውልዳቸው መሠረተ ጨዋነት እየተመኩ ለተራ ጥቅም ዝቅ ብለው ማገልገልን ከታላቅ ውርደት የሚቆጥሩት ልበ ኩሩ ሰዎች የተከተሉትን የሕይወት ጐዳና የሚያብራራ ልብ ወለድ ድርሰት አዘጋጅቼ ለሕዝብ ለማበርከት በጋለ ትጋት ደክሜ ያጠናቀቅሁትን «የባለሞያው መኰንን የማንቻው ዶን ኪሾትን» የሕይወት ታሪክ በልዑልነትዎ ከፍተኛ ጠባቂነት ሥር ለማሳተም ቁርጥ ሀሳብ አደረግሁኝ ።

ይህን ያህላል ተብሎ ለማይገመተው ለልዑልነትዎ ታላቅ ሰውነት የሚገባውን የላቀ ክበሬታ እየሰጠሁ ፣ የልዑልነትዎ መልካም ፈቃድ ሆኖ መጽሐፉን በጥበቃው ሥር እንዲቀበሉኝ እፊትዎ ተንበርክኬ ልመናዬን በፍጹም ትሕትና አቀርባለሁ ።

ይህም መጽሐፍ በልዑልነትዎ ጥላ ሥር የተጠበቀ እንደሆነ ምንም እንኳ በታላላቆቹ ጠቢባን ደራሲዎች ዘንድ የሚዘጋጁት ከፍተኛ ድርሰቶች ሁሉ የሚጐናጸፉትን ዓይነት እጅግ ብርቅና ድንቅ የሆኑትን የለዛ ማጌጫዎችና የመምህርነት ቃላት ያልተጐናጸፈ ደሀ መሆኑን ባውቅ የድንቁርናቸውን ወሰን ሳያከብሩ ጥሰው እያለፉ በሌሎቹ ድካም የተዘጋጀውን ድርሰት ለመንቀፍና ለማኳሰስ ሲሉ በከረረ ጥላቻና በታወረ አስተያየት እየወነጀሉ ሊያጠፉት ከሚነሱት ተንኰለኞች ሊድን ስለሚችል ፣ በዚሁ መጽሐፍ ላይ ጥፋት አይተናል በማለት በምቀኝነት መን

ፈስ እየዶለቱ አስመስለው ለማሳመን አንዳንድ] ሐሳዊ መስካሪ ዎች የሚያቀርቡትን ሐሰተኛ ሰበብ በመቃወም ልዑልነትዎ እርግጠኛና ቁርጠኛ በሆነ ፍርድ ጋሻና ጠበቃ ሆነው ጠላቶ ቹን እንዲከላከሉለት በልዑልነትዎ ተማጥኜአለሁ ።

ስለዚህ የልዑልነትዎ ልበ ብሩህነትና አስተዋይነት የኔን መልካም ስሜት በቅን አስተያየት እንደሚገምቱው ብርቱ እም ነት ስላለኝ ይህችን አነስተኛ-ስጦታ የማበረክተው በአነስተኛ ነቷ ቅር እንዳማይሰኙ ፍጹም እርግጠኛ ሆኜ ነው ።

የልዑልነትዎ ፍጹም ታማኝ አገልጋይ
ሚካኤል ዲ ሰርቫንቴስ ሳቬንድራ

መግቢያ

በደራሲው ሕይወት ዙሪያ የተገኘ አጭር ታሪክ

ሚካኤል ሰርቫንቴስ ሳቬንድራ እንደ አውሮፓ አቆጣጠር በጥቅምት ወር 1547 ዓ. ም. አልካላ ዲ ሔናሬስ ከሚባል አገር ሀብት ከሌላቸው ከምግባረ መልካም ቤተሰብ ወገን ተወለደ ። እርሱ እራሱ እንደተረከው ከልጅነቱ ዕድሜው ጀምሮ መንፈሱን ወደ ቅኔ ትምህርት ማዘንበሉን ብቻ ይገልጻል ፤ ከዚህ በስተቀር በጐልማሳነቱ ዘመን ያሳለፈውን ሁኔታ የሚገልጽ አንድም የታ ሪክ ምንጭ አልተገኘም ።

የመጀመሪያ ትምህርቱን በሳላማንካ ዩኒቨርሲቲ ካስመረቀ በኋላ ቀጥሎ በ1568 ዓ. ም. ወደ ማድሪድ ተዛውሮ ሲማር ከብ ፁዕ ካርዲናል አኳቪቫ ጋር ተዋወቀ ። ብፁዕነታቸውም የወጣ ቱን ብልህነትና ንቃት ተመልክተው ፍቅራቸውን አሳደሩበት ።

ሚካኤል ከብፁዕነታቸው ጋር መተዋወቁን ከታላቅ ዕድል ስለቆጠረው ምኞቱን ለመፈጸም ሲል በእልፍኝ አሽከርነት ደንብ አድሮላቸው ተከትሎአቸው ወደ ሮም ለመሄድ ቁርጥ አሳብ አደረገ ። ይህን የመሰለው የአገልግሎት ደንብ ባንድ የቤተ ክህነት ወራሴ መንበር ዘንድ እንደማናቸውም ተራ አሽከርነት የሚቆጠር ሥራ አልነበረምና ሚካኤል ከብፁዕነታቸው ጋር በቆየበት ጊዜያት ማናቸውም መልካም አያያዝና ባለሟል ነት አልተጓደለበትም ነበር ። ይልቁንም በዚያን ዘመን በእስፓ ኒያ አገር በአኗኗራቸው እጅግ ተግደርዳሪ ከነበሩት የጨዋ ልጆ ችና ዛሬ በዘመኑ መለወጥ የተነሳ የጥንት ክብራቸውን አጥተው ድህነት ከተጫናቸው ወገኖች የሮምን ከተማ ጥንታዊ ታሪክና ውበት ለመጐብኘትና እንዲሁም የተፈጥሮ ስጦታቸውን በትም ህርት ለማሻሻል ከሚመኙት ወጣቶች መካከል አንደኛው ሚካ ኤል ስለነበረ የጀመረውን ትምህርት አቋርጦ ወደ ሮም ለመ ሄድ በመነሳቱ ቅር አልተሰኘም ነበር ። ሮምም በሚገኝበት ጊዜ እንደተመለከተው ተስፋው የተመሠረተበት የወደፊት ምኞቱ

የትንቢት ታላቅነቱን የሚያረጋግጥለት አለመሆኑን ከቀን ወደ
ቀን እየተረዳው ስለሄደ ከዕለት ምኞት በስተቀር ዘላቂ የሆነ ሞያ
ሊይዝ አለመቻሉን በመረዳት ብፁዕነታቸውን አንድ ዓመት
ያህል ካገለገላቸው በኋላ ተሰናብቶ ተለያቸው ።

በዚያን ዘመን በአውሮፓ አገር የነበረው የሰላም ሁኔታ የሚ
ተማመኑበት ባለመሆኑና በተለይም ደግሞ በቅርብ ጊዜ ውስጥ
ትልቅ ጦርነት እንደሚነሳ ታምኖ ሽብርና ግርግር በበረከተበት
በእስፓኒያ ግዛት ውስጥ አብዛኛውን ጊዜ ተፈላጊ የነበረውና
በቀላሉም ሥራ ለማግኘት የሚችለው የጦር መሣሪያ ታጥቆ
የሚንጎራደድ ጉልማሳ በመሆኑ በዘመኑ ብርቅ በነበረው በወታ
ደርነት ፍቅር እየተገፋፋ የማናቸውም ወጣት ፍላጎት እንደሚ
ያደላው ሁሉ ሚካኤልም መሣሪያ የመጨበጥን እድል ስለመ
ረጠ በመንግሥቱ ጦር ሠራዊት ውስጥ ተመልምሎ በተራ ወታ
ደርነት ተቀጠረ ።

በጥቅምት 7 ቀን 1570 ዓ.ም. የቱርክ መንግሥትና የክርስቲ
ያን ነገሥታት ስለሃይማኖት ነጻነት ባደረጉት ጦርነት የመስ
ቀል ምልክት የሚያደርጉት የክርስቲያን ሕብረት ወታደሮች
በቱርክ ሠራዊት ላይ ያገኙትን ድል አድራጊነት ስናስታውስ
በዚያን ጊዜ ሚካኤልም በሌምፓንቶ የመርከብ ተዋጊ ጦር ክፍል
ተሰልፎ በታላቅ ጀግንነት እንደተዋጋ ትዝ ይለናል ። ውጊ
ያው እንደተፋፋመ ወዲያውኑ ሚካኤል በወባ ተነድፎ በጠና
ትኩሳት ስለታመመ ይህንኑ የሻምበል አዛዡ አይቶ ወደ
መታከሚያ ክፍል ተዛውሮ ከሌሎች በሽተኞች ጋር እንዲታ
ከም አጥብቆ መክሮት ነበር ። እርሱ ግን ተኝቶ መታከሙን ከስ
ንፍና ስለቆጠረው የሕመሙን ቀላልነት በማስረዳት እንዲህ ሲል
ለአለቃው መለሰለት ይባላል ።

«ሻምበሌ ሆይ ! በዚህ የጦር ሜዳ የተሠማራው ሕዝብ ለእ
ናት አገሩና ለሃይማኖቱ ነጻነት ፥ እንዲሁም ለንጉሡ ክብር ሲል
እራሱን መሰዋዕት ለማድረግ በቆራጥነት መንፈስ ክንዱን እን
ስቶ በሚራኰትበት ጊዜ እኔ ሳልሞት በብርድ ልብስ ተጠቅ
ልዬ እዚህ ሥፍራ መገኘቴ የምመኘውን ክብር አያስጠኝም ።

እንዲያውም ከጦርነቱ ፍጻሜ በኋላ ስለሚካኤል ሕይወት ታሪክ
አንዳንድ ነገር በተጠየቀ ጊዜ የሚሰጠውን መልስ እኔው እራሴ
በሕይወት ሳለሁ ሠርቼ መቆየት ይገባኛል» ብሎ ተናገረ ።

ጦርነቱ እያደር እየበረታ ስለሄደ ሚካኤል እንደምኞቱ
በውጊያው ውስጥ ገብቶ በሶስት አረር ተመትቶ እስኪቆስል
ድረስ የተሰጠውን ቦታ ሳይለቅ ጠላቶቹን በሚያስደንቅ ጀግን
ነት ለማጥቃት ችሏል ። አቀሳሰሉም ባንድ እርሳስ ከግራ ክንዱ
ላይ ፥ በሁለት እርሳስ ከጡት ሥሩ በላይ ስለነበረ የደረቱ ቁስል
በሕክምና ሲድን የክንዱ ቁስል እያመረቀዘ ጤና የሚነሳው
መሆኑ በሐኪም ምርመራ ከተረጋገጠ በኋላ እንዲቆረጥ ስለተ
ደረገ በዚሁ ጠንቅ የግራው ክንዱ ጉምድ ሆኖ ለመቅረት በቃ።

ይህ የተቆረጠው እጁ ስላላ ሆኖ ከዳነለት በኋላ በጦር
ሜዳ ላይ ለፈጸመው የጀግንነት ሞያ አንዳች ውለታ ሳይደረግ
ለት እንደገና በገዛ ፈቃዱ ወደ ቀድሞው ጦር ክፍሉ ተመልሶ
አገልግሎቱን ቀጠለ ።

በ1575 ዓ. ም. ላይ ደግሞ ወደ ሌላ የጦር ግንባር ዘምቶ
የሚያኰራ ጀብዱ ሠርቷል ። ይህም ውጊያ እንደተፈጸመ ወዲ
ያውኑ አገራቸው ለመግባት የሚፈልጉት ወታደሮች ሁሉ በተራ
እየተጻፉ ፈቃድ እንዲያገኙ የጦሩ ጠቅላይ አዛዥ ስላስታወቀ ፤
ሚካኤል የተወለደበትን አገር ለማየት አጥብቆ የሚናፍቅ ነበ
ርና በአለቃው አሳሳቢነት በመጀመሪያው መርከብ ለመሳፈር ጠይቆ
የቅድሚያ እድል ለማግኘት ቻለ ። ከዚያም በኋላ ለመነሻ በተ
ወሰነው ቀን በቀጥታ ወደ ተወለደበት አገር በሚያደርሰው መር
ከብ ተሣፍሮ በሚጓዝበት ጊዜ ባለመታደል በዚሁ መርከብ ላይ
ድንገተኛ የባሕር ወንበዴ አደጋ ወደቀበት ። ይህም አደጋ ሊደ
ርስ የቻለው ጥንት የእስፓኒያ መንግሥት ኃይል ደክሞ አረ
ቦች በበረቱበት ዘመን ከእስፓኒያ አውራጃዎች አብዛኛውን
ክፍል በኃይል ወረው ሕዝቡን አስገብረው አገሩን ይገዙ ከነበ
ሩት የጥቁር አረቦች ወገን የሆነ አርናውቴ ማሚ የሚባል የባ
ሕር ወንበዴ ተነስቶ በተሳሳፊ መርከቦች ላይ አደጋ እየጣለ
ተሳፋሪዎችን በመማረክና ሃብታቸውን በመዝረፍ አምጾ ይኖር

ነበርና ሚካኤልና ጓደኞቹ የተሳፈሩበት መርከብ እንዳጋጣሚ ከወንበዴው መርከብ ጋር ድንገተኛ ግጭት በመገናኘቱ የተለመደውን አደጋ ጥሎ ተሣፋሪዎችን በብርቱ በውጊያ አጣዳፋቸው ፤ እነዚያም በጦርነት የተንገላቱ ሰዎች ስለሆኑ ጠላቶቻቸውን በተኩስ ጉልበት ለማጥቃት ወይም ለመመከት የማይችሉ በመሆናቸው ተስፋ በሌለው ጥናት ለጥቂት ጊዜ ከተከላከሉ በኋላ በመጨረሻው ተሸንፈው ከነመርከባቸው ተማረኩ ። በፍጅቱ መካከል አብዛኞዎቹ ሰዎች ለመትረፍ ተስፋ በመቁረጥ ከመርከብ እየዘለሉ ወደ ባሕሩ ጠልቀው ቀሩ ። አንዳንዶቹ ደግሞ በጨበጣ ሲዋጉ ሕይወታቸውን ሠው ። ከሞት የተረፉት ግን እጃቸውን ስለሰጡ በሰንሰለት እየተቋራኙ ወደ አልጀር ግዛት ተሻግረው ለባርነት ተሸጡ ።

ያልታደለው ሚካኤል ከምርኮኞቹ አንዱ ስለነበረ በአረመኔዎች እጅ ገብቶ አምስት ዓመት ሙሉ በጭካኔ አገዛዝ ተጨቁኖ ሲንገላታ ኖረ ። ከዕለታት አንድ ቀን እነዚያን አብረው የተማረኩትን ጓደኞቹን በምክር አበራትቶ በርሱ መሪነት ለማሸፈትና በድንገት በሚያነሱት ሸብር እርዳታ በባርነት የሚሰቃዩትን ክርስቲያናቶች በሙሉ አንቀሳቅሶ በነዥዎቻቸው ላይ እንዲያምጹ ለማድረግና ዘወትር ሁከት በማንሳት አሰልችተው ነጻ እንዲወጡ በማለት ወሰን በሌለው ቆራጥነት ሙከራ አደረገ ። ነገር ግን ከሐሳቡ ጋር የተባበሩት ጥቂት ሰዎች ሆነው ስለተገኙ ሙከራውን እንደምኞቱ ዳር ለማድረስ አልቀናውም ነበር ። እንዲያውም በክህደት መንፈስ የተመረዙ አንዳንድ ጓደኞቹ ይህን ከባድ የሸፍትነት አድማ እንዲሠሩ በምክር የሚያበረታታቸውና የሚመራቸው ሚካኤል መሆኑን ምስጢር አውጥተው በጠላቶቹ ፊት ስለአጋለጡት በዚህ ጥፋት ምክንያት እጁ ተይዞ ከወህኒ ቤት እንዲታሠር ተደረገ ። ሆኖም በጓደኞቹ ከሐዲነት ምክንያት የደረሰበት ይህ አሳዛኝ መሰናክል ስለነጻነቱ ፍቅር በልቡ የተሠረፀውን ጽኑ ተስፋ ለመደምሰስ የሚችል አልነበረምና እንደገና ትግሉን ለመቀጠል ሲል በማይታመን ድፍረት ከወህኒ ቤት ሰብሮ ለማምለጥ ሲችል እነዚያን ከሐዲያን ጓደኞቹን እዚያው ተዋቸው ።

ውሎ አድሮ የማምለጡ ወሬ በተሰማ ጊዜ ይህ አስጊ የሆነው የሚካኤል ልበ ቆራጥነትና ድፍረት ሐሰን አጋ የሚባለውን ጨካኝ የአልጀር ባላባት ስለአሰጋው ሙከራው የሚናቅ አለመሆኑን በመገመት ከወህኒ ቤት ማምለጡን ሕዝቡ እንዲያውቅና ለፍለጋውም እንዲተጋ በማለት እጁን ይዞ ለሚያመጣለት ሰው ከፍ ያለ ሹመትና ሽልማት የሚሰጥ መሆኑን በአዋጅ አስነገረ ።

ይህ አዋጅ ከታወጀ በኋላ ስለሚካኤል መፈለግና መከበብ የየአውራጃው ኬላዎችና የየግዛቱ ወሰኖች በብርቱ እንዲጠብቁ ተደረገ ። ኮብላዩ ሚካኤል ምንም እንኳ ውስጡን በማያውቀው አገር ተደብቆ ማምለጥ ተአምር ከመሥራት የሚቆጠር መሆኑን ቢረዳውም የነጻነቱ ፍቅር እያጽናናው እጁን ለጠላቶቹ ከመስጠት ይልቅ በሚያመልጥበት መንገድ ላይ ሕይወቱ እንዲያልፍ መርጦ ሽሽቱን አጠነከረ ።

የአዋጁ ቃል በየባላገሩ ጆሮ በደረሰ ጊዜ ሹመትና ገንዘብ ለማግኘት የጓጉት ሰዎች ሁሉ ያሰረፍት ፍለጋቸውን ስለአጠናከሩ ከጥቂት ጊዜ በኋላ በብዙ ድካምና ብርበራ በጠቋሚ መሪነት ካንድ ባላገር ቤት ተገኘ ። ወዲያው እጁ ተያዘና ሕይወቱ እንደተከበረ ወደ ባላባቱ ችሎት ቀረበ ። ነገር ግን ይህን የሚያህል ጥፋት ሠርቶ ቢገኝም ዕድሉ አግዞት በጥብቅ እንዲታሠር ከመደረጉ በቀር በሞት እንዲቀጣ አልፈረዱበትም ነበር ።

ከዚህም በቀር እንደገና ተመልሶ እሥር ቤት ከገባ ወዲህ ለውጭ ሰዎች በሚነዛው ስብከቱ አማካይነት የአልጀር ግዛት ዋና ከተማ ለእስፓኒያ መንግሥት ተገዥ እንዲሆን ለማድረግ ሲል በባርነት የሚሰቃዩትን ክርስቲያን ሕዝቦች በባላባቶቹ ላይ አስነስቶ ለማዋጋት አቅዶ የክርስቲያን ሕብረት ጦር እንዲቋቋም በምስጢር ሲያሴር ተገኝቶ ነበር ። ይህንንም አድርጎ ቢያገኙትም ጠላቶቹ ስላልጨከኑበት ሕይወቱን ቆጥበውለታል ።

ዘወትር በሚካኤል ላይ የሚታየው ይህ ያለመገዛት ጠንካራ መንፈስ በጣም እያሰጋ ስለሄደ አረመኔው የአልጀር ገዥ ይህን እጅ ጕራዳ ሰው ከመግደል ይልቅ በገንዘብ ገዝቶ እጅ

ማግባት የተሻለ መሆኑን ስለመረጠ የአምስት መቶ ወቄት ወርቅ ጌታ ነበርና ዋጋውን ለመጀመሪያ ጌታው ለአርናውቴ ማሚ እጅ በጅ ከፍሎ በባርነት ገዛው ።

ይህን የመሰለ የመከራ ቀንበር በሚካኤል ጫንቃ ላይ መውደቁን የሰርቫንቲስ ቤተሰቦች ስለሰሙ እርሱን ከባርነት ነጻ ለማውጣት የሚከፈል የወጆ ገንዘብ መራር በሆነ ችግር ማጠራቀም ጀመሩ ። በዚያኑ ዘመን ሚካኤል ስለርሱና ስለክርስቲያን ወገኖቹ ነጻነት የሚያደርገው ትግል ዘወትር መሰናክል እያገኘው ተዳክሞ ነበርና በትግሉ መክሸፍ የተቆረቆሩት የእስፓኒያ ሕዝቦች እነዚያን በአልጄር ግዛት ውስጥ በባርነት የሚገዙትን ክርስቲያናት በሚቻላቸው መንገድ ነጻ ለማውጣት የሚረዳቸውን ዘዴ ለመፈለግ ሲሉ ተሰብስበው ከተማከሩ በኋላ«የቅድስት ሥላሴ መነኰሳት ማኅበር» የተባለ አንድ ሚሲዮን በሕዝቡ መዋጮና ዕርዳታ አቋቋሙ ።

የሰርቫንቲስ ቤተሰቦች በተለይ ለወጆ ያጠራቀሙትን ገንዘብ ለልጃቸው ነጻነት ዋጋ እንዲከፈል ለሚሲዮን አለቃ አስረከቡና ወዲያውኑ በግንቦት ወር 1580 ዓ. ም. ላይ ሚሲዮናውያኖቹ አልጄር ግዛት ገብተው ስለባሪያ ነጻነት የሚደረገውን የመግባቢያ ውል መነጋገር ጀመሩ ። አረመኔው ሐሰን አጋ ግን የውሉን ሐሳብ ሲቀበል በተለይ ሚካኤልን ነጻ ለመልቀቅ የጠየቀው ገንዘብ የገዛበትን እጥፍ ስለሆነ እሱን ነጻ ለማውጣት ያጋጠመ ችግር የማይዘለቅ መስሎ ነበር ። ነገር ግን መችም የማይቀር ዕዳ በመሆኑ አባ ጄል የሚባሉት የሚሲዮን አለቃ በጉዳዩ ከተጨነቁበት በኋላ ከማኅበሩ ስንቅ ላይ አምስት መቶ ወቄት ወርቅ ጨምረው ከብዙ ልመና ጋር አንድ ሺህ ወቄት ወርቅ ከፍለው ባላባቱን ለማስደሰት ቻሉ ።

እንዳጋጣሚ የዚያኑ ዕለት ሚካኤል ወደ ቱርክ አገር ተሻግሮ ለመሸጥ ከሌሎች ጋር በሰንሰለት ተቆራኝቶ ወደ ኰስታንቲኖፕል ለመጓዝ ተዘጋጅቶ ከወደቡ ላይ ከሚገኘው መርከብ ውስጥ ተሣፍሮ ስለነበረ ዋጋው ከተከፈለ በኋላ ከሌሎቹ እሥረኞች መጨረሻ ወርዶ እጁ ለሚሲዮኑ አለቃ ተሰጠ ።

ከዚያ ወዲህ አገሩ ገብቶ ከቤተሰቦቹ ጋር ተቀላቅሎ ሲኖር የአዞሮች ዘመቻ በተደረገ ጊዜ እንደገና በሶስተኛው ክፍለ ጦር ውስጥ አባል ሆኖ እስከ 1583 ዓ. ም. ድረስ በወታደርነት አገልግሏል ። በ1584 ዓ. ም. ካቴሪና ፖላቼዎስ ኢ. ሳላዛር የምትባል ትውልዷ ከጨዋ ወገን ሆኖ በአኗኗሯ እንደ ተራ ሰው ደሀ የሆነች ልጅ አግብቶ ትዳር ከያዘ በኋላ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የወታደርነት ተግባሩን አቋርጦ መተዳደሪያውን በጽሕፈት ሥራ ላይ መሠረተ ።

ለመጀመሪያ ጊዜ «ጋላቴያ» (የመልካም አስተዳደግ ምክር) ብሎ የሰየመውን የእረኞች የተረት መጽሐፍ ጻፈ ። ከሱም ቀጥሎ በሰው ልጅ ላይ የሚታየውን ጉልህ ስህተትና እንዲሁም ልማድን በመከተል የሚደርስበት የድንቁርና እምነት ሁሉ ለሥልጣኔና ለአእምሮ እድገት ጠንቀኛ ደዌ መሆኑን የሚያስገነዝቡ ፤ ከተፈጥሮ ስጦታ ፈልቀው የተዘጋጁ ፤ ብሩህ የሆነ የሐሳብ አገላለጥ ያላቸው እያሌ መጻሕፍት ጽፎ ነበር ። ነገር ግን በዘመኑ ቤተ መጻሕፍት ባለመጠበቃቸው የተነሳ ሁሉም በጊዜ ብዛት እየባከኑ ጠፍተዋል ።

ሚካኤል ሰርቫንቲስ በጽሕፈት ሥራ ተወስኖ ሲኖር ብዕሩ ማለት የጸሐፊነት ሞያው ኑሮውን የሚደግፍበት በቂ ጥቅም የማያፈራለት መሆኑን ስለተረዳው ይህን ሥራ ትቶ ሌላ የተሻለ ጥቅም የሚገኝበት ሥራ መፈለግ ግዴታ ሆነበት ። ስለዚህ ያለፈውን የወታደርነት አገልግሎቱን በማስታወስ የሥራ ጥያቄ ማመልከቻውን ለባለሥልጣናቱ ቢያቀርብ ለጊዜው ሊሰጡት የቻሉት ሥራ በመርከብ ወደ ሲቪሊያ ለሚመላለሱት ለሕንድ ነጋዴዎች ወጭ ሸቀጥ ማቅረብና ገቢ የንግድ ዕቃ መቆጣጠር ነበር ። ይህም ሥራ ወዲያው በ1592 ዓ. ም. ግድም ስለቆመ ወደ ማዘጋጃ ቤት ተዛውሮ ። ከሕዝብ ጥቅም ገቢና ከሥራ ማኅበር ቀረጥ በመቀበል ሥራ ተቀጥሮ ከቀድሞው ደረጃው ቁል ቁል ወርዶ ተገኘ ። ይህንንም ሥራ ለጥቂት ጊዜ ከሠራ በኋላ በብስጭት ምክንያት ትቶ ወደ እንዳሉሲያ ሄዶ ተቀመጠ ። እዚያም በነበረበት ሰሞን እጅግ የጣመና የተመሰገነ ልዩ ልዩ የተረትና የምሳሌ መጽሐፍ ጽፎ ለሕዝብ አበረከተ ።

በ1595 ና በ1603 ዓ. ም. መካከል በነበረው ዕድሜው አልፎ አልፎ ያቋረጣቸውን የድርሰት ጅምሮች ማናቸውም በዘመኑ የታወቁና ስማቸው የተጠራ ደራሲያን በብዙ ጥንቃቄና አገባብ ቢደክሙበትም እንደባለቤቱ አሳክተው ለማጠናቀቅ አልሆነላቸውም ነበር ።

ስለደራሲው ሕይወት ታሪክ ለጊዜው ጫፍ ይዞ ለማውራት የሚቻለው እነዚያን ዓመታት በማንቻ ወረዳ ውስጥ ተቀምጦ ሳለ ኑሮውን በብዙ ችግርና መጉላላት ማሳለፉን ብቻ ነው ። እንዲሁም አርጋማሲላ ዴ አልባ በሚባለው በዚሁ አውራጃ ዋና ከተማ ውስጥ ጠላት በወንጀል ከሶ አሳስሮት ነበር ። ይህም የቆየ ቂም ለመበቀል በደባ ያሳሰሩት መሆኑ ታውቋል። ነገር ግን የእሥራቱ ምክንያት እያደር እንደተገለጠው ክብሩን የሚነካ ጥፋት ሆኖ አልተገኘም ።

«ዶን ኪሾት» ብሎ የሰየመውን ይህን አስደናቂ ጥዑም የሆነ ልበ ወለድ ታሪክ መጻፍ የጀመረውና ሥራውንም በታላቅ ትጋት የቀጠለው በዚያን ጊዜ ወህኒ ቤት ታሥሮ ሳለ ምቹ የዕረፍትና የፀጥታ ጊዜ ስለአገኘ ነው ። እሱም እራሱ ስለዚህ ታሪክ መዋጣት ሲናገር «ይህን መጽሐፍ የወለደው ወህኒ ቤት ነው» ብሏል። የደራሲነት ችሎታውን መታወቂያ የሆነው የዚሁ መጽሐፍ የመጀመሪያ ጥራዝ በ1605 ዓ. ም. ላይ ታትሞ ለሕዝብ ታደለ።

የሚካኤል ሐሳብ የነበረውን በዚያን ዘመን የእስፓኒያ መኳንንት ዙዋሪ ፈረሰኛ እየሆኑ አገር ለአገር እየዞሩ የሚያሳዩትን ከንቱነትና ወግ አጥባቂነት ፣ እንዲሁም ስለ ፈረሰኛነት ተግባር ያላቸውን ታላቅ ትክታ በመንቀፍ ፣ በመንፈሳቸው የታተመውን ቅጥ የለሽ መራቀቅና የፈረሰኛነት ባለታሪክ የመሆን ምኞታቸውን በማኰሰስ አንድ በግጥም ቤት የተዘጋጀ አስታኮ የሚነካ ድርሰት ለማውጣት ነበር ። ነገር ግን ለዚህ በታሪክ አገባብ ለተጻፈው ድርሰቱ የላቀ ግምት ስለተሰጠው የደራሲውን ስምና ዝና እስካለንበት ትውልድ ድረስ አቆይቶ ሕያው አድርጐታል ። መጽሐፉም በሕዝብ ስሜት ላይ ክልክ ያለፈ የደስታ ሽብር አስነስቶ ነበር ። ስለሆነም ደራሲውን ከከባድ የችግር ኑሮ ሊያወጣው ስላልቻለ ሕይወቱን በሙሉ በድህነት ውስጥ አሳለፈ ።

ከዚህ ሌላ ደግሞ በእስተያየት ርቀት ከመጀመሪያው መጽሐፍ ያላነሰ ሁለተኛ መጽሐፍ አሳትሞ ለማውጣት ሥራውን ጀምሮ ሳለ«ዴ አቤላንዳ» በሚባል የሐሰት ስም የሚጠራ አንድ ሽረኛ ጸሐፊ በሰርቫንቲስ ላይ በቅናት ተነስቶ ዛቻና ነቀፌታ የመላበት መጽሐፍ በዚያው አርእስት አስመስሎ ጽፎ አሳትሞ ለሕዝቡ ነዛው ። ሚካኤልም በዚህ በተሠራበት ተንኰል ስለተከፋና እጅግ ስለአዘነ ነገሩ እልህ አሳድሮበት ሁለተኛውን ጥራዝ ለማሳተም ተጣደፈና ወዲያው በ1615 ዓ.ም. መጀመሪያ ላይ ታትሞ እንዲወጣ አደረገ ።

እርሱ በሕዝቡ ዘንድ እንደፈላስፋና እንደ ንጹህ ክርስቲያን መገመቱን ያውቅ ነበርና ጊዜ ሞቱ መቃረቡን አስታውሶ ለመጨረሻው ጊዜ ታሪኩ ተሰናድቶ ለማለፍ ሲል ጅምሩን አጠናቀቀና በቶሎ ለፍጻሜ አደረሰው ።

ኢድሮፒሲያ (በውስጥ አካል ውስጥ እንደ ውሀ ተቋጥሮ ደዌ የሚሆን በሽታ) ከብዙ ጊዜ ጀምሮ ያሰቃየው ስለነበረ ። በዚሁ ጠንቅ በሚያዝያ 23 ቀን 1616 ዓ. ም. ማድሪድ ላይ አርፎ እስከሬኑ ኢዛቤላ የምትባለው ሴት ልጁ የምንኩስና ቆብ ከጫነችበት ገዳም ከሥላሴ ደናግላን ቤተ ክርስቲያን ጓሮ ተቀበረ። በ1633 ዓ. ም. እነዚህ ደናግል ወደ ሌላ ገዳም ሲዛወሩ የሚካኤል አጽም ከሌሎች ከብዙኃን ሙታኖች አጽም ጋር ተቀላቅሎ እንዳይሳከር በማለት ልጅቱ ከዚያ መቃብር አስወጥታ ወደሌላ የመቃብር ቅጽር በክብር ሥፍራ አኖረችው ።

ሚካኤል ሰርቫንቲስ በሕይወቱ ሳለ ያልታወቀ አልባሌ ሰው ሆኖ ይኖር ነበር ። ከሞተም በኋላ ካንድ መቶ ዓመት ይበልጥ ስሙ ተረስቶ ነበር ዛሬ ግን እውቀትና ሥልጣኔ እየተስፋፋ በሄደበት ዘመን የደራሲነቱ ሙያው በእስፓኒያ ብቻ ሳይሆን በድፍን ዓለም ስሙና ዝናው እየገነነ ስለሄደ እስከ ዛሬ ድረስ ታላቅ ክብር ሰጥቶት ለወንኖቹ መመኪያ አድርጐት ይኖራል።

ም ዕ ራ ፍ 1

ስመ ጥር ከበርቴ የማንቻው ዶን ኪሾት ታሪክ

ስመ ጥር ዶን ኪሾት ማን እንደነበረና ምን እንደሠራ ይተረካል

በማንቻ ወረዳ ዋና ከተማ ባንደኛው መንደር (ለጊዜው የመንደሩን ትክክለኛ ስም ላስታውሰው አልቻልኩም) በጣም ረጅም ዘመን አልሆነውም ፤ አንድ የእስፓኒያ ከበርቴ ይኖር ነበር ። ይህም ከበርቴ ከነዚያ አሮጌውን ልማድ አጥብቀው ከሚከተሉትና ጣምራ ጦር በረጅም ዛቢያ ላይ ሰክተው ከሚይዙት የጥንት ክብ ጋሻ ከሚያነግቡት ፤ ከሲታ ፈረስ ላይ ተቀምጠው እዳኝ ውሻ ከሚያስከትሉት አንዱ ነበር ።

በወጥ ቤቱም ውስጥ ለምግብ ማብሰያና ማሰናጃ አንድ ድስት ነበረው ። በዚህም ድስት ውስጥ ከሙክት ሥጋ ይልቅ አብዛኛውን ጊዜ የጥጃ ብርንዶ ከድብላ ፍራፍሬ ጋር ተቀይጦ የሚቀቀልበት ነበር ። ቅቅሉም ከቀዘቀዘ በኋላ ተከትፎና ልሞ ለእራት ይቀርብለታል ። ለዓርብ የጾም ምግብ ፤ ለቅዳሚት የምስር ሾርባ ፤ ለእሁድ የእርግብ ወጥ የዘወትር ምግቡ ስለሆነ ከዕለት ገቢው ሶስቱን እጅ የሚያወጣው ለማዕድ ቤቱ ጉዳይ ነበር። ከዚህ የሚተርፈውን ገንዘብ ግን በበዐላት ቀን የሚለብሰው ከምርጥ የሱፍ ጨርቅ የተሰፋ የክት ኰትና እንዲሁም ከጥሩ የሐር ጨርቅ የተሰፋ ሱሪ ፤ ከሱሪው ዓይነት ጨርቅ የተሠራ የቤት ለቤት ጫማ ከዚህ ሌላ ደግሞ በአዘቦቱና በሥራ ቀን የሚለበሰው የጨዋ ልብስ ከወፍራም መናኛ የሱፍ ጨርቅ የተሠራ የሰርክ ኰትና ሱሪ ለመግዣ ያወጣ ነበር ።

በቤቱም ውስጥ ቤተሰቦቹ ሆነው የሚያገለግሉት ሶስት ረዳቶች ነበሩት ። ከነዚህም አንደኛይቱ የቤቱ አስተዳዳሪ የሆነች ዕድሜዋ ከአርባ ዓመት የሚያልፋት አሮጊትና እንዲሁም ሁለተኛይቱ የወንድሙ ልጅ የሆነች ሃያ ዓመት ያልሞላት ልጃገረድ ፤ ሶስተኛው ደግሞ ዋናው ሥራው ፈረስ ለጓሚ ሆኖ የጓሮ አትክልት የሚኰተኩትና ሸንጐ የሚያጸዳ ፤ አንዳንዴም ወደገበያ የሚላላክ አሽከር ነበር ።

የኛው ከበርቴ ግን እድሜው የጠና ፤ ሰውነቱ የጠነነ ፤የፊቱ ወዝ የተመጠጠ ፤ ቁመቱ የረዘመ ፤ በግምት ወደ አምሳ ዓመት የሚጠጋው ብርቱ ሽማግሌ ነበር ። በዚህም እድሜው ላይ አውሬ ማደን በጣም የሚወድ ስለነበረ ንቁህ ማላጅና የተመሰገነ አዳኝ ነበር ። ዘወትር ማለዳ እየተነሳ የአውሬ ሥጋ እያደነ ቅርብ ጐረቤቶቹን መጋበዝ ስላስለመደ ሁሉም በጣም ይወዱትና ያከብሩት ነበር ። የከበርቴው ዋና መተዳደሪያው ከርስቱ ላይ የሚገባለትን የሰብል ሽያጭ እያጠራቀመ ስለሆነ ይህንኑ ለኑሮው መተዳደሪያ በቁጠባ እያወጣ ርስቱን እያሳረሰ የሥጋ አውሬውን እያደነ ፤ በነፋሻ የገጠር ቤቱ ከቤተሰቦቹ ጋር በሰላምና በደስታ ይኖር ነበር ።

የዕለት ተግባሩን ሲፈጽም ውሎ የተለመደውን ዕረፍት በሚያደርግበት ሰዓት በእንግዳ ቤቱ ውስጥ በሥርዓት የተደረደሩትን ልዩ ልዩ የታሪክ መጻሕፍት በማንበብ ይወሰን ነበር። ከእነዚህም መጻሕፍት ውስጥ አብዛኛዎቹ በቀድሞ ዘመን ያለፉትን ዙዋሪ ፈረሰኞች ሞያና ጀግንነት ለማወደስ ከየዘመኑ ደራስያን የተጻፈ ስለሆነ ከሚያነባቸው መጻሕፍት ውስጥ በተለይ ስለ ፈረሰኞች ዜና የሚናገሩትን ይመርጥ ነበር ።ስለዚህ የዕረፍት ጊዜውን ሳይቆጥብ ቀንና ማታ ማለት ዓመቱን በሙሉ የፈረሰኞቹን ታሪክ የሚያነጋግሠውን መጽሐፍ እየመረጠ በታላቅ ትጋትና በማይሰለች ጣዕም በመመርመርና በማመንዠክ ውሎ ያድር ነበር ። አዘውትሮ ከማንበቡም የተነሣ የታሪኩ ፍቅር በልቡ ስለተመሰጠ ያንን የሚወደውን አደን ማቋረጥና የንብረቱንም አስተዳደር ችላ ማለት እያደር ይታይበት ጀመር። የታሪኩ ፍቅር በጊዜ ብዛት ስለተወሐደው በፈረሰኞቹ ተግባርና ሞያ ልቡናው ፈጽሞ ለመማረክ በቃ ።

እንዲያውም ይህ የዘወተረ ንባብ የወሬ ጉጉነት ስሜቱን እያጋለበት ስለሄደ የፈረሰኝነቱ ታሪክ ጠቀስ የሆኑትን መጻሕ

ፍት ለመግዢያ ገንዘብ ቢያንሰው ከርስቱ ዋጋ የሚያወጣውን
መርጦ ብዙ የእርሻ መሬት ሸጠና የታሪኩን ተከታታይ ጥራ
ዝና ሌላም ሊያገኝ የቻለውን ሁሉ በውድ ዋጋ እየገዛ በመጻሕ
ፍት ቤቱ ውስጥ አከማቸ ። ከገዛቸውም መጻሕፍት መካከል
በጣም ጥሩ መስሎ የታየው የስመጥሩው ፌልቺያኖ ዴ ሲልቫ
ታሪክ የተጻፈበትን ነበር ። ምክንያቱም በዚህ መጻሕፍት ውስጥ
የተገለጠው አስተያየት ጥልቅ ከመሆኑ የተነሣ የግጥሙ አሰ
ባበር ፥ የቃላት አገባብና ያንጋገሩ ስውር ምሥጢርነት እጅግ
የሚያስደንቅ ሆኖ ስለታየው ነው ። በተለይም በመጽሐፉ ውስጥ
አልፎ አልፎ ተጽፎ የሚገኘውን የፍቅር ደብዳቤ የዛቻ ቀስራ፥
ባነበበ ጊዜ አድናቆቱ እየገነነ ይሄድ ነበር ። ተጽፎ የሚገኘ
ውም ቃላት ቀጥሎ ያለው ነው ። ከሐሳባዊ በደለኛ የቀረበው
ማስመሰያ ምክንያት ከኔው እውነተኛ ምክንያት ጋር ቢገናኝ
እኔ የነበረኝን እውነትና ምክንያት በብርቱ መርዞ አመንምኖ
ገደለው ። በዚህም አኳኋን ስለውበትሽ ያለኝን አድናቆት እንዳ
ልገልጽ ምክንያቴን ጨቁኖ ብስጭት ላይ ጣለኝ» ።ወይም ደግሞ
«ከፍ ያላችሁት ሰማያት ሆይ ስለመለኮታዊነታችሁ መለኮት
ነት በግርማ እንድትአጌጡ በከዋክብት የተከበባችሁ ሆናችኋል፥
እንዲሁም ለታላቅነታችሁ ዋጋና ውለታ ይሆን ዘንድ አክሊ
ልና የጸጋ እረድኤት እንደሚገባችሁ ታውቋል» የሚል ነበር ።

ሚስኪኑ ፈረሰኛ በዚህ አነጋገር ልቡ ተነክቶ አእምሮውን
ስለአጣ የምሥጢሩን ፍች ሰነጣጥሮ ለመረዳት ሲል ሌሊቱን
በሙሉ ሲያወጣና ሲያወርድ በሃሣብ እንደተወጠረ ያድር ነበር።
ዳሩ ግን የዚህን እንቆቅልሽ ምሥጢር እንኳንስ እሱ ገና ማን
በብ የጀመረው ቀርቶ ለዚሁ ሲል ፈላስፋው አሪስቶትል ከመ
ቃብር ቢነሣም ሊፈታው የሚችል አልነበረም ።

ከዚህም በስተቀር በታሪኩ ላይ እንደሚነበበው ዶን ቤሊያኒ
በግጥሚያ ላይ የሚሰጠውና የሚቀበለው ምት በጣም የልብ
የሚያደርስ ሆኖ አላገኘውም ነበር ። ምክንያቱም በሕክምናቸው
የጠገኑትን ወጌሻዎች የቱን ያህል ብለሃተኞች ቢሆንም እንኳ
በተዋጊነቱ ብዛት አካላቱና ፊቱ ሁሉ በጎደኒሳና በጥብሳት ምል
ክት የተዥጎረጎረ ሳይሆን አይቀርም በማለት የሰውነቱን እት

ራት ባይነ ህሊናው ያስተውል ስለነበረ ነው ። ይህም ሆኖ ታሪ
ኩን የጻፈው ደራሲ ህልቆ የሌለውን የግጥሚያ ሁኔታ በመዘር
ዘር ገና ማስረዳቱን የሚቀጥል መሆኑን ሳንባቢያን ተስፋ ሰጥቶ
ለመጽሐፉ ዕልባት ያደረገበትን አኳኋን በመመልከት ልባዊ
ምሥጋናውን ለደራሲው ከማቅረብ አይቆጠብም ነበር ። አንዳን
ዴም የታሪኩ መቀጠል የሚዘገይ እየመሰለው ከመቸኮል የተነሣ
ብዙ ጊዜ ብዕሩን እያነሳ እርሱ እራሱ እየደረሰ በታላቅ ትክክ
ልነት አሟልቶ ለመጨረስ ይቃጣው ነበር ። ይህንንም ለማድ
ረግ እንደማያቅተው እራሱን ይተማመን ስለነበረ ሌሎች ከፍ
ያሉና ሳያቋርጡ የሚደነቁ እንዳይጀምር ባያከላክሉት ኖሮ በር
ግጥ ሊያደርገው እንደሚችልና እንደማይሳነውም የታወቀ
ነበር ። ከመንደሩም ቄስ ጋር በተገናኙ ቁጥር (በሲንጓሳ ደብር
የተካኑ ሊቅ ሰው ነበሩና ከመሐይምነት ደረጃ የሚሻል በጣም
ዝቅ ያለ የፊደል መቁጠሪያ ትም/ቤት ስለሆነ በዚህ ጠባብ
ደብር የተካነ ሊቅ ሲባል ማፌዢያ ነው ።) ከነዚህ በፈረሰኞች
ታሪክ ላይ ስማቸው ከተጠቀሰው ከብሪታኒያው ፖልሜሪኖ፥
ወይም ዘጋውላው አማዲስ ማነኛቸው በጀግንነት የላቁ ፈረሰ
ኞች እንደነበሩ ለማበላለጥ በሰፊው ይከራከሩ ነበር ። ዳሩ ግን
የኔታ ኒኮላ የሚባለው የዚያው የመንደራቸው ጠጉር ቆራጭ
ጣልቃ እየገባ«ማንም ቢሆን የፌቦን ፈረሰኛ የሚያህል አይገ
ኝም» በማለት ፥ «ምናልባት ተወዳዳሪ ይፈለግለት ቢባል እንኳ
እቻው ሊሆን የሚችለው የጋውላው አማዲስ ወንድም »
ዶን ጋላውር ብቻ ነው ፥ ምክንያቱም ለማናቸውም አደጋ
የተሰናዳና በስሜቱም እንደ ወንድሙ የማይበገር ፥ ፍቅር እጥቅ
ቶት የማይበሳጭና የማያለቅስ ፥ ቆራጥ ፈረሰኛ ስለሆነ በጀግን
ነት ረገድ ከፌቦ የማያንስ ብርቱ ታጋይ ነው» እያለ አስተያ
የቱን ይገልጥላቸው ነበር ።

በጠቅላላው አዲሱ ፈረሰኛችን በነዚህ ድርሰቶች ፍቅር
ልቡ በጥልቅ ስለተማረከ ከዚያ ወዲህ ሌላ ጣልቃ ሃሣብ ሳይወ
ጥን ከማታ እንስቶ እስከ ጧት ሙሉውን ሌሊትና እንዲሁም
ከጧት እንስቶ እስከ ማታ ሙሉውን ቀን በቤተ መጻሕፍቱ
ውስጥ ተዘግቶ ያለፋታ ሲያነብ ውሎ ያነጋ ነበር ። አእምሮው
እስኪደነዝዝና መንፈሱ እስኪዝል ድረስ የዕረፍት ጊዜውን ለን

ባብ ስላስገደደው ብዙ በማንበቡና የብዙ ጊዜ እንቅልፍ በማጣቱ ምክንያት አንጎሉ ስለደረቀ ልቡን እንደመንሳት አድርጎት ስነበተና በመጨረሻው አሳበደው ።

አስተያየቱ ሁሉ በየድርሰቶቹ ገጽ ተጽፈው ባነበባቸው ታሪኮች ታጨቀ ። ማመዛዘንና በትክክል መፍረድ እንዳይችል አእምሮው ተናጋበት ። ዘወትር የሚታየው ሁሉ የአስማትና የምትሐት ጥበብ ፣ ጠብ መጫር ፣ መፎካከርና መዛዛት ፣ ፣ውጊያ መግጠምና መቁሰል ፣ ጉራ መንዛት ፣ ፍቅር መወጠን ፣ በልብ ኩራት ማሳደርና እንዲሁም እጅግ ብርቱና አደገኛ የሆኑትን ተግባሮች ፈጽሞ ለመገኘት መጣጣር፣ እነዚህንና ሌላም ዝብርቅርቅ ያሉ አታካችና ፍሬ ቢስ ሁኔታዎች ተዋህደውት ከቀናው መንገድ እንዲወጣ አደረጉት ።

እነዚህም የቅዠት ትርኢቶችና ፈጠራዎች ሁሉ በደራያን አሳቢነት የተጻፉና ስለጥንታውያን ፈረሰኞች ሞያ የሚናገሩ ልብ ወለድ ታሪኮች ከመሆናቸው በቀር እውነተኛ ድርጊቶች ስላልነበሩ ዶን ኪሾት በተመራመረው መጠን ይህ ተደረገ ተብሎ የተወራው ታሪክ ሁሉ ንጹሕ እውነት መሆኑን አምኖ ለመቀበል እስኪሸነፍ ድረስ በአእምሮው ውስጥ ስለጠቀጠቀው በሱ ግምት በዓለም ላይ ከዚህ ይበልጥ እውነተኛ የሆነ ታሪክ አለመኖሩን አረጋገጠ ። እሱም በበኩሉ ታሪኩን በመደገፍና በማረም አስተያየቱን ሲሰጥ «ሰይድ ሩዋይ ዲያዝ የሚባለው ጀግና ያለጥርጥር ምርጥ ፈረሰኛ ነበር ፣ ይሁን እንጂ ከባለ አብረቅራቂው ሠይፍ ፈረሰኛ ጋር ሊወዳደር የሚችል አልነበረም ፣ ይኸኛው ከሁለት ኃይለኞች ከሆኑ ሰማይ ጠቀስ ጃዊማዎች ጋር ተጋጥመው ባንድ የሠይፍ ስንዘራ ብቻ አካላቸውን መሐል ለመሐል ስለተረከካቸው ጀግንነቱ ከፍ ያለ ብልጫ አግኝቷል» ።

«ከሱ የሚበልጥ ጀግና ለማግኘት የተፈለገ እንደሆን ግን» ቤርናርዶ ዲካርፒዮ የሚባለው»የሚያይል ነው ። ይህም ፈረሰኛ በድፍረትና በቆራጥነት የተዳኘውን ሮናልዶ የሚባለውን ፈረሰኛ ሮንቺስቫሌ ላይ ገድሎታል ። አገዳደሉም ጃውማው ኤር

ኩሌ የምድርን ልጅ አንቴዎን እግሩን ከመሬት አላቅቆ በእጁ እንገቱን አንቆ በገደለበት አኳኋን በዚሁ ብልሃት ተጠቅሞ ነው ። ከዚህ በስተቀር ደግሞ ስለጀግናው ሞርጋንቴ የትህትና ጠባይ ደራሲው የተናገረው ሁሉ እጅግ ከፍ ያለ ምሥጋና የሚያስጠው ነው ። ምክንያቱም እሱ ብቻ ከሌሎቹ በተፈጥሮ ጠባያቸው ትእቢተኞችና ሰው ናቂዎች ከሆኑት ጃዊማዎች በማይገጥም አኳኋን አመለ ጌታና ሰው አክባሪ አኩሪ ትሁት ግብረገብ ሰው ነበረ። እንዲሁም ከነዚህ ሁሉ በላይ በስመ ገናናነቱ ጎልቶ የሚታየው ሬናልዶ ዴ. ሞንቴአልባኖ ነው ። በተለይም ከመኖሪያ ግንቡ በወጣ ጊዜ ከፊቱ ያገኛቸውን ሰዎች ሁሉ በጎራዴ እየጨፈጨፈ እንደ ቅጠል እያራገፋቸው ጥሶ በማለፉና በታሪኩም ላይ እንደሚተረከው ሁለመናው በወርቅ የተሠራውን የመሐመድን ሐውልት በሠረቀ ጊዜ ታምራዊ ድፍረት በማሳየቱ እንደ ፀሐይ በምድር ላይ ሲያበራ የሚኖር ዝና ተቀዳጅቷል» ። እያለ በመቀጠል ሲተች ቆየና ወደ ከሃዲው የማጋንሳው ጋኖ ታሪክ ላይ ስለደረሰ በሰውየው ጅላጅልነትና እንከፍነት ተናዶ ከፊቱ ያገኘው መስሎት በእርግጫ ሊፈነችረው እግሩን ሲሰነዝር በመሳሳት አሮጊቷንና የወንድሙን ልጅ ሊደርባቸው ነበር ።

በዚህ መንፈስ ተነኳልሎ አንጎሉ ፈጽሞ ስለወደመ ያንድ የለየለት ዕብድ አእምሮ እንኳ ይሠራዋል ተብሎ የማይታሰበውን የቅሌት ሥራ ለመሥራት ታጥቆ ተነሣ ። ዓላማውም የራሱን ክብር ለማሳደግም ሆነ ለዓለም ቤዛ ለመሆን ዙዋሪ ፈረሰኛ ሆኖ ፣ የጦር መሣሪያ ይዞ በፈረስ ላይ ተቀምጦ ዓለምን እየዞረ አጋጣሚውን መፈለግና እንዲሁም በታሪክ ላይ አንብቦ እንደ ተረዳው ሁሉ ዙዋሪ ፈረሰኞች ለአደጋ በሚጋፈጡበት ዓይነትና አኳኋን እሱም ለማናቸውም አደጋ አልፎ እየተጋፈጠ የሕዝቡን ሠላማዊ ኑሮ ለማናጋት ባንዳንድ ትምክህተኞች ጥጋብ የሚፈጸሙትን የግፍ ሥራዎች ለመበቀል ፣ ለአደጋ በመከለልና ከወደረኛው ጋር እየተዋጋ በአሸናፊነት የዘለቀ እንደሆነ ደካማዎችን ለመርዳት ሲል ባደረገው ተጋድሎ ዘላለማዊ ክብርና ምሥጋና ገብይቶ የማይሞት ስም ለማትረፍ ነበር ። የራሱን ክብር ማሳደግ ብቻ ሳይሆን ብሔራዊ ተግባሩ እንደሆነ ይቆጥረው ነበር ።

ይህ ምስኪን ሰው ለከንዱ ብርታት ምሥጋና ይድረሰውና ይህን የወደፊት ተግባሩን አፈጻጸም በሚያሰላስልበት ጊዜ በትንቢት ምኞቱ ዘውድ ጭኖ ቢያንስ ቢያንስ የትሬቢዞንዳ ንጉሠ ነገሥት መሆኑ እንደሕልም ይታየው ነበር ። በዚህ ከንቱ ተስፋ እየተገፋፋና ከተስፋውም ያገኘው ደስታ እያጠገበው ለተወራው የፈረሰኛነት ተግባር ብርቱ ፍቅር ስላደረበት ፍላጎቱን ወደ ፍጻሜ የሚያደርስበትን አቅድ ከሥራ ሊያውል ይጣደፍ ጀመር ።

ከሁሉ አስቀድሞ ለተግባሩ ማከናወኛ የሚገለገልባቸው በያይነቱ የጦር መሣሪያዎች ማግኘት አስፈላጊው መሆኑ ትዝ ስላለው የቅድማያቶቹ ቅርስ የነበሩ ፥ ከብዙ መቶ ዓመታት ጀምሮ በቤቱ ባንዱ ጥግ ተረስተው የተቀመጡ የዛጉና የሻገቱ መሣሪያዎች መጠራረግ ጀመረ ።ዝገቱን እየፈቀፈቀ አስለቅቆ ቅባት ቀባብቶ የተቻለውን ያህል ካጸዳቸው በኋላ ባንዳኛው መሣሪያ ላይ በጣም ጠቃሚ የሆነው ወገን የሚጎድለው መሆኑን ተመለከተ ። ይህም አንድ መናኛ ተራ የእራስ ቆብ እንጂ ፊቱን በሙሉ የሚሸፍን ደንበኛ የራስ ቁር አልነበረም፤ ነገር ግን በጉድለቱ ተስፋ መቁረጥ የማይገባ መሆኑን በመረዳት በገዛ ብልሀቱ ፈጥሮ ወፈር ያለ የወረቀት ክርታስ በልኩ ከርክሞ በዚያ በጎደለው ቦታ እየሸጎጠ ጠጋግነውና ለጊዜው ደንበኛ የራስ ቁር አስመስሎ አበጀው ።

ነገር ግን በቅርብ ጊዜ በሚጀምረው የውጊያ ተግባሩ ላይ የሚገጥመውን የጐራዴ ምት ለመመከት የራስ ቁሩ በቂ ጥንካሬ ያለው መሆኑን ለመፈተን ስለፈለገ ፥ እመሬት ላይ አስቀመጠና ጐራዴውን መዝዞ ሁለት ጊዜ መታው ። ዳሩ ግን ይህ የመጀመሪያው ምት ብቻ ሳምንት ሙሉ የተደከመበትን ሥራ ባንድ አፍታ ሊበታትነው ቻለ ። የዚህ ራስ ቁር በቀላሉ መነካካት የሥራውን ግብዝነት ስለመሰከረበት እንደገና አጠናክሮ ለመሥራትና ከማናቸውም አደጋ የተረጋገጠ ለመሆን ሲል በክርታሱ ፈንታ ቀጭን የብረት ሽቦ ጣልቃ እያገባ አፍረግርጎ በጥንካሬውና ባሠራሩ ከመጀመሪያ የተሻለ አድርጎ ጠጋገነው ። ከዚህ በኋላ ሌላ ቄንጥና ማሳመር ሳያበዛ መናኛውን የራስ ቆብ ደንበኛ የራስ ቁር አድርጎ ለወጠው ።

ቀጥሎም ፈረሱን ለመጎብኘት ወደ ታሠረበት ጋጣ ፈጥኖ ሄደ ፥ ምንም እንኳ ይህ ያልታደለ ፈረስ ያረጀና የደከመ ፥ እጥንትና ጠጉር ብቻ የቀረው ከነጋዴ አጋሰስ ይበልጥ የተገጠበ ጌኛ ቢሆንም በርሱ የዕብደት አስተያየት የዓለምን ፈረሶች በተለይም የእስክንድርን ቡቄፋሎስና የሰይድን ባቢዮካ በጮሌነት እንደሚበልጣቸው ይተማመንበት ነበርና በትምክህት ዓይን አንገቱን እየተመተመ ፥ ጋማውን እያሻሸ አባብሶት ተመለሰ ።

ፈረሱም ከዚህ ቀደም የመጠሪያ ስም ስላልነበረው ወደፊት የሚያወጣለትን ስም አራት ቀን ሙሉ ሲፈልግ ሰነበተ። ስም ለማውጣት ያሰበበትም ዋናው ምክንያት አንድ ስመ ጥር ፈረሰኛ የሚቀመጥበት ፈረስ በዓለም ላይ የታወቀ ያለ ስም እንዲኖር አስፈላጊና የተገባ አለ መሆኑን ባነበበው ታሪክ ላይ ከተረዳው በኋላ ነው ። እንዲሁም ደግሞ ጌታው የቀድሞ ተግባሩን በሚለውጥበት ጊዜ የፈረሱም ሁኔታ አብሮ መለወጥ ከጥንት የቆየ የፈረሰኞች ልምድ ስለሆነ ጌታውና ፈረሱ በቅርብ ጊዜ አብረው ለሚጀምሩት ለዚህ እጅግ ከፍ ላለውና ለገነነው የፈረሰኛነት ተግባር መመኪያና መኩሪያ መሆኑን የሚያረጋግጥና እንዲሁም ያንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ምግሳዊ ፈረስ ከመሆኑ በፊት ምን እንደነበረና አሁን ደግሞ ወደ የትኛው ደረጃ ለመድረስ እንደተቃረበ የሚያስረዳ ጥሩ ስም ሳያወጣለት መቅረቱ የተገባ አለመሆኑን ስለተገነዘበው ነው ።

በዚህ አኳኋን በቅገርት መንፈሱ ሲያወጣና ሲያወርድ ፤ ሲመርጥና ፥ ሲለውጥ ሲያስረዝምና ሲያሳጥር ፤ ሰንብቶ በመጨረሻው «ሮዚናንቴ» የተባለውን ስም በመስጠት ተወሰነ ። ይህም ስም በራሱ ግምት እጅግ የላቀና የተብራራ ትርጉም ያለው መሆኑን አመነ ። ምክንያቱም «ሮዚኖ» የተባለው ፈረስ በጥንት ዘመን በመላው ዓለም በጋላቢነት ሞያው የተመሰገነ መሆኑን በታሪክ ላይ ተረድቶት ስለነበረ ባደረገው ምርጫ ቅር አልተሰኘበትም ነበር ።

ይህን መልካም ስም ለፈረሱ ከሰጠ በኋላ ለራሱ ደግሞ አንድ የሚያኰራ ስም መፈለግ ጀመረ ። ነገር ግን ለራሱ የሚ

ሆን ስም የመፈለጊያው ጊዜ ስምንት ቀን ፈጅቶበታል። እዚህም ላይ ብርቱ ማማረጥ ካደረገ በኋላ በመጨረሻው «ዶን ኪሾት» የተባለውን ስም አጸደቀ ። የስሙም ትርጓሜ «ዶን» ማለት በእስፖኚያ አገር ለምግባረ መልካም ወገኖች የሚሰጥ ተደራቢ የክብር ስም ነው ። «ኪሾት» ማለት ደግሞ በእስፖኚያ ቋንቋ የታፋን ወገን የሚሸፍን የብረት ልብስ ማለት ነው ።

ይህን እውነተኛ ታሪክ የጻፈው ደራሲ እንደሚለው ፈረሰኛው ከወላጆቹ የወረሰው የመጠሪያ ስሙ ያገሩ ሰዎች በመሳሳት እንደሚጠሩት ኪሻዳ የሚባለው ሳይሆን ትክክለኛው አጠራር ኪሻኖ የተባለው መሆኑን አረጋግጠዋል ። ስለዚህ የዱሮው ጀግና ፈረሰኛ አማዲስም በነጠላ አጠራር አማዲስ ተብሎ መጣራትን ባለመፍቀዱ የተነሳ የውልደት አገሩንና ያውራጃቸውን ስም ለማሳወቅ ሲል «የጋውላው አማዲስ» ተብሎ መሰየሙን አስታወሰና እሱም ጀግና ፈረሰኛ ለመሆን የተዘጋጀ ነበርና በስሙ ላይ ያገሩን ስም ደርቦ «የማንቻው ዶን ኪሾት» ተባለ።

በዚህ አኳኋን ተደራቢ ስሙን ከአገሩ ስም በመውረሱና እንደዚሁም ታሪኩንና ጥንተ መሠረቱን ሳይለቅ ለብሔሩ የሚገባውን ክብር በመስጠቱ ልቡ በደስታ ሞላ ።

ከፍ ብለን እንደተናገርነው የጦር መሣሪያዎቹን በሚቻለው መጠን በሥርዓት ወልውሎ አጸዳድቶ ፤ መናኛውን የራስ ቆብ በደህና የራስ ቁር አምሳያ ለውጦ ፤ ለፈረሱ ስም አውጥቶ ፤ እንዲሁም እራሱን በራሱ ሰይሞ ፣ በጦር መሣሪያና በስም ረገድ ጣጣውን ከጨረሰ በኋላ ሌላ የሚቀረው ነገር መኖር አለመኖሩን ለማጣራት ሲል ሃሣቡን መበርበር ጀመረ ።

ሃሣቡ የሚቀጥለውን ዋና ጉዳይ አስታወሰው ። ባገር የታወቀ ዙዋሪ ፈረሰኛ ሆኖ አንዲት የከንፈር ወዳጅ ሳይዝና የፍቅር ስሜት በልቡ ሳያሳድር መገኘት ቅጠልና ፍሬ እንደሌለው ዛፍ ፣ ነፍስ እንደሌለው አካል ፤ ከበድን የሚቆጠር ስለሆነበት ከዚህ ብርቱ ነቀፌታ ለመዳን ሲል አንዲት ለፍቅሩ የምትስማማ ሴት ፈልጎ ከርሷ ጋር የከንፈር ወዳጅነትን ከመወጠን በቀር ሌላ የሚጐድለው ነገር አለመኖሩን ካረጋገጠ በኋላ የሚቀጥለውን የሕልም ምኞት መመኘት ጀመረ ።

«ስለፈጸምሁት ስሕተትም ሆነ ፤ ወይም ስለመልካሙ አጋጣሚ ሁኔታዎችን ሳጤናቸው በጥንታውያን ፈረሰኞች ላይ ያጋጥም የነበረው ግጭት እኔንም ከአንድ ትምክህተኛ ኃይለኛ ጋር ያጋጥመኝ ይሆናል ። በዚያን ወቅት ከኃይለኛው ጋር በድፍረትና በቆራጥነት ውጊያ ገጥሜ ላሸንፍም እችል ይሆናል ወይም ትምክህተኛውን ተጋጥሜ ከሁለት ሥፍራ ልሰነጥቀውም እችል ይሆናል ። የምልክበት ሁነኛ ሥፍራ ማጣቴ ትልቅ ጉድለት አይደለምን ? ስለዚህ ወደፊት ድል የማደርገውን ጃውሣ ከማፈቅራትና በልቤ ውስጥ ከምቀርጻት ወደ ማዓዛይቱ ወይዘሮ ዘንድ እንዲሄድ እልክዋለሁ ። ጃዊሣውም ትእዛዜን በመፈጸም ወይዘሮይቱ የምትኖርበትን አገር እየጠያየቀ ይሄድና ከፊቷ ተንበርክኮ ከተሳለመ በኋላ በትህትና አንደበትና በመሽቆጥቆጥ እንዲህ ይላታል ።

«ክብርት ወልዕልት እመቤቴ ሆይ ! ዛሬ እፊትዎ ለመቅረብ ሞገስ ያገኘሁት እኔ ባሪያዎ የማሊንድራኒያ ደሴት መስፍን ጃውሣው ካራኩሊያምብሮ ነኝ ። ነገር ግን ለጀግንነቱ ወደረኛ የሌለው ፈረሰኛ ከማንቻው ዶን ኪሾት ጋር አንድ ላንድ ባደረግነው ግጥሚያ ድል ስለአደረገኝና ወደ ልዕልትነትዎ እንድቀርብ ግዴታ ስላገባኝ እነሆ ትእዛዙን ለመፈጸም አገር እቋርጬ መጥቻለሁ ። ይህም የገባሁት ግዴታ በተለይ በኔ ላይ ለተፈጸመ የጀብዱ ሥራ እራሴ ምስክር ሆኜ እንድናገር ስለሆነ ልዕልትነትዎ ያሰኝዎትንና ያሻዎትን ሁሉ እንዲያዝዙኝ ትሁትና ፍጹም አገልጋይዎ ሆኜ ይህን የድል አድራጊነት ምሥራች ይገርልዎ መጥቼአለሁ» ብሎ ንግግሩን ጨረሰ ።

እዬ ጉድ..... የዋሁ ፈረሰኛችን ይህን የትንቢት ምኞቱን በሃሣቡ ተናግሮ ሲጨርስ ነገሩ አሁን ባሁን የደረሰ መስሎ ስለታየው በዚያን ሰዓት በልቡ ያሳደረው ደስታ የሚለካ አልነበረም ። የባሰውን ደግሞ በደስታ የፈነጠዘው ለከንፈር ወዳጅነት ያጫትን ሴት ወይዘሮ በሐሣቡ መርጦ ካገኛት በኋላ ነው ። የመረጣትም ሴት እርሱ እራሱ በሚኖርበት መንደር የምትወለድ አንዲት የደስ ደስ ያላት ዓይናማ የባላገር ቆንጆ ነበረች ። እርሷም ከዚህ ቀደም ሩ.ው ያጫትና ያፈቀራት መሆኗን በልቦናዋ ተጠራጥራ ስውነቷን ለመጠበቅና ነቃ ብላ ለመታየት ሳትኳኳልና

ሳታጌጥ ፤ ዶን ኪሾት በዚያው ባያት ሁኔታዋ መጠን በደም ግባቷ ብቻ ልቡ ደንግጦበት አንድ ሰሞን በጣም አፍቅሯት ስለነበረ ፤ በአጠገቡ ስታልፍና ስታገድም ባያት ቁጥር ዓይኑ አብሮ ይንከራተት ነበር ። አሁን ግን ይህን የከንፈር ወዳጅ የሚፈልግለትን አጋጣሚ ምክንያት ስለአገኘ ልቡ ሳያወላውልና ሌላ ምርጫ ለማድረግ ሳያመነታ በቀጥታ እሷኑ በማፍቀር ተወሰነ ።

ይህችም ሴት የመጀመሪያው ስሟ «አልዶንሳ ሎሬንዞ» ትባል ነበር ። ዳሩ ግን የሱ እጮኛና የልቡ እመቤት እንድትሆን ከመረጣት ወዲህ በወትሮው ስሟ መጠራቷ እንዲቀር ስለፈቀደ ለራሱ ከቀድሞው ስሟ ጋር እጅግ የማይራራቅ ሆኖ ከዚህ ቀደም ሌላ ሴት ያልተጠራችበትና የልዕልትነትንም ጠባይ የሚስጥ ስም ፈልጎ «የቶቦሶይቱ ዱልቺኒያ» ብሎ ሰየማት ። ይህንንም ስም የሰጠበት ምክንያት ልጅቱ የቶበሶ ተወላጅ በመሆኗ እሷም የአገሯን ስም ደርባ እንድትጠራበት በመፍቀዱ ነው ። ስምንቱም የላቀ ምሳሌና ትርጉም ያለው ፥ ለአጠራርም ደስ የሚያሰኝ ምርጥ ስም ስለመሰለው ከዚህ የተሻለ ስም ፈልጎ ለመለወጥ ሌላ ምርጫ ለማድረግ አልሞከረም ።

ም ዕ ራ ፍ 2

ብልሃተኛው ዶን ኪሾት ለመጀመሪያው ጊዜ ለዙረት ከትውልድ አገሩ እንደወጣ ይተረካል ።

እንግዲህ እነዚህን የፈረሰኞነት ተግባር ማከናወኛ መማሪያዎች አጠናቅቆ ከጨረሰ በኋላ እቅዱን በገቢር ላይ ለማዋል ከመጣደፍ በስተቀር ጣልቃ ገብ የሆነ ጊዜ አባካኝና አሳናፊ ሃሳብ እንዲደቀንበት አልፈቀደም ነበር ። ምክንያቱም በዳኝነቱ እየፈረደ ጉድለትን ለማቃናትና ጥፋተኛንም ለመበቀል የተዘጋጀባቸው ተግባሮች ብዙዎች ስለሆኑ ፤ በእሱ መዘዋወት የተነሣ ኃይለኞችና ሃብታሞች የግፍ ሥራቸውን ለመፈጸም ምቹ ጊዜ አግኝተው ያሰኛቸውን በደል ለማድረግ መቻቸውና በዓለም ላይ የሚያመጡት ጉዳትና እንባ ከባድ መሆኑ እየታየው ነው ። ይህም አሳሳቢ ምክንያት ከመቸውም ይበልጥ መንፈሱን ስላነቃቃው የዙረት ጉዞውን ለመጀመር ልቡ ከፉኛ ተነሳሳ ።

አዲሱ ፈረሰኛ የሞቀ ትዳሩንና ሞላ ንብረቱን እንዳለ ትቶ ዕድሜውን በዙረት ለመጨረስ የቆረጠበት ዋናው መነሻ ዓላማው በዚች በምንኖርበት ዓለም አያሌ የግፍ ሥራዎች በየዋሆችና በደካሞችን ላይ ሳያቋርጡ የሚፈጸሙ መሆናቸውንና እንዲሁም ኃያሉን ኃይለኛው አዝሎት ሁለቱንም ደርቦ የሚሸከም ያው አሳረኛው ደሀ መሆኑን ስለሚያውቅ ፤ ግፈኞችን በመቅጣት የፍርድ አድልዎን በማስተካከል ፥ ጥጋበኛን በማብረድ ፤ የተበደለውን በማስካስ ፤ ዕዳን በማክፋፈል ፥ የተጐዳን በመርዳት እነዚህንና ሌሎችንም እነዚህን የመሳሰሉትን የዳኝነት ተግባሮች እየፈጸመ የተቻለውን ያህል ግፍን ለማቃለልና ሰላምን ለመመሥረት የሀሊና ቃል ኪዳን ስለገባ ነው ። ለዚህም የበጐ

አድራጐት አገልግሎቱ ዋጋ በሕይወቱ እስካለ ድረስ ምድራዊ
ክብር የሚወርስና ከሞተም በኋላ ህያው ስም የሚያተርፍ መሆ
ኑን አረጋግጦ ነበር ። በዚህ መሠረት ሃሣብ ላይ ብርቱ እም
ነት ካሳደረ በኋላ ይህኑኑ ሃሣቡን ለማንም ሳያካፍልና የጉዞው
ንም ምሥጢር ለወዳጆቹ ሳይገልጥ ማለዳ ጐሕ ሲቀድ ከምኝ
ታው ተነስቶ የነሐስ ጥሩራውን ከእግሩ እስከ ራሱ አጥ
ልቆ ፣ ያንን አውተፍትሮ የሠራውን የራስ ቁር ጭንቅላቱ ላይ
ደፍቶ ፣ ጋሻውንና ጦሩን ይዞ ፣ ጐራዴውን ታጥቆ ፤ ከተሰናዳ በኋላ
ቤተሰቦቹ ከእንቅልፋቸው አለመንቃታቸውንና መንደሩም ጭር
ማለቱን ስልሎ ሲያበቃ ሮንዚንናቴ ላይ ተቀመጠና በመስኩ
አኳያ ባንዲት ስርቆሽ በር በኩል ወጥቶ ወደ አውራው መን
ገድ ገባ (ወራቱም ሐምሌ ሙቀቱ የሚወብቅበት ወቅት ነበር) ።

በዚህን ጊዜ በጠቅላላው ያቀደው ሃሣብ አንዳች እንቅፋት
ሳያደናቅፈው ገና ከውጥኑ ጀምሮ ይህን ወደመሰለው አስደሳች
ነጥብ ላይ ስላደረሰውና እጅግ ለተከበረውም ምኞት መልካም
አዘላለቅ አስተማማኝ ምልክት ስላሳየው ፤ በዚያን ጊዜ የተሰማ
ውን ታላቅ ደስታ የሚገልጥ የብርሃን ፈገግታ በፊቱ ላይ ሲያ
በራ ይታይ ነበር ። ይሁን እንጂ በዚህ ደስታ እየፈነደቀ ጥቂት
ምዕራፍ መንገድ ሄዶ ካንዲት ገላጣ ሜዳ ላይ ሲደርስ አንድ
ብርቱ የጥርጣሬ መንፈስ በድንገት ወረረው ። ይህም የጥርጣሬ
መንፈስ ያልነው በብዙ ችግርና ብዙ ቀን በፊጀ ድካም አዘጋ
ጅቶ ያቀደውን ሃሣብ የሚያፋልስና በእቅዱም ውስጥ አንዳች
ጉድለት መኖሩን የሚያስታውስ ነበር ። እንዲያውም ይህን የጀ
መረውን የዙረት ተግባር አቋርጦ ወደ አገሩ እንዲመለስና የቀ
ድሞ ተግባሩን እንዲቀጥል የሚገፋፋው ነበር ።

ሃሣቡም የደፈረሰበት ምክንያት በጥንት ልማድ ወደ ፈረ
ሰኛነት ተግባር የሚሠማራ ማናቸውም ሰው በፈረሰኛነቱ ሞያው
የላቀ ሆኖ ስመ ጥር ለመባል እንዲበቃ አስቀድሞ የፈረሰኛነት
መብቱን የሚያጸና የክህነት ቡራኬ መቀበል የሚገባው መሆኑ
ትዝ ስላለው ነው ። ዶን ኪሾት ግን ገና ከቤቱ የወጣ አዲስ
ጀማሪ ከመሆኑ በቀር ከዚህ በፊት ለዚህ ተግባር የሚሰጠውን
ፈተና አልፎ ክህነት አለመቀበሉን ፣ ስለፈረሰኛነትም ተግባር

ተመራር በተደነገገው ሕግ ውስጥ እንደ ተጻፈው ክህነት ያል
አ ቀበለው ፈረሰኛ ከዚያ ከተቀበለው ፈረሰኛ ጋር ተፎካክሮ
ሕጋዊ ውጊያ ለመግጠም የማይችልና የማይፈቀድለት መሆኑን
እንዲሁም ደግሞ ፈተናውን አልፎ ክህነት የተቀበለ ፈረሰኛ
ቢሆንም እንኳ ከወደረኛው ጋር የሕጋዊ ውጊያ ግጥሚያ አድ
ርጐ በአሸናፊነቱ ምርኮና ስለባ እስኪያገኝ ድረስ በጋሻው
ሰጉድ ላይ የጀግንነት መለያ ምልክት ሳያደርግ ልሙጥ ጋሻ
ብቻ መያዝ የሚገባው መሆኑን ፣ በጦር መሣሪያ ረገድ አሁን
እንደታጠቀው ያለ አሮጌና ደነዝ መሣሪያ ሳይሆን አዲስና ሰለ
ታም መሣሪያ እንዲታጠቅ አስፈላጊ መሆኑን ፣ ደንቡ አጥ
ብቆ ስለሚያዝዝ ይህን ሁሉ ሳያሟላና ጉድለቱን ሳያስተካክል፣
ፈተናውን ሳያልፍ ፣ ክህነት ሳይቀበል ፣ በችኩልነት ተንደርድሮ
የጀመረው የዙረት ጉዞ ከንቱ መሆኑን ሲመለከት ስሞኑን የለ
ቱበት ድርጅትና ሲጠበብበት የከረመው እቅድ ሁሉ ዋጋ አልባ
ሆኖ መቅረቱን በመገንዘብ ብስጭት አደረበት ። ስለሆነም
ለዚህ ዕብደት ያበቃው አስተያየት ማናቸውንም ዓይነት የተዛባ
ነገር በመሰለው መንገድ እያቃና ለመለወጥ የሚያስችል ብር
ታት ሰጥቶት ስለነበረ በአነበባቸው መጻሕፍት ውስጥ እንደ
አጠናው ሌሎች ብዙዎች ሰዎች ሲያደርጉት የነበረውን ምሳሌ
በመከተል ፣ መጀመሪያ ከሚገናኘው የፈረሰኛ ክህነት ሰጭ ዘንድ
ቀርቦ የፈረሰኛነት መብቱን የሚያጸና ክህነት ለመቀበል ወሰነ።
ስለጦር መሣሪያዎቹ አዲስነትና ስለታምነት ደግሞ ጥቂት የረ
ፍት ጊዜ እንዳገኘ ወዲያውኑ ከመስታወት በበለጠ አኳኋን እን
ዲያንጸባርቅ አድርጐ ለመወልወልና ለመሳል መቻሉን አረጋ
ገጠ ። በዚህ አይዞህ ባይ አስተያየት ብስጭቱን ካስወገደ በኋላ
የመንገድ አቅጣጫ የመምረጡን ፈቃድ ለፈረሱ ተወለትና
ፈረሱ ወደ አመራበት አኳያ ጉዞውን ቀጠለ ። እንዲህም ማድ
ረጉ እርሱ እንደሚያምነው የአጋጣሚ አፈላለግ ዘዴ በዚህ
ሁኔታ መፈጸም ይገባዋል ስለሚል ነው ።

አዲሱና ትንታጉ ፈረሰኛችን ጉዞውን ወደፊት በሚቀጥ
ልበት ጊዜ እንዲህ እያለ ብቻውን ይነጋገር ነበር ። «ማን
ያውቃል? ምናልባት አንድ ቀን በስመ ጥሩነቱ የሚዘየነው የጀ
ግንነት ተግባሬ እውነተኛው ታሪክ ተጽፎ በሚገለጥበት ዘመን፣

የሕይወት ታሪኬን ለመጻፍ የታደለው አዋቂው ደራሲ በዚህ
በመጀመሪያው አስደሳች የዙረት አወጣጤ ላይ ሲደርስ ያካባ
ቢውን መልክና ሁኔታ በመዘርዘር ቀጥሎ ያለውን ቃል ሳያክ
ልበት አይቀርም ። አጸዶችና ተክሎች ጫፍ ላይ ብቅ ብሎ የሚ
ያማምሩትን ወርቅማ ጨረሮችን በሠፊውና በተንጣለለችው
ምድር ላይ ገና መፈንጠቁ ነበር ፤ እንዲሁም ደግሞ በልዩ ልዩ
ቀለማት ተሸላልመው ያጌጡት አዕዋፎች ጣፋጭ ድምጻቸውን
ከፍ አድርገው ለዛ በተመላ ዘፈን እየዘመሩ የቀናተኛ ባሏን ምቹ
የጫጉላ አልጋ ለቅቃ በማንቻው ሰገነት መስኰት በኩል ዘልቃ
ለሙታን ፍጥረታት ለመታየት የምትወጣውን ጀምበር እያመ
ሰገኑ የምስራች ሰላምታቸውን ገና ማሰማታቸው ነበር ። በዚ
ያን ጊዜ የማንቻው ነበልባል ፈረሰኛው ዶን ኪሾት በላባ ፍራ
ሽና መከዳ ላይ የመንደላቀቅን ምቾት ንቆ በጮሌው ሮንዚናንቴ
ላይ ቁብ ብሎ ጥንታዊውንና ስመ ጥሩውን የሞንቲየልን ገጠር
አቋርጦ ጉዞውን ጀመረ» የሚል ነበር ። እውነትም አቋርጦ ያለ
ፈው በዚሁ መንገድ ነው ።

ቀጥሎም እንዲህ አለ ፤ «በነሐስ ላይ ተቀርጾ በእብነ በረድ
ላይታንጾ ፤ በስሌዳ ላይ ተስሎ የዘለዓለም መታሰቢያ ሆኖ መኖር
የሚገባው የስመ ጥሩው ዝናዬ ታሪክ የሚገለጥባቸው ዘመናትና
የትውልድ ዕድሜ የታደሉና በትፍስሕት የተመሉ ናቸው ። ለዚህ
አስደናቂ ለሚሆነው ተግባሬ ታሪክ ጸሐፊ እንድትሆን የምትመረ
ጠው ማንኛህም ጠቢብ አስማተኛ ሆይ ፤ በጉዞዬና በመንገዴ
ሁሉ የማይለየኝን የታማኙንና የገዳሙን ጓደኛዬን የሮንዚናን
ቴንም ታሪክ ከመጻፍ እንዳትረሳ በጥብቅ አደራ እያልኩ እለ
ምንሃለሁ ። ከዚህም በማከታተል በርግጥ ያፈቀረ ይመስል እን
ዲህ ይል ጀመር ። «ልዕልት ድልቼና ሆይ ፣ የዚህ የእስረኛው
ልብ እመቤት ሆይ ፤ በውበትሽ ፊት እንዳልቀርብ ጠንካራ እግድ
ስላደረግሽብኝና መጥቼም እንድገናኝሽ ስላዘዝሽኝ ባልተጣራው
ትእዛዝሽ ምክንያት የማደርገው ቅጡ ስለጠፋኝ በጣም በድለ
ሽኛልና ይህን እጅግ የሚያፈቅርሽን ዜጋሽ የሆነውን ልብ ለማስ
ታወስ የናፍቆት ትዝታሽን እንድትአዘንብይ እለምንሻለሁ»
ካለ በኋላ ይህን ከመሳሰለው አነጋገር ጋር በመቀላቀል ከዚያ
ካነበባቸው መጻሕፍት ላይ ያጠናውን አነጋገሮች ምሳሌ እየ

ተከተለ ይዘላብድ ጀመር ። ይህም ሲሆን ይህን ጉዳይ እያሰላሰለ
በዝግታ እርምጃ ሲያዘግም ፀሐይዋ ደግሞ በፍጥነት ወደ ተሲያቱ
እየተጠጋች ትሄድ ነበረ ። የፀሐይዋ የግለት ኃይል የተረፈውን
አንጐሉን ለማቅለጥ ያህል የሚበቃ ነበር ።

ይህን የመጀመሪያውን ቀን በሙሉ አንዳች ለወሬ የሚ
በቃ ነገር ሳያጋጥመው ሲጓዝ ዋለ ። ነገር ግን የውሎውን ሁኔታ
ሲመለከት እንደተመኘው ሁሉ በቶሎ ካንድ ሰው ጋር ተጋጥሞ
የኃይለኛ ክንዱን ብርቱነት የሚሞክርበት ጊዜ የዘገየ ስለመሰ
ለው ትእግሥት አጥቶ ለምኞት ተስፋ ወደመቁረጥ ያዘንብል
ጀመር ። ስለዚህም ጉዳይ አንዳንድ ደራሲያን መሠረት አድ
ርገው እንደሚከራከሩት የመጀመሪያውን ግጥሚያ ያደረገው
«ፑዬርቶ ላፒቼ» ከሚባለው ሥፍራ ላይ ነው ይላሉ ። ሌሎች
ደግሞ ይህን በማስተባበል የመጀመሪያው ግጥሚያ ሆኖ የተመ
ዘገበው ከነፋስ ወፍጮዎች ጋር ያደረገው ነው ይላሉ ፤ ይሁን
እንጂ እኔ ለመወሰን የቻልኩትና በማንቻም የታሪክ ዝክረ መዝ
ገብ ውስጥ ተጽፎ ያገኘሁት የመጀመሪያው ዕለት ቀኑን በሞላ
በፈረሱ ላይ ተቀምጦ ሲንጠራወዝ መዋሉንና ከመሸም በኋላ
እሱና ሮንዚናንቴ በረሃብ ጠውልገው ተዳክመው ግማሽ እሬሳ
ዎች ሆነው አንዳች ነገር ሳያደርጉ መጨለሙን ብቻ ነው ።
ስለዚህ ጨለማው ፈጽሞ ከመደንገሩ በፊት ማደሪያና ምግብ
ለማግኘት የሚችሉበት አንድ የመስፍን ግንብ ወይም የፍየል
እረኒዎች ጐጆ ይታይ እንደሆን በማለት የቀበሌውን ዙሪያ አያ
ሻገረ ሲመለከት ቆየና ከመንገዱ ጥቂት እልፍ እንዳለ ወዲያ
ውኑ አንድ የመንገደኛ ሆቴል ተከሰተለት ፣ ይህንንም መልካም
ዕድል ማግኘቱ ወደ ምሕረት ምድረክ የሚያደርሰውን ሳይሆን
በቀጥታ ወደ ሰላም እልፍኝ የሚያጋባውን መሪ ኰከብ እንዳ
ገኘ ያህል ቆጠረው ። ከዚህ በኋላ ፈረሱን ጐታጉቶ የተቻለውን
ያህል እርምጃውን አፋጠነና ከጨለመ ወዲያ ወደዚህ ሆቴል
ለመድረስ ቻለ ።

በዚህም ሆቴል ውስጥ እንዳጋጣሚ ሁለት የባላገር ኰረዳ
ዎች ከስብሳብ ጥግ ቆመው እርስ በርሳቸው ሲጫወቱ አያቸው ።
እነዚህም ኰረዳዎች በዚሁ ሆቴል ከሠፈሩት ነጋዴዎች ጋር

ወደሲቪሊያ ለመጓዝ የነዚያን መነሳት የሚጠባበቁ ገበያተኞች
ነበሩ ። ዙዋሪው ፈረሰኞችን ግን የሚያስበውና የሚያየው
የሚያልመው ነገር ሁሉ በርግጥ የተደረገ እውነትና ትክክል
ስለሚመስለውና እንዲሁም ባነበባቸው ልብ ወለድ ድርሰቶች
ውስጥ የተመለከታቸው ሁኔታዎች ሁሉ በዓለም ሠሌዳ ላይ
ተስለው የሚገኙ ፡ መድረስም ያለባቸው ጉዳዮች መሆናቸውን
ስላረጋገጠ ፡ ሆቴሉን ከማየቱ ወዲያውኑ ልዩ ልዩ ምሳሌና
መልክ ይሰጠው ጀመር ። ይኸውም ሆቴልነቱ ቀርቶ ባለአራት
መናፈሻ ሰገነት ከነአብራቅራቂው የብር ጉልላቱና እንዲሁም
ባለአንድ ታጣፊ የብረት ድልድይ ከሥሩም የውሃ መፍሰሻ ሠፊ
ቦይ ፡ ከምድረ ግቢውም በተክልና በአበባ የተሸለመ የመናፈሻ
ትፍስሕት ክበብ ፡ በጠቅላላው ደራስያን ሰዓሊያን የመሳፍ
ንት መኖሪያ ግንብና ግቢ እቅድና አኳኋኑን ዘርዝረው እን
ደሚነድፉት ሁሉ አብሮ ሲገኝ የሚገባውን ማናቸውንም ዓይ
ነት ተቀጥላ አካል ጨማምሮ በመስጠት እንደመሰለው አድ
ርጎ ለዋወጠው ። መቸም እንዴ ይህን የመንገደኞችን ሆቴል
በመስፍን ግንብ መስሎታልና ወደሱም እየቀረበ ሄዶ ጥቂት
ርቀት ላይ ሲደርስ የሮንዚናንቴን ልጓም ገታና ከግንቡ ሰገነት
ላይ ዘብ የሚቆመው እንግዳ ተጠባባቂ ድንክ ብቅ ብሎ አንድ
ዙዋሪ ፈረሰኛ ወደ ግንቡ መምጣቱን በቱልቱላ ንፍ እስኪያበ
ስር ድረስ ቆሞ ይጠብቅ ጀመር ። ነገር ግን ይህ የራሱ ቅዠት
የፈጠረው ድንክ በዚህ ሥፍራ ፈጽሞ የሌለ በመሆኑ ሺህ ዓመት
እንኳ ተገትሮ ሽቅብ ቢያንጋጥጥ ብቅ የማይልለት በመሆኑና እን
ዲሁም ሮንዚናንቴ በፊናው ወደጋጣው ገብቶ ከሸክሙና ከድ
ካሙ ለማረፍ ቸኩሎ እየተቅበጠበጠ አንገቱን ከፍና ዝቅ እያ
ደረገ ፡ ልጓሙን እንዲለቅለት ስለታገለው በዚህ አኳኋን ሲያ
ዳምጥ ቆይቶ በመጨረሻው ትእግሥቱን ጨርሶ ፡ የፈረሰኛነትም
ሕግ ሳይከበር በመቅረቱ ቅር እንዳለው ልጓሙን ለዚያ ለቅብ
ጥብጡ ፈረስ ለቀቀለትና ወደ ሆቴሉ አዘገመ ። ወደ ሆቴሉም
እየተቃረበ ሲሄድ ፊት ለፊት ከሚያያቸው ከነዚያ ከሁለቱ ኮረ
ዳዎች ጋር ዓይን ለዓይን ተጋጠመ ። እነሱም ከመድረኩ በስ
ተጉን ባለው ስብሳብ ቆመው ዶን ኪሾትን ገና ካመጣጡ ጀም
ረው መልኩንና ሁኔታውን መለየት አቅቷቸው አትኩረው ይመ

ለከቱት ነበር ። ምንም እንኳ እነዚህ ሴቶች የመንገድ ድካም
ያንገላታቸው የባላገር ወንዲላዎች መሆናቸው ባይሰወር እሱ
በበኩሉ በዕብደት አስተያየት እንደገመታቸው በተከበረው
የመስፍን ግንብ ውስጥ በድሎት ተንቀባረው የሚኖሩና በዚ
ያን ሰዓት እንደወጉ በአማረው ትፍሥሕተ ክበብ ውስጥ ለመና
ፈስ ወጥተው የተገኙ ሁለት ሞንዳላ ደንገጡሮች ፡ ወይም ሁለት
የተዋቡ ወይዛዝርት መስለው ስለታዩ ለክብራቸው የሚገባውን
ሰላምታ ለማቅረብ ወደነሱ እየለጠቀ በሚሄድበት ጊዜ የፈረስ
አቀማመጡና ትክለ ሰውነቱ ፡ የደርባባነቱ ለዛ በወይዛዝርቱ ፊት
ሞገስና ግምት እንዲያስጠው በማለት በተቻለው መጠን ድካ
ሙን ሁሉ አስወግዶ በግድርድርነት ተሸታተረ ።

በዚህን ጊዜ በግርግም ማብያው አውድማ ውስጥ የን
በረው የሆቴሉ የአሳማ እረኛ (እንዲህ ተብሎ መጠራት ባይገ
ባውም ለማኳሰስ ሳይሆን እውነተኛው ስሙ ይኸው ነው) እን
ደተለመደው አሳማዎቹን ሰብስቦ ለማብላት ሲል ቱልቱላውን
ነፋላቸው ። አሳማዎቹም የጥሪ ምልክት መሆኑን ለምደውታ
ልና እየተንጋጉ በግርግማቸው ዳር ተኰለኰሉ ። ዶን ኪሾትም
ሲፈልገው የነበረው ድንክ የሱን መምጣት ለግቢው ሰዎች
ለማስማት ሲል መለከት የነፋ ስለመሰለው በደስታ ፈገግ እን
ዳለ ወደሆቴሉና ወደ ኮረዳዎቹ ተጠጋ ። እነሱም ይህ ከዚህ
ቀደም አይተውት የማያውቁት ሰው ከእግር ጣት እስከ ጠጉር
ድረስ በነሐስ ጥሩራ ተጠርዞ የቆረፈደ ጋሻና አርጌ ጦር ይዞ
እፊታቸው ተገትሮ ባዩት ጊዜ እጅግ ስለተደናገጡ ወደ ሆቴሉ
ለመግባት አገነገኑ ። ዶን ኪሾትም መፍራታቸውንና መሸሻቸ
ውን አወቀና ፊቱን የሸፈነበትን የክርታስ መከለያ ገልጦ ፡
ትቢያ የለበሰውንና የከሳውን መልኩን እያሳየ በመልካም
ትህትናና በተለሳለሰ አንደበት እንዲህ አላቸው ።

«ወዲያልኝ ፤ የተከበራችሁ ወይዛዝርት ሆይ ! ስለየትኛው ምክ
ንያት ፊርታችሁ እንደምትሸሹኝ ባለማወቄ ተጨንቄአለሁ ።
ይህ በኔ ላይ የምትመለከቱት የፈረሰኛነት አለባበስና ሁኔታ ለዓ
ለም መድኅኒት መሆኔን ከማስረዳቱ በስተቀር የወንበዴነት መልክ
የሌለበት መሆኑ ግልጥ ነው ። እንዲሁም ተግባሬ ለሆነው ለፈ

ረሰኛነት ግዳጅ አፈጻጸም ባለኝ ኃላፊነት መሠረት ለተጠቂት ጠበቃ ነኝ እንጂ ማንንም ቢሆን ያለአግባብ ለመበደልና ለማስቀየም የመጣሁ አይደለሁም ። እንኳንስ እናንተን ሁኔታችሁ እንደሚመሰክረው ወይዛዝርት ልጃገረዶችን ይቅርና ተራ ሴቶች ሆናችሁ ባገኛችሁም ቅሉ በናንተ ላይ አንዳች ጉዳት እንዳይደርስባችሁ ከመጠበቅና ከማገልገል በስተቀር በበኩሌ ቅር የምትሰኙበትንና የምታፍሩበትን ነገር እንዳላደርግ በመሐላና በግዝት የተቀበልኩት የፈረሰኛነት ክህነት አይፈቅድልኝም አላቸው ።

ኮረዳዎቹ ግን ከዚያ ከተረገመው የፊት ሽፋን ውስጥ ጨርሶ ያልተገለጠውን አስቂ መልክ ለማየት ቸኩለው ባይናቸው ከመፈለግና አትኩረው ከመመልከት በስተቀር እርሱ ከልቡ የሚናገረውን ቋንቋ አላዳመጡትም ነበር ። በዚህ ንግግሩ መካከል «ወይዛዝርት ልጃገረዶች» የሚለው ቃል ከሴቶቹ ተግባር ጋር የተራራቀ ስያሜ በመሆኑ ያሾፈባቸው ስለመሰላቸው ነገሩ አስደንቋቸው ልባቸው እስኪፈርስ ድረስ ይስቁበት ጀመር ። ሳቃቸውም እየባሰ ከልክ አልፎ ስላንከተከታቸው ዶን ኪሾት በመሳቃቸው ተቀየመና እንዲህ ሲል ገሠፃቸው ።

«የሰውን ልክ አመዛዝኖ ማወቅና ከዚያም በኋላ ለክብሩና ለማዕረጉ የሚገባውን አቀባበል መስጠት ፣ በወይዘርናም ወግ መሽኮርመም ፣ መንዘባነን ፣ ዓይናፋር መሆን ፣ ይህ ሁሉ የልጃገረዶች ሞያ ነው ። ነገር ግን አሁን እናንተ እንዳደረጋችሁት በማይበቃ ምክንያት እንደቂል መሳቅና ማሽካካት በውነቱ ከብልግናና ከዓይን አወጣነት ወይም ከስድ አደግነት የሚያስቆጥር የሚታዘቡት የተዋረደ ጠባይ ነው ። ይህንንም ከባድ ንግግር በፊታችሁ መናገሬ በሚገባው መንገድ እናንተን ለመምከር እንጂ ለማሳፈር ወይም ለማስቀየም በመጥፎ መንፈስ ተነስቼ አይደለም ። እንዲያውም አፍራሻውን ለዚህ ቅሬታ ላሳደረብኝ አጉል አቀባበላችሁ ከኔ ወገን መልካም ብድር ለመመለስ ስለምፈቅድ ለደረጃችሁ የሚገባውን ከበሬታ ሳልቀንስ በቅን ልቦና ላስደስታችሁና ላገለግላችሁ የተዘጋጀሁ መሆኔን አሁንም ደጋግሜ እገልጽላችኋለሁ ። እናንተም አገልግሎቱን ብትቀበሉት ከታላቅ ካሣ ስለምቆጥረው ይህን ሐሜቤን እንዳትነቅፉት በትህትና እለምናችኋለሁ» አላቸው ።

ይህ ዘይቤው ያልታወቀ የፈረሰኛው አነጋገር ኮረዳዎቹ በሕይወታቸው ውስጥ ሰምተውት የማያውቁት የአግባቦ ፈሊጥ ስለሆነባቸውና እንዲሁም የተራቀቀ አነጋገር የማይገባቸው ፣ ፊደል ያልቆጠሩ መሐይማን ስለነበሩ ፤ ከዚህም በስተቀር ለመቀለጃ የተሠራ የሚመስለውን ከሲታ መልኩን ከአነጋገሩ ጋር ሲያስተያዩት ይበልጥ የሚያስደንቃቸው ሆኖ ስላገኙት ፤ ያ ሁሉ ምክሩና ተግሣፀ ሳቃቸውን አባሰባቸው እንጂ እንዲጨምቱ አልረዳቸውም ነበር ። ይህም ከመጠን ያለፈ አሳሳቃቸው በቋፍ የተያዘውን የዶን ኪሾትን ቁጣ ስላገነፈለው ልክ በዚያኑ ሰዓት ድርምቢታሙና ቦርጫሙ ፤ በጣምም የረጋው ሆቴለኛ በመካከላቸው ደርሶ ዶን ኪሾትን በትህትና እያቆላመጠ ተቀብሎ ለእንግድነት ባይጋብዘው ኖሮ የሳቁና የአታከራው ፍጻሜ ወደ መጥፎ ነጥብ አዘንብሎ ነበር ። ሆቴለኛውም አጠገባቸው እንደደረሰ በመጀመሪያ አስተያየቱ ዶን ኪሾትን ሲመለከተው ከሲታ መልኩና የተዘበራረቀ ትጥቁ፣ የያዘው መሣሪያ ጥርቃሞነት ፤ የጋሻው ቆርፋዳነት ፤ የጦሩና የኮራዶው ዝገት ፣ የጥሩራው ዝባዝንኪነት ፣ አንድነት ተደምሮ የሚያሰጠው ትርጉም የነሆለለ ዕብድ ወይም የጃለ ጤነኛ መሆኑን የሚያሳምን ስለነበረ እሱም እንደኮረዳዎቹ በፈረሰኛው ቅጥ የለሽ አኳኋን ተገርሞ በሳቅ ሊፈነዳ ምንም ያህል አልቀረውም ነበር ። ነገር ግን ያንን ውጥንቅጥ መሣሪያ ታጥቆ በንዴት ሲንኮራደድ በማየቱ እውነተኛ ፍርሐት ስለተሰማው በተቻለ መጠን ከቁጣው ለማብረድ ሲል የፈረሰኛነት አቋቋሙንና የጀግንነት ባሕሪውን እያሞጋገሰ ካገረመው በኋላ አከታተለና እንዲህ ሲል ጠየቀው ።

«የተከበሩት ፈረሰኛ ሆይ ፣ ክቡርነትዎ ከሰማይ እንደወረደ መልአክ በድንገት እዚህ የተገኙበት ምክንያት ጊዜውና ልማዳችን እንደሚነግረን እሆቴላችን ለማደር የመጡ ስለሚመስለን የእርስዎም ፍላጐት ይኸው እንደሆነ ከመኝታ አልጋ በስተቀር ሌላውን መስተንግዶ እንድንአዘጋጅልዎ ያሰኝዎትን መርጠው ሊያዝዙን ይችላሉ ። የመኝታ አልጋ ግን በሆቴላ

ችን ጨርሶ የሌለ በመሆኑ ልናገኝልዎ ባለመቻላችን እናዝና
ለን» አለው ።

ዶን ኪሾትም ይህ «ከምሽጉ ገዥ» ሆቴለኛውንና ሆቴሉን
እንዲህ ብሎ ሰይሞአቸዋልና የቀረበለት የከበሬታና የትህትና
አቀባበል በጣም ስላስደሰተው እንዲህ ሲል በጉራ አነጋገር
መለሰለት ፤

«እጅግ የተከበሩ የግንቡ ገዥ ሆይ! ድንገተኛ ለሆነው እን
ግድነቴ አቀባበል እስከዚህ ድረስ ተጨንቀው ስላሰቡልኝ ከልብ
አመሰግንዎታለሁ ። ዳሩ ግን የፈረሰኛነት ተግባሬ ማናቸውንም
ዓይነት ድሎት የማይጠይቅ ስለሆነ ምቾት ያለው መስተንግዶ
እንዲያደርጉልኝ አላሳሰብዎትም ። ምክንያቱም የፈረሰኛነት
ምኞቴና ጌጤ ይህ የታጠቅሁት መሣሪያዬ ስለሆነና እረፍቴም
የዘወትር ውጊያና አደጋን ማሳደድ ስለሆነ ነው» አለው ።

ሆቴለኛው ግን «የግንቡ መስፍን (ካስቲላኖ) ብሎ ሲጠራው
በሰማው ጊዜ በሌላ አጠራር ተረጉመውና » ይህ ሰው ካስቴ
ላኖ ማለቱ የካስቴሌያ የጨዋ ልጅ መስየው ይሆናል ሲል
አሰበ ። እሱ ግን ልቦናው እንደሚያውቀው ያንዳሉሲያ አገር
ተወላጅ ነበር ፤ እንዲያውም በተለይ ከእንዳሉሲያ ውስጥ ከቅ
ዱስ ሉካር አውራጃ ባላገሮች የሚወለድ ሌብነታቸው እን
ደካኩ ከሆኑት መካከል አንዱ ነበርና በበኩሉ እንዲህ ሲል
መልሱን ሰጠው ። ክቡርነትዎ በመረጡት ዓይነት መኝታዎን
በሚጐረብጥ ኮረት ላይ እናነጥፍልዎታለን ፤ እንቅልፍዎም
ዘወትር መንቃት ይሆናል ። ስለዚህ በሆቴላችን ውስጥ አንድ
ሌሊት ብቻ ሳይሆን ያመቱን ለሊቶች በሙሉ እንቅልፍና ጸጥታ
የሚነሳ ጫጫታ ስላለ ዓመቱን በሙሉ እንደነቁ ለመገኘት የሚ
ያስችልዎ ምክንያት መኖሩን አረጋግጠው ከፈረስዎ ላይ ለመ
ውረድ ይችላሉ» አለው ።

ይህን ተናግሮ ሲያበቃ ወዲያውኑ እርካቡን ሊይዝለት አጐ
ነበሰ ። ዶን ኪሾትም ቀኑን በሙሉ አንዲት ጉርሻ ምግብ
እንኳ ሳይቀምስ ጠሙን እንደዋለ ነበረና ብዙ ችግርና ድካም
እንደተጫጫነው ከፈረሱ ላይ ወርዶ ወደሆቴሉ ገባ ። ገብቶም

እንደተቀመጠ ወዲያውኑ የፈረሱን ድካም አስታወሰና ሆቴለ
ኛውን ጠርቶ እንዲህ ሲል አዘዘው ።

«ይህ ፈረስ ከዓለም ፈረሶች ይበልጥ የከበረና ጥሬ በመመ
ገብ ተቀማጥሎ ያደገ ስለሆነ የሚያስፈልገውን መልካም አያያ
ዝና ጥንቃቄ ያድርጉለት» አለው ። ሆቴለኛውም የፈረሱን ሁኔታ
ሲመለከተው ዶን ኪሾት እንደሚለው ሆኖ ስላላገኘውና እንዲ
ያውም እኩሌታውን ያህል እንኳ ስላልገመተው ከመጋጃነት
የተሻለ አስተያየት አልሰጠውም ነበር ። ሆኖም ማኳሰሱን ሳያ
በዛ ወደጋጣ ነድቶ ቦታ ካስያዘው በኋላ እንግዳው የሚሰጠውን
ትእዛዝ ለማስማት ተመለሰ ። በዚህም ጊዜ ዶን ኪሾት ከኮረዳ
ዎቹ ጋር ታርቆ የወዳጅነት ጭውውት ማድረስ ጀምሮ ነበር።
እነሱም ቀድም በመሳቃቸው አስቀይመውት ለነበረው ካሣ
ይሆን ዘንድ ፈረሰኛው ትጥቁን በሚፈታበት ጊዜ መሣሪያውን
እየተቀበሉ በማስቀመጥ ይረዱት ነበር ። መጀመሪያ በትከሻ
ውና በደረቱ ላይ ያለውን የብረት ልብስ ካወለቁለት በኋላ የራስ
ቁሩን ደግሞ ሊያወልቁለት ሞከሩ ። ዳሩ ግን ከጭንቅላቱ እስከ
አገጩ ድረስ ያጠለቀው ቅጥልጥል የራስ ቁር እንደማይወልቅ
አድርጎ ባረንጓዴ ጥብጣብ ተብትቦ አሥሮት ስለነበረ ፣ የአን
ገት ጌውም ቋጠሮ የጠበቀ በመሆኑ ፤ በስንጢ ካልቆረጡት
በስተቀር በፍጹም ለመፍታት የማይችሉት ስለሆነ እሱም እን
ዲቆርጡበት ስላልፈቀደ ፤ በዚህ አኳኋን የራስ ቁሩን እንዳደረገ
ሙሉን ሌሊት ታይቶ የማይታወቅ የአስቂነት መልክ እየጋበዘ
በሆቴሉ የሠፈሩትን እንግዶች ሲያስቅቃቸው አደረ ። እነዚያ
መሣሪያውን በመቀበልና ትጥቁን በመፍታት ሲረዱት የነበሩት
ሁለት ኮረዳዎች የዶን ኪሾት አጫዋችነት በጣም ስላስደሰታቸው
ካጠገቡ አልራቁም ነበርና ዶን ኪሾት በቀዠባሪነቱ እንደገመ
ታቸው በዚህ የመስፍን ግንብ ውስጥ በመጀመሪያ የክብር ደረጃ
ላይ የሚገኙ እመቤታትና ወይዛዝራት መሆናቸውን በማመን
ልብ በሚነካ ዜማ እያንጐራጐረ ቀጥሎ ያለውን ግጥም ያሰማ
ቸው ጀመር ።

በክብር አወዳድረው እንደ ዶን ኪሾት ፣
ወይዛዝርት በሥርዓት እያገለገሉት ፣

ምን ጊዜም አልታየ ሌላ ፈረሰኛ
እንዲህ የታደለ ተዋጊ ጦረኛ ።
ገና ከመውጣቱ ተነስቶ ካገሩ ፥
ወይዛዝርት ለሱ በትጋት ሲያስቡ ፥
ደንገጡሮች ደግሞ ሮንዚኖን መገቡ ።

ይህን ግጥም ካሰማ በኋላ እንዲህ ሲል ማስረዳቱን ቀጠለ «እመቤቶቼ ሆይ ! በሰማችሁት ግጥም ውስጥ«ሮንዚኖ» ያልኩት «ሮንዚናንቴ» የሚባለውን የፈረሴን ስም ነው ፤ »የማንቻው ዶን ኪሾት» ማለት ደግሞ የኔ ስም ነው ። ምንም እንኳ እዚህ ተገኝቼ ለናንተ ጥቅምና አገልግሎት የሚሆን የተከበረ ተግባር በምፈጽምበት ጊዜ በመላ ማንነቴ እስክታውቁት ድረስ እኔ ተሽቀዳድሜ ልገልጥላችሁ ባልፈቅድም ፤ ላንቼሎቶ የሚባለው ጀግና ፈረሰኛ እጅግ የሚያኰራ ሞያ በመፈጸሙ የሱን ዝና ለማሞገስ ሲባል በተለይ የወጣውን ይህን ጥንታዊ ግጥም ማሰማት አሁን ለምንገኝበት የደስታ ሰዓት የሚስማማ ሆኖ ስላገኘሁት ከሰብኩት ጊዜ በፊት ስሜንና ተግባሬን ልታውቁት ችላችኋል ። ይህም ግጥም በኛው ዘመን የወጣና የሰማው ሕዝብ ሁሉ ዳር እስከ ዳር የተደነቀበት ምርጥ ቃል ስለሆነ ምናልባት ከኔ በፊት በሌላ ሰው አንደበት ሲነገር ሳትሰሙት የቀራችሁ አይመስለኝም ። ይህም ቢሆን ለተከበራችሁት እመቤቶቼ አገልግሎቴን እንዳበረክትና የምታዘዝበትን የምፈጽምበት ጊዜ የሚደርስ ስለሆነ በዚያን ጊዜ የክንዴ አብነት ለናንተ አገልግሎት የማውለውን ታዳጊነቴን ብሩህ እንደሚያደርገው አምናለሁ» አላቸው ።

ኮረዳዎቹ ግን ይህን የመሰለውን ቄንጠኛ አነጋገር መስማት ያልለመዱ ፍጹም መሐይማን ከመሆናቸው የተነሳ የማጥሙም ሆነ የሐተታው ምሥጢርና ትርጉም የሚገባቸው አልነበሩም ። ስለዚህ ለማጥሙም ሆነ ለሐተታው የሚገባውን አድናቆትና ግምት በመስጠት አንዳች መልስ ሊመልሱለት ሳይችሉ እርስ በርሳቸው እየተጠቃቀሱ በሳቅ ታፍነው በዝምታ ሲያዳምጡት ከቆዩ በኋላ በመጨረሻው እራቱን ለመብላት ይፈቅድ እንደሆን ጠየቁት ። ዶን ኪሾትም ጨዋታው ባያዘነጋው ኖሮ

ረሀቡ ክፉኛ እየሞረመረው ነበርና «የምትሰጡኝን ማናቸውንም ምግብ በደስታ እበላለሁ ፤ ምክንያቱም ስሕተት እይምስልፀኝ እንጂ የተግባሬ አፈጻጸም እንዲቃና ምግብ በጣም የሚያስፈልገኝ ነው » አላቸው ።

እንዳጋጣሚ ደግሞ ቀኑ ዓርብ ስለነበረ በየሆቴሎቹ የሚዘጋጀው ምግብ እንደ አገሩ አጠራር ለየቅልነት አንዱ ሥፍራ የአሣ ድርቆሽ ፥ ሌላው ዘንድ የአሣ እንፍርፍር ወይም የአሣ ሙጥ እየተባለ ስሙ ይለዋወጣል እንጂ የሚሠራው በዚያው በአሣ ቋንጣ ብቻ ነበረና ስለዚህ ሌላ ዓይነት ዓሣ ስለሌላቸው የትንንሽ ዓሣ ቋንጣ እንፍርፍር ይፈቅዱ እንደሆን ጠየቁት ፥ እሱም የቀኑ ረሐብ ምግብ እንዲያማርጥ የማይፈቅድለት ስለሆን እንዲህ ሲል መለሰላቸው ።

«እነዚህ የዓሣ ቋንጣ እንፍርፍሮች በርከት ያሉ ከሆኑ ያንድ ሙሉ ምግብ ያህል አጥጋቢነት ሳይኖራቸው አይቀርም፥ ምክንያቱም ጠንካራውን የፈረሰኛነት ተግባር የሚያከናውን ሰው ሁሉ የኑሮ ምቾት ስለሌለው ጦሙን ከማደር የሚያድነውን ምግብ ካገኘ ዕድሉን አመስግኖ መብላት አለበት ። ለምሳሌ ያስር ብር ምንዛሪ ቢሰጡኝ ወይም ድፍኑን አሥር ብር ቢሰጡኝ ለኔ ጠቃሚነቱ እኩል ነው ። ደግሞም እነዚህ የትንንሽ ዓሣ ቋንጣ እንፍርፍሮች እንደ ጥጃ ሥጋ ቢሆኑ ኖሮ ከወይፈን ሥጋ የሚሻሉ የፍየል ግልገል ሥጋ ቢሆኑ ኖሮ ከሙኩት ፍየል የሚሻሉ ይሆኑ ነበር ማለት ነው ። የሆነ ሆኖ በቶሎ አቅርቡልኝ ምክንያቱም የመንገድ ድካምና የጦር መሣሪያ ሸክም በባዶ ሆድ የሚቻል አይደለም» አላቸው ።

ከዚህ በኋላ ከሆቴሉ በራፍ እልፍ አድርገው ነፋሻ ሥፍራ ላይ ገበታ አሰናዱለት ። ቀጥሎም ሆቴለኛው በደንብ ያልራሰና አጉል ሆኖ የበሰለ ያንድ ሰው ድርሻ የዓሣ ቋንጣ እንፍርፍርና እንደዚሁም እንደያዘው መሣሪያ የሻገተና የጠቆረ አንድ ከራራዳቦ አቀረበለት ። ዶን ኪሾትም ይህን አሸርባሸር ምግብ ሳይነቅ መብላት ጀመረ ። ነገር ግን አበላሉን ለሚመለከተው ሰው በጣም የሚያስቅ ነበር ። ምክንያቱም የራስ ቁሩን ለማውለቅ ባለመቻሉ እራሱ ላይ እንዳደረገ የፊት መክለያውን ብቻ ወደ

ላይ ገልጦት ስለነበረ አገጨን የሚሸፍነው ተቀጥላ ብረት ወደ
ፊት አሞጥሙጦ ምግቡን ወዳፉ ለማድረስ እንቅፋት ሆና ስላ
ስቸገረው ሌላ ሰው በብልሃት እዲያጉርሰው አስፈልጎ አንደኛ
ይቱ ኮረዳ እንድታጉርሰው ስለተደረገ ነው ።

ኮረዳይቱም ሳቂታ ስለሆነች ሣቋ እንዳያመልጣትና እን
ደገና እንዳይጣሉ በመስጋት በተቻላት መጠን ተጠንቅቃ ምግ
ቡን ተቀብላ ማጉረስ ጀመረች ። በተለይ ደግሞ የመጠጥ አሰ
ጣጡ ዘዴ የባሰ ችግር ሆኖ ስለተገኘ ሆቴለኛው አንድ ሸን
በቆ ፈልጎ መካከሉን ነድሎ አንዱን ጫፍ በአፍ ውስጥ ሸጉጦ
በሁለተኛው ጫፍ በኩል የወይን ጠጅ እየተንቆረቆረለት እን
ዲጠጣ ባያደርግ ኖሮ የቀረበለትን መጠጥ ሳይጠጣው እንደሚ
መለስ የታወቀ ነበር ።

ይህ ሁሉ ሲሆን የራስ ቁሩ ጥብጣብ አይቆረጥበት እንጂ
ፈረሰኛው በአመጋገብ ላይ የደረሰበትን ችግር ሁሉ ሳይማረር
ታግሶ ነበር ። ምክንያቱም ሥራው ግብዝ መሆኑን ልቡናው ስለ
ሚያውቅ ጥብጣቡ የተቆረጠ እንደሆነ ለማግሥቱ ጉዞው እንደነ
በረ አድርጎ ለማሠር የሚያስቸግረው ከመሆኑም በላይ ምናል
ባት ደግሞ ከራሱ ላይ አውርዶ ቢያስቀምጠውና ድንገት አን
ዳች ነገር ቢወድቅበት እንደሚጠረመስ ስለሠጋ ነው ።

ፈረሰኛው ምግቡን በሚበላበት ጊዜ የሆቴሉ አሳማ ሠናጊ
ከየእንግዶቹ ገንዘብ የመለመን ልምድ ነበረውና ወደ ሆቴሉ
መጥቶ ዋሽንቱን መዘዘና የእረኞችን ስልት እየነፋ ማሰማት
ጀመረ ። ዶን ኪሾትም ይህን የዋሽንት ንፍ በመስማቱ እጅግ
ደስ ስላለው ይህ ያረፈበት ቤት በጣም የተከበረና ስመ ጥር
የሆነ የመስፍን ግንብ መሆኑን ከቀድሞው ይበልጥ እያመነ ሄደ ።
እንዲሁም ደግሞ በተለይ የእሱን እንግድነት ለማክበር ሲባል
ልዩ የሙዚቃ ድርጅት ተሠናድቶ ሙዚቀኞቹ በየተራቸው እየ
ተጠሩ ስልታቸውን በማሰማት ከፍ ያለ ግብዣ የተደረገለት
መሆኑን በሙሉ ልብ ለማመን በቃ ። የግብዣውንም ታላቅነት
ሲያመዛዝነው ለእራቱ የተሰጠው ከአሳ ቋንጣ እንፍርፍር የተ
ሠራ መሆኑ ቀርቶ በተለይ ከትኩስ አሳ የተሠራ የጨዋ ምግብ
መሆኑንና የጠቆረውን ዳቦ ስለብስኩት ፣ ኮረዳዎቹን ስለወይ

ዘዞርት ፣ ሆቴለኛውን ስለ ግንቡ መስፍን እየተረጐመ የምግቡን
ጣዕምና ዓይነት ፣ የሰዎቹንም ክብርና መልክ በዕብደት አስተ
ያየቱ እንደመሰለው አድርጎ ለዋወጣቸው ።

ይህን የመሰለ የበለጸገ ግብዣና ሌላውም የክብር አቀባ
በል ሁሉ ለዙዋሪ ፈረሰኞች ተግባር ማበረታቻና ማዳበሪያ እን
ዲሆን መሳፍንቱ ሁሉ በቅንዓት የሚጠብቁት ወግና ልማድ
መሆኑን በማሰብ ፣ እሱም ይህንኑ በድፍን ዓለም የታወቀው
ንና እንዲሁም ድፍረትንና ቆራጥነትን የሚጠይቅ ተግባር መርጦ
በመያዙ ለዕድሉ ከፍተኛነት ኩራትና ትምክህት በልቡ አሳ
ደረ ። ዳሩ ግን የፈረሰኛነት ክህነት ከመቀበሉ በፊት ከማናቸ
ውም ወደረኛ ጋር የጦር ግጥሚያ ለማድረግ ሕጉ የማይፈቅ
ድለት መሆኑንና እንዲሁም እስካሁን ድረስ ይህን አስቸኳይ
የክህነት ቡራኬ ሳይቀበል ወረጋውን የሚገኝ ፈረሰኛ መሆኑን
እያሰበ የሕሊና ዕረፍት ማጣቱ ባይከነክነው ኖሮ ይህ የመጀ
መሪያው ቀን ብዙ ቁም ነገርና ከፍ ያለ ጥቅም ያለበት ጉዳይ
እንደተፈጸመበት እንጂ በከንቱ የባከነ አለመሆኑን ተረድቶት
ነበር ።

ምዕራፍ 3

ዶን ኪሾት የተካነ ፈረሰኛ ለመሆን የቻለበት የለበጣ ዘዴ ይተረካል ።

ዶን ኪሾት እስከ ዛሬ ድረስ የተካነ ፈረሰኛ አለመሆኑ በጣም እየከነከነው ያንን ፍርፋሪና ሙጣጭ የጓሮ ምግብ በችኮላ በልቶ ከጨረሰ በኋላ ሆቴለኛውን ጠርቶ ወደፈረሶች ጋጣ ገብተው በሩን ዘግተው ቀይታ አደረጉ ። ወዲያውም ዶን ኪሾት ከሆቴለኛው ጫማ ላይ ተደፋና እንዲህ ሲል ልመናውን ማቅረብ ጀመረ ።

«ጀግናው ፈረሰኛ ሆይ ፣ (ሆቴለኛውን) በተለመደው ሠፊ ቸርነትዎ ሊያደርጉልኝ የሚችሉትንና የሚመሰገኑበትን ፣ ከሰው ልጅነትዎ በጐ ፈቃደኛነት የሚመነጨውን ፣ የክህነት ቡራኬ ካልሰጡኝ በስተቀር ከዚህ ከወደቅሁበት ጫማዎ ላይ አልነሳም ። ይህም የምጠይቀው ቡራኬ የሚገባኝ መሆኑን የሰው ልጅ ፍርዳዊ አስተያየት እንደሚያጸድቀው አይጠራጠሩ» አለው ።

ሆቴለኛው ግን ይህ እንግዳ ሰው በዚህ አኳኋን ጫማው ላይ ተደፍቶ ይህን መላው ያልታወቀ ልመናውን ሲያቀርብለት በመስማቱ ምን እንደሚለውና ምንስ እንደሚያደርግለት ግራ ገብቶት ስለተጨነቀ ከጫማው ላይ እንዲነሳለት ብቻ ይለማመጠው ጀመር ። ያኛው ግን የጠየቀውን የክህነት ቡራኬ የሚሰጠው ለመሆኑ ቃል ኪዳን ካልገባለት በስተቀር የማይነሳ ችኮ ስለሆነ በማናቸውም መንገድ ቶሎ ለመገላገል ሲል የጠየቀውን ሁሉ የሚፈጽምለት መሆኑን አረጋገጠለት ። ዶን ኪሾትም ይህን ተስፋ ተመርኩዞ ተነሳና እንዲህ ሲል ፍላጐቱን ፣ በዝርዝር ማስረዳት ጀመረ ።

«ከፀጋዊነትዎ ዘንድ በሙሉ ተስፋ የጠበቅሁትን የክህነት ቡራኬ እንድቀበል ከልብ ስለፈቀዱልኝ እጅግ ከፍ ያለ ውለታ ጥለውብኛል ። ስለዚህ እኔ ይገባኛል ስል የጠየቅሁትንና በቸርነትዎም አጸድቀው የፈቀዱልኝን ይህን ፀጋዊ ስጦታ ስቀበል ነገ ጠዋት የተካንሁ ፈረሰኛ ለመሆን የሚያበቃኝ ስለሆነ ዛሬ ሌሊት በዚህ በግንብዎ ሰገነት ላይ ወጥቼ የክህነት ፈተናዬን ዋዜማ እጀምራለሁ ። በማግሥቱም ቀድሞ እንደአልኩት በተግባሬ ግዴታ መሠረት በአራቱ የዓለም ማእዘናት እየተዘዋወርኩ አጋጣሚዬን በመፈለግ እርዳታ ለሚያሻቸው ተረጅዎችና አቅም ለሌላቸው ደካሞች ጥቅምና ድጋፍ የሚሆን አገልግሎት ለማበርከት ያደረብኝ ብርቱ ፍላጐት ይፈጸማል ። ይህ የፈረሰኛነት ግዴታና የዙዋሪ ፈረሰኞችም ተግባር በሰብአዊ አገልግሎት ውስጥ የላቀ ሞያ እንደመሆኑ መጠን እኔም የዚሁ ክፍል ባልደረባ ለመሆን ይህነኑ መርጬ ተግባሬ አድርጌ በመያዜ በእጅጉ እኵራበታለሁ» ብሎ ንግግሩን ጨረሰ ።

ዶን ኪሾት ይህን ሐተታ በሚናገርበት ጊዜ ሆቴለኛው አዝማሚያውን በእርጋታ ያስተውል ነበርና መቸም አስቀድሞን እንደተናገርነው ሆቴለኛው ማሽንክ ተኩላ በመሆኑ ከመጀመሪያው ግንኙነታቸው ጀምሮ የእንግዳውን አእምሮ ደካማነት ተጠራጥሮ ለማበድ አንድ ዓርብ የቀረው መሆኑን ተረድቶት ነበርና በሃሳቡ አገላለጥ ብርሃን እንደተመለከተው እብድነቱን ሙሉ በሙሉ ለማረጋገጥ ከቻለ በኋላ በጀርባው ጥቂት እንዲሳቅበት ለማድረግና በሆቴሉም የሠፈሩት እንግዶች የጊዜ ማሳለፊያ ጨዋታ እንዲጋበዙ በማለት ከፈረሰኞች ተግባር ጋር አግባብ ያለውን አንዳንድ ነገር በመቀላቀል የማሾፊያ ንግግሩን አሰናድቶ የተዘበራረቀውን የዶን ኪሾት መንፈስ የባሰ ለማነሁለል ሲል የፈረሰኛነት ክህነት ቡራኬ መፈለጉና መጠየቁም ፍጹም ትክክለኛ መሆኑንና እንዲሁም አቋቋሙ እንደሚመሰክረውና እሱም አምሳያው ሆኖ እንደሚታየው በዚህ እጅግ ከፍተኛ በሆነው ተግባር ደረጃ ላይ ለሚገኙት ዘዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ ይህን ዓይነት የክህነት ዝግጅት እንዲኖራቸው ተገቢና ሕጋዊ መሆኑን አስረዳው ። አከታትሎም የራሱን ያለፈ ሕይወት ታሪኩን በመዘርዘር እንዲህ እያለ ዶን ኪሾትን ይሰብከው ጀመር ።

«እኔም እራሴ» ሲል ንግግሩን ቀጠለና» በጐልማሳነት
እድሜዬ በልዩ ልዩ የዓለም ክፍሎች ወዲያና ወዲህ እየተዘዋ
ወርኩ አጋጣሚዬን በመፈለግ ይህን የተከበረ ተግባር አከናው
ኛለሁ ። በዚያን ጊዜ በማላጋ አራዳ ውስጥ ፣ በሪያራን ደሴት፣
በሲቪሊያ አደባባይ ፣ በሲጐቪያ ገበያ ፣ በሻሌንሳ የዘይት መቸ
ርቸሪያ ፣ በግራናዳ አካባቢ ፣ በሳንሎካር መደብር ፣ በጐርዶቫ
የባዝራ ተራ ፣ በቶሌዶ ያሮጌ ጨርቃ ጨርቅ ተራ ፣ በነዚህና
በሌሎችም የገዲቃባ መገበያያ ሥፍራዎች ሁሉ ወንብጄበታ
ለሁ ። ይህንንም ሳደርግ አያሌ አምባጓሮ እያስነሳሁ በማበጥ
ሌቶችን እያማገጥሁና እያባለግሁ የዋሆችን እያጭበረበርኩ ፣
ባደረግሁት የውምብድና ሞያዬ በድፍን እስፓኚያ ፍርድ ቤቶች
ስሜን ለማስጠራት እስከበቃሁበት ጊዜ ድረስ የእግሮቼ ፈጣን
ነት ፣ የእጆቼ እስለጣጠንነት ተወዳዳሪ የሌለው አድናቆት አትርፈ
ውልኝ ነበር ። ከዚያ ወዲህ ግን እጅግ በሚያስለችና በሚያን
ገፈግፍ ምክንያት ይህን ሁሉ ተግባሬን ያለ ውዴታዬ እርግፍ
አድርጌ ትቼ በዚህ የራሴ ንብረት በሆነው ግንብ ውስጥ ለመ
ኖር ቆርጬ መጣሁ ። አኗኗሬም በራሴ ጥረትና ግረት ፣ እንዲ
ሁም የተግባር ወዳጆቼ በሆኑት ሥውር እርዳታ ፣ በተለይም
ደግሞ በየጊዜው በዚህ መንገድ ሲተላለፉ ጐራ የሚሉትን
ዙዋሪ ፈረሰኞች በማናቸውም ዓይነትና ደረጃ ላይ የሚገኙም
ቢሆኑ ሳልመርጥና ሳላበላልጥ ትክክል በሆነ አስተያየት እየተ
ቀበልኩ በማስተናግድበት ጊዜ እነሱ ደግሞ ወሮታዬን በኪሳ
ቸው የያዙትን ገንዘብ ከኔ ጋር ተካፍለው ለመብላት የሚወዱ
ትን ሁሉ በተለይ ተሸቆጥቁጬ እያስተናበርኩና በለጋስነታቸ
ውም የሚሰጡኝን ችሮታ ሳልንቅና ሳላቃልል አመስግኜ እየተ
ቀልኩ ነው «ካለ በኋላ ንግግሩን በመቀጠል» በግንቡ አናት
ላይ ሊኖር የሚገባው የፈተና ዋዜማ ማድረጊያው ሰገነት
ስለአረጀብኝ አዲስ ለማሠራት አስቤ አፍርሼዋለሁ ። ስለዚህ
የዋዜማው አስፈላጊነት የማይቀር ጉዳይ በመሆኑ በማናቸውም
ገላጣ ሥፍራ ላይ ሊደረግ ይቻላል» በማለት ፣ ለዛሬ ሌሊት
በዚሁ በግንቡ ግቢ ውስጥ ባለው መስክ ላይ ዋዜማውን ለመ
ጀመር መቻሉንና በማግሥቱም ደግሞ የጊዜው አጋጣሚ የፈ
ቀደ የሆነ እንደሆነ ከዚህ በፊት ታይቶ በማይታወቅና ለሌላም
ፈረሰኛ ባልተደረገለት አኳኋን የክህነት ቡራኬ መስጫው አዲስ

ሥን ሥርዓት የሚፈጸምለት መሆኑን አረጋገጠለት ። ከዚህም
አስከትሎ በገንዘብ ረገድ እንዴት እንደሆነ ዶን ኪሾትን ጠየ
ቀው ።

ዶን ኪሾትም ከዚህ ቀደም ባነበባቸው የፈረሰኛነት ታሪክ
መጻሕፍት ውስጥ ገንዘብ በኪሱ ይዞ የሚሄድ ዙዋሪ ፈረሰኛ
መኖሩን ስላልተረዳ በዚህ ምክንያት አንዲት ቤሳ እንኳ የሌለው
መሆኑን ገለጠለት ። ሆቴለኛው ግን «እጅግ ተሳስተሃል» ሲል
መለሰለትና ቀጥሎ ያለውን ማስረዳት ጀመረ ።

«ምንም እንኳ ይህን የመሳሰለው ጉዳይ በታሪክ ውስጥ
ተጽፎ ባይገኝ ፣ ገንዘብ ለሰው ልጅ መግደርደሪያ ከስፈላጊነት
በላይ ሆኖ የተመረጠ መሣሪያ መሆኑ ተረጋግጦ የታወቀ ነው ።
ምናልባትም በታሪክ ጸሐፊዎች አስተያየት ይህን አስፈላጊነቱ
እጅግ ግልጥ ሆኖ የሚታየውን የገንዘብ ጠቃሚነት ወሰን
ሰዎች እንዲያውቁት ለማድረግ ልዩ ማስገንዘቢያ ለመጻፍ ያል
ፈቀዱበት ምክንያት እንኳንስ ዙዋሪ ፈረሰኛ ቀርቶ ተራ መን
ገደኛም ቢሆን ለስንቁ የሚሆን ገንዘብ ሳይቋጥር ባዶ እጁን
ከቤቱ የሚወጣ ሰው አለመኖሩን አሳምረው ስለሚያውቁት
ነው ። ከዚህም በስተቀር ገንዘብ ለያንዳንዱ ሰው ራስ ማስቻያ
ጠቃሚነቱ ተፈትኖ እስከዛሬ የዘለቀውንና የግል ግዴታው የሆ
ነውን ጉዳይ ይዘነጋዋል በማለት የማይገባ ማስጠንቀቂያ ቢሰጡ
ከፍ ያለ ነቀፌታ የሚደርስባቸው መሆኑን ስለአመኑበት ነው ።
ስለዚህ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ በጉዞአቸው ላይ የሚያጋጥማቸ
ውን ችግር የሚያስወግዱበት የስንቅ ገንዘብና ንጹሕ ሸሚዝ
ሳይዙ ይጓዛሉ ብሎ ማመን በጣም ወደ መታለል የሚያደርስ
እምነት ነው ። ይህን በማሰብ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ አያሌ የታ
ሪክ መጻሕፍት እንደሚመሰክሩላቸው በማናቸውም ጊዜ የሚ
ተማመኑበት በደንብ የታጨቀ የገንዘብ ቦርሳና እንዲሁም የመ
ፈራረቂያ ንጹሕ ሸሚዝ ፣ ለቁስል ማከሚያ የሚሆን በያይነቱ
መድኃኒት ያለበት ኰሮጆ ይዘው እንደሚጓዙ እርግጠኛ መሆን
ይቻላል ። ምክንያቱም ፣ በዙረታቸው ላይ ለሚደርስባቸው አደጋ
ምናልባት አንድ አዋቂ አስማተኛ ወዳጅ ያላቸው ፈረሰኞች
ሆነው ይህነኑ የደረሰባቸውን አደጋ በጥንቆላው አይቶ በደመና
ላይ ተንሳፍፈው አየሩን አቋርጠው ለእርዳታ የሚደርሱለት

እንዲት ልጃገረድ ወይም አንድ ድንክ ባንድ ብልቃጥ የተሞላ
ልዩ ውሃ አስይዞ ከላከላቸውና ከዚህም ወሃ ጥቂት ጉንጨት
እንደጠጡ ወዲያውኑ ቁስላቸው ድኖ ወይም ስብራታቸው ተጠ
ግኖ ፈጽሞ እንዳልነበረና ምንም እንዳልነካቸው ሆኖ እንዲሽ
ርላቸው ካላደረገ በስተቀር ጅው ያለ በረሃ በማያቋርጡበት
ጊዜ ወይም ሰው በሌለበት ገጠር ላይ ከጠላት ጋር በድን
ገት ግጭት ተዋግተው በሚቆስሉበት ጊዜ የሚያክማቸው ሰው
ስለማያገኙ የደረሰባቸው አደጋ ጸንቶ ለሞት አሳልፎ የሚሰጣ
ቸው ስለሚሆን ነው ። ይህም ቢሆን ጥንታዊ ዙዋሪ ፈረሰኛ ሁሉ
ዘወትር በብልህ ሰው የምክር እርዳታ ላይ ሙሉ እምነት ማድ
ረግ የማይበቃ መሆኑን ስለሚያውቁ ጋሻ ጃግሬዎቻቸው በቂ
የስንቅ ገንዘብና ሌላም አስፈላጊ የሆነውን መድኃኒት ለምሳሌ
እንደመታከሚያ ሻሽ ፥ እንደቅባት ያለ መስናዶ አስይዘው እን
ዲከተሏቸው ማድረግ ዋና ጥንቃቄ መሆኑን አልዘነጉትም ። ምና
ልባት እንኳ ጋሻ ጃግሬ የሌላቸው ጠልጣላ ፈረሰኞች ቢሆኑ
ይህም አጋጥሞ የማያውቅ ብርቅ ነገር ነው ። ይህን የተዘረዘ
ረውን የመንገድ መስናዶ ሁሉ ባንድ በማይታይ ቦርሳ ውስጥ
ከትተው በፈረሳቸው ውዬላ ላይ አመቻችተው እንደ ውድ
እቃና እንደ ከበረ ጌጣጌጥ አስመስለው እነርሱ እራሳቸው ይይ
ዙታል ። በዚህ ምክንያት ካልሆነ በስተቀር በተለምዶ ዙዋሪ
ፈረሰኞች የመንገድ ሳጥን መያዝ የማይፈቀድላቸው ስለሆነ
ነው እያለ ለወደፊቱ ገንዘብና መለወጫ ልብስ ሳይዝ ፥ ጋሻ
ጃግሬም ሳያስከትል ፥ በዚህ አኳኋን ጉዞውን እንዳይጀምርና
ይህንንም ፈጽሞ የተገኘ እንደሆነ ወደፊት በሚደርስበት ሁኔታ
አስገንዛቢነት ይህን ምክር ሳይፈጽም ቢቀር ኖሮ እጅግ አድ
ርጎ የሚያፀጽት ጉዳት ይደርስበት እንደነበረ በማስረዳት አጥ
ብቆ መከረው ። እንዲያውም ከጥቂት ጊዜ በኋላ በሚቀበለው
የክህነት ቡራኬ ምክንያት በትእዛዙ ሥር የሚገኝ ደቀ መዝ
ሙሩ ስለሆነ መምከር ብቻ ሳይሆን ይህን የተባለውን ሁሉ ሳያ
ጓድል ተጠንቅቆ እንዲፈጽም በቀጥታ ሊያዝዘው የሚችል መሆ
ኑን አስታወቀው ።

ዶን ኪሾትም የተመከረውን ሁሉ አንዳች ነገር ሳያጓድል
በትክክል የሚፈጽም መሆኑን የመሃላ ቃሉን ከሰጠ በኋላ ወዲ

ያው ወደ ውጭ ወጥቶ ከሆቴሉ አቅራቢያ በሚገኘው መስክ
ላይ የፈተና ዋዜማውን ልምምድ ለመጀመር ዝግጅቱን አሰናዳ ።
አስቀድሞ መሣሪያዎቹን በፍጥነት ሰበሰበና ከወሃው ጉድጓድ
አጠገብ በሚገኘው የድንጋይ ገንዳ ላይ አስደግፎ አስቀመጠ ።
ቀጥሎም ጋሻውን አነገበውና ፥ ጦሩን ጨበጠና በኩሩነት መን
ፈስ በገንዳው አኳያ ወዲያና ወዲህ ይንጐራደድ ጀመር ። ይህ
ነንም ንቅናቄ በሚያደርግበት ጊዜ ቀኑ ወደ መምሸቱ እየተቃ
ረበ ሄደ ። ሆቴለኛው እዚያው ደጅ ቆሞ የአዲሱን እንግዳ ልውጥ
ሁኔታ ከተመለከተ በኋላ በአኳኋኑ እጅግ እንደተገረመ ወደ
ሆቴሉ ገባና የሰውዬውን ወፈፍተኛነትና ሌላውን የእብደት ጠባይ፥
እንዲሁም ነገ የተካነ ፈረሰኛ ለመሆን ዛሬ ሌሊት በመስኩ
ላይ ለማድረግ እንዲፈቀድለት የጠየቀውን የፈተና ዋዜማ ፥
የክህነቱ ቡራኬ የሚፈጸምበትን የለበጣ ዘዴ ጭምር በሆቴሉ
ለነበሩት ሰዎች ሁሉ አወራላቸው ። ሰዎቹም ይህን የመሰለ ያል
ተለመደ የእብደት ጠባይ በመስማታቸው በነገሩ እጅግ ስለተ
ደነቁ ወደሰውዬው ቀርበው ጉዱን ለማየት ቸኩለው እየተጋፉ
ከሆቴሉ ወጡና ሁኔታውን ይመለከቱ ጀመር ። እሱም በዚያን
ጊዜ በተጀነነ መንፈስ እየተንጐራደደ ፥ እንዲሁም ደግሞ አንድ
አፍታ ቆም ብሎ ጦሩን እየተመረኰዘ ፥ ፊቱን አኩስትሮ ረዘም
ላለ ጊዜ መሣሪያዎቹን አትኩሮ ሲመለከት ያዩት ነበር ።ይህም
ሲሆን ቀኑ ፈጽሞ ጨለመ ። ይሁን እንጂ በዚያን ጊዜ የወጣ
ችው ደማቅ ጨረቃ ከፀሐይ ጋር የሚወዳደር ብርሃን ስለነበ
ራት በዚያን ሰዓትም ቢሆን አዲሱ ፈረሰኛ የሚያደርገውን ንቅ
ናቄ ሁሉ ተመልካቾቹ ያለችግር ለማየት ችለው ነበር ። ሁኔ
ታው በዚህ አኳኋን እንደቀጠለ በመካከሉ በሆቴሉ ውስጥ ከሰ
ፈሩት ነጋዴዎች ያንደኛው ጉረደኛ በመስኩ ላይ ይግጡ የነበ
ሩትን አጋሰሶች ውሃ ለማጠጣት አሰበና እየነዳ ወደ ጉድጓዱ
አመራ ። ከብቶቹንም እንደልቡ ለማጠጣት የሚያመቸው ከሁሉ
በፊት ከገንዳው ላይ የተደገፉትን መሣሪያዎች አንስቶ ሌላ
ሥፍራ በማስቀመጥ ስለሆነ ሥራ ፈቱ ይህንኑ ለማድረግ ወደ
መሣሪያዎቹ መጠጋቱን ዶን ኪሾት በተመለከተ ጊዜ እንዲህ
ሲል ጮኾ አስጠነቀቀው ።

«አንተ ደፋሩ ፈረሰኛ ሆይ! ማንም ብትሆን ወዮልህ ፤ አመጣጥህ እንደሚያሳምነኝ ምንጊዜም ጉራዴውን ከወገቡ ላይ ፈትቶ የማያውቀውን የመራገፉን ፈረሰኛ መሣሪያ ለመንካት የመጣህ ስለሚመስል የምታደርገው ድርጊት አደገኛ መዘዝ የሚያስከትልብህ መሆኑን አይተህ ተጠንቀቅ ። ስለ ክልፍልፍነትህ ቅጣት ነፍስህን ለመክፈል የማትፈቅድ እንደሆንክ መሣሪያዎቹን ከሥፍራው እንዳታንቀሳቅሳቸው» አለው ።

ሥራ ፈቱ ግን ይህን ደህና ማስጠንቀቂያ ከቁም ነገር ቆጥሮ አላከበረውም ነበር ። ዳሩ ግን ማስጠንቀቂያውን ሳይንቅ ቢያከብረው ኖሮ ይህ ከበሬታ ለጤናው የሚጠቅመው አብነት ይሆነው ነበር ። እንዲያውም ማስጠንቀቂያውን አመናጭቆ የመሣሪዎቹን ማንገቻ እየጨበጠ አሽቀንጥሮ ይወረውራቸው ጀመር ። ዶን ኪሾትም በዚህ አኳኋን ተንቆ ክብሩ በመደፈሩ በንዴት ስለጦፈ ዓይኖቹን ወደሰማይ አቅንቶ ሃሳቡን ወደ እመቤቱ ዱልቺኒያ መለሰና ሁኔታው ያስረዳው ይህንኑ ስለሆነ ነው እንዲህ አለ ።

«እመቤቴ ሆይ! ይህ ባንቺ ውቃቢ የተማጠነው ደረት አሁን በሚጋፈጠው ግጥሚያ ላይ የሚያስፈልገውን እርዳታሽን እንዳትነፍጊው ይለምንሻል ። በዚህ በመጀመሪያ የመፈጣፈጥ አደጋ ላይ ሲገኝ የመንፈስ እገዛሽና ጥበቃሽ እንዳይጓደልበት ይማጠንሻል» ብሎ ተለማመነ ።

ይህንና ሌላም ይህን የመሳሰለውን ሐተታ በሚናገርበት ጊዜ ጋሻውን አስወስዶ ነበርና ጦሩን ብቻ በሁለት እጁ ጨብጦ እየተንደረደረ በብርቱ አወራወር የጉርደማውን ጭንቅላት ተርትሮ ጣለው ። ያኛውም ክፉኛ ተጐድቶ ደም አስክሮት እስኪወድቅ ድረስ ተጐዳ ። የዚህን ዓይነት አመታት ሁለተኛ ጊዜ ደግሞት ቢሆን ኖሮ ጉረደማው ሐኪም አያሻውም ነበር ማለት ነው ።

ይህን አደጋ ከጣለ በኋላ መሣሪያዎቹን ከወደቁበት ለቅሞ እዚያው እነበሩበት ሥፍራ መልሶ አስቀመጠና በቀድሞው ሠላማዊነቱ መንጉራደዱን ቀጠለ ። ይህን የደረሰውን አደጋ ያልሰማ

ሁለተኛው ጉርደማ ደግሞ ወደ ገንዳው መጣ ምክንያቱም የመጀመሪያው ጉርደማ ሕሊናውን በመሳቱ የርዳታ ድምጽ ለማሰማት ባለመቻሉ ነው ። የሱም አመጣጥ እንደ ጓደኛው አጋሰሶችን ውሃ ለማጠጣት ስለነበረ ገንዳውን ነፃ ለማድረግ መሣሪያዎቹን በሚያነሳበት ጊዜ ዶን ኪሾት አንዳች የማስጠንቀቂያ ቃል ሳይናገርና አንዳችም የመንፈስ እርዳታ ሳይጠይቅ ጋሻውን ነጥቆ እንደገና እቦታው አስቀመጠና ጦሩን አንስቶ ሁለተኛውን ጉርደማ አናቱ ላይ መታው ። ምንም እንኳ በንዴቱ ብዛት ባይገነጣጥለው አራት ቦታ ላይ ፈንክቶታል ። በዚህን ጊዜ ጩኸት ስለበረከተ በሆቴሉ የነበሩት ሰዎችና ሆቴለኛውም ጭምር ሰምተው ለእርዳታ እየተሯሯጡ ደረሱ ። የባሰውን ደግሞ ሆቴለኛው ይህን የመሰለ አደጋ በምድረ ግቢው ውስጥ ተፈጽሞ በማየቱ ክፉኛ ደነገጠ ። ዶን ኪሾትም ይህን ግርግር ሲመለከት የበለጠ ጥንቃቄ ማድረግ ስላስፈለገው ጋሻውን አንስቶ አነገበና የጉራዴውን መክድ ጨብጠና አንፈራጥጦ ቁሞ እንዲህ አለ ።

«የውበት ንግሥት ሆይ! ለሚመታው ልቤ ኃይል ሰጪና አዳፋሪ የሆንሽው እመቤቴ ሆይ! እጅግ አስጨናቂና አደገኛ የሆነ ግጥሚያ ለሚጠባበቀው ለዚህ ባሪያሽ ለሆነው ፈረሰኛ የእርዳታ ፊትሽን መለስ አድርገሽ ብርታት በሚሰጡት ዓይኖችሽ ልትጐበኚው የሚገባሽ ጊዜው አሁን ነው»።

በዚህ አነጋገር በሱ ግምት ውስጣዊ ኃይሉን በጣም የሚያበረታ የጥንካሬና የግለት መንፈስ እንደተሠረፀበት ስላመነ ሌላው ቀርቶ በዓለም ላይ ያሉት ጉረደማዎች ሁሉ ተሰብስበው ቢሠለፉበት እንኳ አንዲት እርምጃ ወደ ኋላው እንደማያፈገፍግ በልቡናው አረጋገጠ ። የቁስለኞቹም ጓደኞች የደረሰውን አደጋ በተመለከቱ ጊዜ ጥቂት እራቅ ብለው ተሠልፈው በሩምታ የኮረት ነጐድጓድ ያወርዱበት ጀመር ። እርሱም በበኩሉ በተቻለው መጠን በጋሻው እየተከላከለ የሚወረወርበትን ኮረት ይመልስ ነበር ። ይህም ሲሆን መሣሪያዎቹ እንዳይጋለጡበት ከገንዳው ጐን አንዲት ስንዝር አልራቀም ነበር ። ሆቴለኛው ደግሞ ጠቡ እንዳይጋጋል በብርቱ ስለሠጋ በኮረት ወርዋሪዎቹ ላይ

እየጮኸ ሰውዬው እንጉሉ የተናወጸ እብድ መሆኑን አበክሮ የነገራቸው መሆኑንና ሁላቸውንም ቢገድላቸው እብድ በመሆኑ ምክንያት በፍርድ ነጻ የሚወጣ ሰው መሆኑን እያስረዳ እንዲተውት ይለፈልፍ ነበር ። ዶን ኪሾትም ደግሞ ከመጀመሪያው ጊዜ ይበልጥ እየጮኸ ባላጋራዎቹን ከሐዲዎችና ፈሪዎች እያለ በመጥራት ፥ እንዲሁም የግንቡን መስፍን ጭምር ዙዋሪ ፈረሰኞች በዚህ አኳኋን እንዲደፈሩና እንዲቀየሙ የሚፈቀድ ከሆነ እሱም እራሱ ወረተኛና አሳዳጊ የበደለው ወራዳ ፈረሰኛ መሆኑን እያማ ይለፈልፍ ነበር ። ቀጥሎም«ይህ አምባጓሮ የተነሳው የፈረሰኛነት ክህነት ከተቀበልሁ በኋላ ቢሆን ኖሮ የወላዋይነቱን ልክ አስገንዝበው ነበር ፥ እናንተን ደደቦችን ጋንዲያዎችን ውሾችን ግን በፍጹም ከቁጥር አላገባችሁምና ኮረታችሁን ወርውሩብኝ ፥ ተጠጉኝ ፥ ኑ ወደፊት ፥ የቻላችሁትን ጉዳት ሁሉ አድርጉብኝ ፥ ከዚህ ከተዋረደው ድርፍታችሁ የምትአመርቱትን መራራ ፍሬ አቀምሳችኋለሁ» እያለ የዛቻ ድንፋቱን አሰማቸው ።

ይህንንም የሚናገረው ባመረረ ቁጣና ብቁርጠኛ ወኔ ስለነበረ እውነትም በባላገሮቹ ልብ የፍራቻ ስሜት እንዲፈጥርባቸው ለማድረግ ሳይችል አልቀረም ። እነሱም ባንድ በኩል በዛቻው ፍርሐትና በሌላም በኩል ደግሞ በሆቴለኛው ምክርና ልመና ረጉብ ካሉ በኋላ ኮረት መወርወራቸውን አቋርጠው ቆሙ ። በዚህን ጊዜ ዶን ኪሾት ጠበኞቹ መዳኘታቸውን ስለተረዳው ወደፊት ተጠግተው ቁስለኞቻቸውን እንዲያነሱ ፈቀደላቸውና ወዲያውኑ በዚያው በተለመደው ልውጥነቱ የቁጣ መንፈሱን አረጋግቶ የጀመረውን የፈተና ዋዜማ ሥርዓት ለመፈጸም ሄደ።

ሆቴለኛው ግን የእንግዳውን አምባጓሮኛነትና ወፈፍተኛነት እጅግም ስላልወደደው ሌላ አደጋ ከማምጣቱ በፊት ቶሎ እንዲሸኝለት አሰበና ያንን ገደቢስ የሆነውን የፈረሰኛነት ክህነት አጣድፎ ሊሰጠው ቁርጥ ሐሳብ አደረገና ሲፈራ ሲቸር በቀስታ እየተራመደ ተጠግቶ ይቅርታ እንዲያደርግለት ከጠየቀ በኋላ ፥ እነዚህ ባለጌ ጠባይ ያላቸው ገልቱ ሰዎች በድብቅ ሾልከው መጥተው ባነሱት ጠብ ምክንያት በደረሰው ሁኔታ እጅግ

አድርጐ ማዘኑን ሲገልጥ ገልቱዎቹም ስለአጉል ድፍረታቸው የሚገባቸውን ቅጣት የተቀበሉ መሆናቸውን አረጋገጠለት ። እንዲሁም ቀድሞ ያስረዳውን እንደገና በመድገም ፥ በግንቡ እናት ላይ ሊኖር የሚገባው ስገነት መፍረሱንና ለፈተናው ዋዜማ የሚጉድል ልምምድ ቢኖር እንኳ ባሁኑ አጋጣሚ የተደረገው የመከላከል ውጊያ እንደ ደንበኛ የፈተና ዋዜማ የሚቆጠር በመሆኑ የቀረ ነገር ይኖራል በማለት ሌላ መቀጠል አለማስፈለጉን አስገነዘበው ። ቀጥሎም ለክህነቱ ቡራኬ አፈጻጸም የሚጠየቀው ሥነ ሥርዓትና የተዋጊነት ችሎታ ማስመስከሪያ እርሱ እራሱ አጣርቶ በሚያውቀው የፈረሰኛነት ሕግ ላይ ተጽፎ እንደሚገኘው በጉራዴ ደንደስና ስለት በኩል የሚከናወነውን አመካከትና አመታት ጠንቅቆ ማጥናትና ቅልጥፍናንም ማሳየት ስለሆነ ይህን የመሰለው የፈተና ዋዜማ በመስክም ላይ ቢሆን ሊደረግ የሚቻል ነው ። ይህም ባይሆን ቅሉ ለፈተናው ዋዜማ መለማመጃ የተወሰነው ጊዜ ሁለት ሰዓት ሆኖ ሳለ ከዚህ አልፎ ከአራት ሰዓት ይበልጥ ስለቆየ ከበቂነት በላይ ሆኗል እያለ በሰፊው አስረዳው ።

ዶን ኪሾት ይህን የተባለውን ሁሉ በሙሉ ልቡ አምኖ ከተቀበለ በኋላ ትእዛዙን ለመፈጸም የተዘጋጀ መሆኑን ሲገልጥ የሚጠብቀው የክህነት ቡራኬ ሥነ ሥርዓት በተቻለ ፍጥነት እንዲፈጸምለት አደራ ጭምር ልመናውን አቀረበ ። ይህንንም ሲል ክህነት የተቀበለ ፈረሰኛ ከሆነ በኋላ እነዚያ ጠበኞቹ ዳግመኛ ጠብ አንስተው የሚገጥሙት ቢሆን ከዚያ ሊያዝዘው ከሚችለው መስፍንና መስፍኑም በአማላጅነቱ ከሚያስተምራቸው ሰዎች በስተቀር በዚህ ግንብ ውስጥ ነፍስ ያለውን ፍጥረት ሁሉ የማይተው መሆኑን በቁርጠኛ ዛቻ አስታወቀ ።

የግንቡ መስፍን በዚህ አኳኋን የተነገረውን የዛቻ ማስጠንቀቂያ በእርጋታ ሰምቶ ወደ ሆቴሉ ተመለሰና ለጉረደኛዎቹ ገፈራና ገብስ ሲሸጥ ማስታወሻ የጻፈበትን የሂሳብ ደብተር ይዞ ፥ እንዲሁም ደግሞ አንድ ጉማጅ ጧፍ ላንድ ልጅ አስይዞ ፥ ሁለቱም ኮረዳዎች ለአቋቋሚነት እንዲረዱት አስከትሎ መጣና ዶን ኪሾት ወደሚገኝበት ሥፍራ ሄዶ ፥ አጠገቡም እንደደረሰ

ዶን ኪሾትን እንዲንበረከክ ትእዛዝ ሰጥቶ ካስበረከከው በኋላ በደብተሩ ላይ የሥርዓተ ቡራኬ ጸሎት የሚያነብ ቄስ ይመስል በቀስታ እያጕረመረመ አንድ ገጽ ያህል እንደገለበጠ በቀኝ መዳፉ የዶን ኪሾትን ማጅራት ጫን አድርጐ ተመተመው ። ቀጥሎም ድግምት እንደሚደግም ደብተራ ማጉረምረሙን ሳያቋርጥ ያንኑ የዶን ኪሾትን ጐራዴ መዘዘና በጠፍጣፋው ወገን ጀርባውን ከረር አድርጐ ጠበጠበው ። ይህን የለበጣ ሥርዓተ ቡራኬ ከፈጸመ በኋላ ከኮረዳዎቹ አንዷን ጠርቶ ጐራዴውን እንድትአስታጥቀው አዘዛት ፤ ኮረዳይቱም በታላቅ ትሕትናና በበዛ መሽቆጥቆጥ ተጠግታ ጐራዴውን በሁለት እጅዋ ተቀብላ አስታጠቀችው ። ይህ ሁሉ ሲሆን በያንዳንዱ የክህነት ሥነ ሥርዓት አፈጻጸም ላይ የነበረው የግብዝነት ሁኔታ ሲታይ በዙሪያው አስፍስፈው የሚመለከቱትን ሰዎች ሁሉ በሳቅ ሊያፈነዳቸው የሚበቃ ነበረ ። ዳሩ ግን አዲሱ ፈረሰኛ ቀደም ብሎ ባነሳው አምባጓሮ አማካይነት ኃይለኛነቱን ለማሳየት በመቻሉ እጅግ ተፈርቶ ስለነበረ በዚህ ምክንያት በያንዳንዳቸው ላይ ያደረውን የመሳቅ ፍላጐት ጥርሳቸውን ነክሰው እንዲውጡት ግዴታ ሆኖባቸው ነበር ። ብልሂቱ ኮረዳም ጐራዴውን በምታስታጥቅበት ጊዜ ፈረሰኛውን እንዲህ ብላ መረቀችው ።

«ክቡርነትዎ እጅግ የታደሉ ፈረሰኛ ነዎት ፤ በሚውሉበትም የጦር ሜዳ ቀኙ የእርስዎ ይሁን» አለችው ።

ዶን ኪሾትም በዚህ ምረቃዋ በጣም ደስ ስላለው ስለውለታዋ ለወደፊቱ በክንዱ ብርታት ተዋግቶ በሚያገኘው የድል አድራጊነት ክብር ተካፋይ እንድትሆን በማሰብ ከዛሬ ጀምሮ ወደፊት የባለውለተኛነት ግዴታው ለማን እንደሆነ ለማወቅ ሲል ስሟን እንድትነግረው ጠየቃት ፤ እሷም በፍጹም ትሕትና ስሟ«ቶሎዛ» መሆኑንና እንዲሁም ያንድ የቶሌዶ ሰው የሆነ ጫማ ሠፊ ልጅ መሆንዋን ነገረችው ። ከዚህም በስተቀር ይኸው አባቷ ሳንቶ ቢያናያ ከሚባለው ሰው ሱቅ ውስጥ የሚሠራ ስለ ሆነ በማናቸውም ቦታ ቢያገኘው እንደ ጌታው አድርጐ የሚያገለግለውና የሚያከብረው መሆኑን አስረዳችው ። ዶን ኪሾትም መለሰና ከዛሬ አንስቶ ወደፊት ለሱ ፍቅር ስትል የእመቤትን ክብር ደርባ «እመቤት ሆይ ቶሎዛ» ተብላ እንድትጠራ ለመናት ። እሷም ከዚህ ቀን አንስታ «እመቤት ሆይ ቶሎዛ» ብለው ካልጠሯት ለማንም ቢሆን ላትመልስ ቃሏን ሰጠችው ። ሁለተኛይቱ ኮረዳ ደግሞ የፈረሱን መኰርኰሪያ ብረት ከጫማው ተረከዝ ላይ ስታስርለት ነበረችና ለእሷም የባለጕራዴይቱን ዓይነት ጥያቄ አደረገላት እሷም ስሟ «ሞሊኔራ ሙኛያ» መሆኗንና አባቷም የአንቴኳራ ሰው የሆነ ሐቀኛ ባለወፍጮ መሆኑን ነገረችው ። ዶን ኪሾት እሷም እንደጓደኛዋ እመቤትነትን ደርባ «እመቤት ሆይ ሙኛያ» እየተባለች እንድትጠራ ሲሾማት ሌላም አገልግሎትና ገፀ በረከት ወደፊት እንደሚሰጣት አረጋገጣት ።

ዶን ኪሾት በዚህ አኳኋን ይህን አዲስ ወጥ የሆነውን የክህነት ቡራኬ አፈጻጸም ሥነ ሥርዓት በታላቅ ፍጥነትና በግልቢያ አጣድፎ ከፈጸመ በኋላ ፈረሱ ላይ ወጥቶ አጋጣሚውን ለመፈለግ የሚሄድበት ጊዜ ገና ሺህ ዓመት የሚያቆየው እየመሰለው የመቸኰሉ ብዛት ያቅበጠበጠው ጀመር ። ሆኖም ሮዚናንቴን ጭኖ ለመነሳት ከተሰናዳ በኋላ የማንቡ መስፍን ስለ ሰጠው የፈረሰኛነት ክህነት ምስጋናውን በማቅረብ እቅፍ ስሞ በሚሰነባበትበት ጊዜ የተናገራቸው የምስጋና ቃላት እጅግ የመዘበራረቃቸው ብዛት በዝርዝር ተጽፈው ለመገለጥ የሚያስቸግሩ ነበሩ ።

ሆቴለኛውም የመዘዘኛውን እንግዳ ሐተታ በትእግሥት ሲያዳምጥ ቆይቶ በመጨረሻው አክትሞ ከሆቴሉ መውጣቱን ከተመለከተ በኋላ ምንም ቃሉ አጠርና ኵስተር ያለ ቢሆን የቱልምጫው መዘበራረቅ ከዚያኛው ባላነሰ አነጋገር ለሰንብብቱ ለውጥ ሰጥቶ የሆቴሉንም ሂሣብ እንዲከፍለው ሳይጠይቅ ድንገት ረፍዶበት እንዳይመለስ በመሥጋት ብቻ በጥሞና ገፋፍቶ ሸኝቶት ተመለሰ ፤ ያኛውም ጉዞውን ቀጠለ ።

ምዕራፍ 4

ፈረሰኛችን ሆቴሉን ለቆ ከወጣ በኋላ በመንገዱ ላይ የደረሰበት ሁኔታ ይተረካል።

ዶን ኪኾት ከሆቴሉ ሲወጣ ጀምበር ጮራዋን መፈንጠቅ ጀምራ ነበር፤ እሱም የተካነ ፈረሰኛ በመሆኑ በደስታ ፈንድቆ ስለነበረ የደስታው ብዛት ከሱ ተርፎ በፈረሱ መጣብርና አንፋር፤ እንዲሁም በየጠፍሮቹ ዘለበት ላይ ሲያናጥር ይታይ ነበር። ዳሩ ግን ሆቴለኛው ለመንገዱ ጉዳይ የሚያስፈልገው መሆኑን በጥብቅ እያስረዳ የዘረዘረለትን ሥንቃሥንቅና በተለይም ገንዘብና ልብስ ሳይዝ ባሁኑ ሁኔታ እንዳይሄድ አስጠንቅቆ የመከረውን አስታወሰና ወደ ቤቱ ተመልሶ ማንኛውንም ጉዳይ ለማጠናቀቅና አንድ ጋሻ ጃግሬም ፈልጎ ለማስከተል ሀሳቡን ቆረጠ። ስለ ጋሻ ጃግሬ ማግኘትም ያደረገው ምርጫ ያገሩ ሰው የሆነ ወዲህም ቅርብ ጐረቤቱ የሆነ፤ በታጋሽነቱና በመከራ ቻይነቱ የታወቀ የልጆች አባት፤ ለዘዋሪ ፈረሰኛ ጋሻ ጃግሬነት በጣም የሚስማማ ጠባይ ያለው አንድ ባላገር መኖሩን አስታወሰና እሱኑ በቀላሉ ደልሎ እንዲያገለግለው ለመውሰድ አቀደ። በዚህ ውሳኔ ፈረሱን አዞረና ወደ አገሩ አቅጣጫ አመራ። ፈረሱም የጋጣው ጠረን የሸተተው ይመስል ከዚህ ቀደም ያላሳየውን ንቃት ፈጥሮ በሶምሶማ እርምጃ ሲሠግር በኰቴው መሬቱን የማይነካ ይመስል ነበር።

በዚህ ሀሳብ ተወጥሮ ጥቂት ምዕራፍ መንገድ እንደተንዘ ወዲያውኑ ከመንገዱ በስተቀኙ በኩል ጥቅጥቅ ካለው ጫካ ውስጥ ባንድ አኳያ በጻዕር እንደተጨነቀ ሰው የሚወተውት ድምጽ ወጥቶ እጆሮው ጥልቅ አለ። ይህንንም ድምጽ በመስማቱ እንዲህ ሲል ስሜቱን ገለጠ።

«የበጐ ሙከራዬን እፍላ ፍሬ ለመልቀምና የተግባሬንም የተቀደሰ ዕዳ ለመክፈል እንዲህ በቅርብ ቀኙን ለሰጠኝ አምላክ ክብርና ምስጋና ይድረሰው። ይህ የምሰማው ጩኸት ያንድ ወይም ያንዲት የኔን እርዳታና ዳኝነት የሚጠይቅ የተጠቂ ሰው ድምጽ ነው» አለ።

ይህንንም ካለ በኋላ ፈረሱን አዙሮ ጩኸት የሚመጣ መስሎ ወደተሰማው አቅጣጫ ገሠገሠ። ወደ ጫካው መካከል ገብቶ ጥቂት እልፍ እንዳለ ወዲያውኑ ባንድ የብርብራ ግንድ ላይ አንዲት የፈረስ ባዝራ ታሥራ፤ በሌላው ግንድ ላይ ደግሞ ዕድሜው አሥራ አምስት ዓመት የሚሆነው፤ ከወገቡ በላይ የተራቆተ አንድ ልጅ የፊጥኝ ታሥሮ አየ። የሚጮኸውም ይኸው ልጅ ኖሮአል። እሱም ያላንዳች ምክንያት አልነበረም፤ አንድ ወደልና ወፍራም የሆነ ባላገር በሙሉ ኃይሉ እየተንጠራራ በጠፍር አለንጋ እያከታተለ ይገርፈው ስለነበረ ነው።

በያንዳንዱም ግርፋት ላይ አንድ ጊዜ ስድብ፤ አንድ ጊዜ ምክር እየቀላቀለ «አፍህን ዝጋና አይንህን ክፈት» ይለው ነበር።

ልጁ ደግሞ «ጌታዬ ሆይ ዳግመኛ አይለምደኝም እጠነቀቃለሁ፤ በእውነት ስም መሐላ ይሁንብኝ፤ ከእንግዲህ ወዲያ አላደርገውምና ይማሩኝ፤ ይቅርታ ያድርጉልኝ፤ ከዛሬ ጀምሮ ወደፊት በጉቼን በበለጠ ጥንቃቄ የምጠብቅ ለመሆኔ ቃል ገብቻልዎታለሁ»፤ እያለ በማሳዘን ይወተውት ነበር። ዶን ኪኾት እጠገባቸው ደርሶ ይህንን ድርጊት በተመለከተ ጊዜ በቁጣ እንደጋለ ስውነቱ እየተንዘፈዘፈ በኃይል ቃል ባላገሩን እንዲህ አለው።

“ልበ ደንዳናው ፈረሰኛ ሆይ! በገዛ አቅሙ እራሱን ለመከላከል በማይችል ደካማ ላይ ቁጣን በማከረር እስከዚህ ድረስ ማስጨነቅ በጠቅላላው አነጋገር ምክንያት የማይገኝለት ግፍ ስለሆነ፤ ጦርህን አንስተህ ሶቁ ፈረስህ ላይ ውጣና እንደአጋጣሚ ደግሞ እውነትም ይህ ባላገር እዚያው ባዝራይቱ ከታሠረችበት ግንድ ላይ የተደገፈ ጦር ነበረው። ከኔ ጋር ውጊያ ገጥመን ይህ የአሁኑ አደራረግህ የፈሪ በትር መሆኑን ላረጋግጥልህ» አለው።

ባላገሩም ይህ ጥርቃሞ መማሪያ የተሸከመ አስደንጋጭ የጭራቅ መልክ ሳያስበው ድንገት አጠገቡ ደረሰ ፣ ጦሩን እፊቱ ላይ ደግኖ ሲዝትበት ባየው ጊዜ እዚያው እቆመበት ቦታ የሞተ ሰው ይመስል በድንጋጤ ክው ብሎ ከመፍዘዙ በስተቀር ለመጀመሪያው ጊዜ መልስ የሚሰጥበትን ድፍረት አላገኘም ነበር ። ድንጋጤው ጥቂት አልፎለት ነፍሱ ከተመለሰ በኋላ እየተርበተበተ በመለማመጥ እንዲህ ሲል መለሰለት ።

«የተከበሩ ፈረሰኛ ሆይ ! ይህ አሁን የምቀጣው ልጅ በዚህ ቀበሌ አካባቢ የማረባቸውን የበግ መንጋዎች እንዲጠብቅልኝ በደመወዝ የቀጠርኩት አሽከሬ ነው ። ዳሩ ግን ልጁ በጣም ማጋጣ በመሆኑ ምክንያት ለጥበቃ ተግባሩ ሳይተጋ እየቀረ በየቀኑ አንዳንድ በግ እያሰረቀብኝ አናድዶኛል ፣ አሁን ምክንያት አግኝቼ የቀጣሁት በጭካኔ መንፈስ ተገፋፍቼ ሳይሆን ከማጋጣነቱና ከችላባይነቱ እንዲታረም በማሰብ ነው ። እሱ እንደሚለው ግን ደመወዙን ለማስቀረት በተንኰል መንፈስ ላጠቃው የተነሳሁ አለመሆኑን ለክቡርነትዎ እያረጋገጥሁ ልጁ በተፈጥሮው ቀላማጅና «ውሸታም» መሆኑንም በእግዚአብሔር ስምና በሕሊናዬ ክብሬ እገልጥልዎታለሁ» አለው ።

«አንተ ፈርጣጭ የቤት እይጥ «ውሸታም» ብለህ የምትናገረው በኔ ፊት ነውን አንተ ቡከን ባላገር» ፣ ሲል «ዶን ኪሾት» በቁጣ ገሥፀውና ዛቻውን በመቀጠል «በዚች ብርሃኗን በምትሰጠን ፀሐይ መሐላ ይሁንብኝ በዚህ በያዝኩት ጦር ሆድህን መሐል ለመሐል ወግቼ ልጥልህ አሰኝቶኛል ። በል አሁን አንዳች መልስ ሳትሰጠኝ ልጁን ፈትተህ ደመወዙን እጅ በእጅ ከፍለህ ነጻ እንድትለቀው ። አለበለዚያ ግን በቸርነቱ የሚጠብቀን ጌታ አይለመነኝ ከዚህ ሥፍራ ሳትንቀሳቀስ እንዳልነበርክ አድርጌ እጨርስሃለሁ አለው ።

ባላገሩም ለጥ ብሎ እጅ ከነሳ በኋላ አንዳች ቃል ሳይተነፍስ እንደታዘዘው ልጁን ከእሥራቱ ፈትቶ ለቀቀው ። ዶን ኪሾትም ልጁን ጠርቶ አጠገቡ አስጠጋውና ጌታው ምን ያህል ገንዘብ ሊከፍለው እንደሚገባው ጠየቀው ልጁም በወር ሰባት ብር ሂሳብ ተቀጥሮ ዘጠኝ ወር ሙሉ ያለደመወዝ ማገል

ገሉን አመለከተ ። ዶን ኪሾት ሂግቡን አሰልቶ ድርሻው ስልሳ ስድስት ብር መሆኑን ካስተማመነ በኋላ ባላገሩ ነፍሱን የሚወዳት እንደሆነ ደመወዙን አሁኑኑ በሱ ፊት እንዲከፍለው አዘዘው ። ባላገሩ ግን አሁን እግረ መንገዱን በሚገኝበት ሁኔታ ቅድም በማለውም መሐላ መሠረት (በውነቱ እስካሁን ድረስ በፍጹም አልማለም ነበር ።) ይህ ዕዳ እንደሚደርስበት አውቆ ገንዘብ በኪሱ ይዞ ያልመጣ መሆኑን በማስረዳት ምንም እንኳ ብዙ ባይሆን በልጁ ደመወዝ እያሰበ ያወጣው የሶስት ጥንድ ጫማ ዋጋና እንዲሁም ታሞ በነበረበት ጊዜ ለሁለት ዋግምት የከፈለለት አንድ ብር በቅናሽ እንዲታሰብለት አመለከተ ።

«ሂሣቡ ትክክል ሊሆን የሚችል ነው» ሲል ዶን ኪሾት ሲበይን ቀጥሎ ያለውን ማነጣጠሪያ ማስረጃ ሰጠ ። የጫማውና የዋግምቱ ዋጋ ያለምክንያት ለፈጸምክበት ግርፋት ካሣው ሆኖ ይቀርለታል እንጂ በደመወዙ ሊታሰብ አይገባም ። በመንጋ ጠባቂነት ተቀጥሮ ደን ለደን ሲራወጥ ሲጋሬጣ መከላከያ እንዲሆነው ገዝተህ የሰጠኸውን ጫማ አድርጎ ሲረግጥበት ሰንብቶ ቢጨርሰው ፣ አንተ ደግሞ ቀድሞ ለስላሳ የነበረውን ጀርባውን በግርፋት እየበጣህ ገጥበህ ጨርሰህበታል ። ልጁ ታሞ በነበረበት ጊዜ ወጌሻው እንዲድንለት አስቦ ደሙን በዋግምት ቢቀዳው ፣ አንተ ደግሞ በጤንነቱ ሳለ ደሙን በከንቱ አፍስሰህ ሕመም ላይ ጥለኸዋል ። ስለዚህ በዚህ አኳኋን ስጦታውና በደሉ ሲመዛዘን የሚቻቻል ሂሣብ ነው እንጂ ከልጁ ደመወዝ ላይ ሊቀነስበት የሚገባው ዕዳ አለመኖሩ ግልጥ ነው» አለው፤

ባላገሩም እንዲህ ሲል መለሰ ፣ «የተከበሩ ፈረሰኛ ሆይ ! ብይንዎ የበጀ በመሆኑ ምንም ሳልከራከር ተቀብዬዋለሁ ። ዳሩ ግን አሁን ታላቅ ችግር የሆነብኝ ይህን ዕዳ እንደምጠየቅ አውቄ ከቤቴ ገንዘብ ይዤ አለመምጣቴ ስለሆነ አንድርያ ተከትሎኝ እቤቴ ድረስ ይምጣና ደመወዙን በብር ላይ ብር ጨምሬ አጠፌታ አድርጌ እከፍለዋለሁ» አለ ።

ይህ ሁሉ ሲሆን አንድሬያ ተጠንቅቆ ያዳምጥ ነበርና አብሮ እቤት የመሄድን አሳብ በሰማ ጊዜ« እሳቸውን ተከትዬ የምሄደው ሲቃይ ለመቀበል ነውን? ይህን በፍጹም አላደርገውም ። እንዳያ

ውም በሃሳቤ ውስጥ አላገባውም ። ምክንያቱም ብቻችንን ቀር
ተን ዓይን ላይን ከተፋጠጥን በኋላ ዳግመኛ እጃቸው ያገቡኝ
እንደሆን እንደ ቅዱስ ባርቶሎሚዎስ በሕይወቴ ሳለሁ ቆዳዬን
እየገፈፉ እንደሚዘለዝሉኝ እርግጠኛ ነኝ» ሲል አስታወቀ ።

ዶን ኪሾትም መለስ «የለም ይህን አያደርገውምና አይ
ዞህ አትፍራ ። እኔ አሁን የጠበቀ ትእዛዝ እሰጠዋለሁ ። እሱም
ትእዛዜን እንዲያከብር በተቀበለው የፈረሰኛነት ክህነት ከማ
ለልኝ በኋላ በዚህ አመኔታ እለቀዋለሁ ። መሐላውን አክብሮ
ደመወዝህን ሳይከፍልህ ቢቀር ግን እኔ ኃላፊ ሆኜ እከፍለሃ
ለሁ» አለው ።

«አዬ ጌታዬ ሆይ ! በዚህ አነጋገርዎ ምን ማለትዎ እንደሆነ
አልገባኝም ሲል ልጁ ያስጠነቅቅ ጀመር» እኒህ የኔ ጌታ ከግ
ብርና ሥራ በስተቀር ስለፈረሰኛነት ክህነት የሚያውቁት አን
ዳች ነገር የለም ። እንዲሁም ማንኛቸውንም ዓይነት የፈረሰኛ
ክህነት አልተቀበሉም ። ስማቸውም ዮሐንስ ጉኤላ የሚባሉ የኩ
ይንታናር ባለፀጋ ስለሆኑ በመሐላ ብቻ ቃላቸውን የሚጠብቁ
መስሎዎት አጋልጠውኝ እንዳይሄዱ ተማጥኜብዎታለሁ» አለው።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ ! ይህስ ቢሆን ታዲያ
ምን አለበት ፣ መቼም እያንዳንዱ ሰው ለምግባሩ የባህር ልጅ
ስለሆነ የኩይንታናር ባለፀጋም ቢሆኑ ከጉኤላ ዘሮች ውስጥ
ፈረሰኞች ሊወጡበት ይችላሉ» አለው።

«ይህ ክብርነትዎ ያሉት እውነት ሊሆን ይችላል» አለ
አንድሬያ» ዳሩ ግን ላቤን ያንጠፈጠፍኩበትን የድካሜን ዋጋ
ሲከለክሉኝ እኒህ የኔ ጌታ ለየትኛው ምግባራቸው የባህር ልጅ
የሆኑ ይመስልዎታል» ።

ባላገሩም «ውድ አንድሬያ ሆይ ! ገንዘብህን የምከለክልህ
አይምሰልህ ፣ ይህንስ በፍጹም አላደርገውም ። ይልቁንስ ለኔ
ስትል እባክህን አብረን ወደ ቤታችን እንሂድ ። እዚያም ከደረስን
በኋላ ቅድም እንደነገርኩህ አንዱን ብር እጥፍ አድርጌ ከነወለዱ
በርከት ያለ ብር በሽቶ አርከፍክፌ የምሰጥህ መሆኔን በዓለም
ላይ በሚገኙት የፈረሰኛነት ክህነታት ስም እምልልሃለሁ» አለው ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ አለ «ስለ ሽቶው ማርከፍከፍ እመለሰ
ግንሃለሁ ። ይሁን እንጂ ነፃ ገንዘቡን ብቻ ከከፈልከው ይበቃ
ኛል ። ስለዚህ መሐላህን አጽንተህ ግዴታህን እንድትፈጽም
አሁንም ደግሜ አስጠነቅቅሃለሁ ። ምናልባት መሐላህን ባለ
ማክበር የልጁን ደመወዝ ባትከፍለው ግን ተመልሼ መጥቼ
ፈልጌ ሳልቀጣህ የቀረሁ እንደሆን አንተ የማልከው መሐላ በኔ
ላይ ይድረስብኝ ። ይህም ሆኖ ከኔ ተደብቀህ ለማምለጥ ከእንሽላ
ሊት ይበልጥ ብትሰወርም እንኳ ከገባህበት ገብቼ እንደአተር
ፈልፍዬ ላወጣህ እንደምችል አረጋግጥልሃለሁ ። ከዚህም በስ
ተቀር ግዴታህን ሳታወዛ ለመፈጸም ይበልጥ እንድትሠጋበት
ይህንን ማስጠንቀቂያና ትእዛዝ የሚሰጥህ ማን መሆኑን ለማወቅ
የምትሻ እንደሆነ እኔ ጀግናው የማንቻው ዶን ኪሾት የምባ
ለው ማናቸውንም ዓይነት ግፍ የምቀበል ፣ ግፈኞችን የምቀጣ
ጠማማዎችን ሁሉ የማቃና መሆኔን እውቀህ የማልከው መሐላና
የገባኸው ቃል ኪዳን እንዳይዘነጋህ በልቡናህ ቀርፀህ ያዘው ።
እንግዲህ በርታ ደህና ሰንብት» ብሎት ፈረሱን አዞረ ።

ይህን ከተናገረ በኋላ ሮንዜናንቴን ኮረኮረና ባጭር ጊዜ
ውስጥ እርቆ ሄደ ። ገበሬውም ባይኑ ሲሸኘው ነበርና ጫካውን
አቋርጦ መጨረሱንና ላይን መራቁን ከተመለከተ በኋላ ወደ
አሽከሩ ተመልሶ «ልጄ ሆይ ፣ ይህ ግፈኞችን የሚቀጣ ፈረሰኛ
እንዳዘዘኝ የሚገባህን ደመወዝ እንድከፍልህ ወዲህ ናልኝ» አለው።

«እርግጥ ነው» አለ ። እንድሬያ ለሁሉም ነገር የተሟላ ጤን
ነትን በማግኘት እንደገና ሺህ ዓመት ጨምሮ ያኑረውና የዚህን
የምስጉን ፈረሰኛ ትእዛዝ ቢፈጽሙ በጣም ጥሩ ይሆንልዎታል።
ትእዛዙን ባለመፈጸም ሳይከፍሉኝ ቢቀሩ ግን መቼም ዓለም
ቀሽ መሆኑ ቢታወቅም ተመልሶ መጥቶ የተናገረውን ቃል እን
ደሚፈጽም ተስፋ አደርጋለሁ» አለው ።

ባላገሩም መለሰ» እርግጥ ነው እኔም ያልኩት ይኸንኑ ነበር
ነገር ግን አንተን አጥብቄ ስለምወድህ ደመወዝህን ለማሳደግ
እንዲረዳኝ ዕዳዬን ለማብዛት እፈቅዳለሁ» አለው ። ይህን
እየተናገረ አዘንግቶ ተጠጋውና ክንዱን አፈፍ አድርጎ በዚያው
በቅድሙ ግንድ ላይ የፊጥኝ ካሠረው በኋላ ከፊተኛው በባሰ

ሁኔታ በጡጫና በእርግጫ አልፍቶት ግማሽ ሬሳ አድርጎ ለቀቀው ።

በሚመታበትም ጊዜ እንዲህ እያለ ያሾፍበት ነበር ፡ «ጌታው እንድሬያ በል እንግዲህ ዳኛህን ጥራውና አሁን እዚህ መጥቶ ከእጄ ሲያስጥልህ እንየው ፤ ያ ጥቃትን የሚበቀለው ጌታህ አሁን ይድረስልህ ፤ በል እኮ ጥራው ፤ ይህን ጥቃት እንዲበቀልልህ እንዲያውም የሚበቃህን ያህል ጨርሼ የሰጠሁህ አልመሰለኝምና ቅድም አንተው እንደፈራኸውና እንዳልከው ከነሕይወትህ ቆዳህን ብገፈው አልጠላም ። እያለ የልቡን አድርሶ ንዴቱን ካበረደ በኋላ ፈትቶ ለቀቀውና ልጁ ዳኛውን ፈልጎ ይግባኙን እንዲያሰማ ፈቅዶ አሰናበተው ።

አንድሬያም ከመጀመሪያው ይበልጥ ተደብድቦ ፊቱ እንደነበዘ እልክ ይዞት በንዴት ራሱን እየነጨ ጀግናውን የማንቻው ዶን ኪሾት በዱካ ተከታትሎ ፈልጎ ለማግኘትና የተፈጸመበትን የግፍ ድርብ በዝርዝር አስረድቶ ጌታውን ሰባት እጥፍ ቅጣት ለማስቀጣት እየማለ በሩጫ ተፈተለከ ። በዚህ አኳኋን ልጁ እያለቀሰ ሲሔድ ጌታው ደግሞ ቆሞ እየሳቀበት እዚያው ቀረ ።

ጀግናው ዶን ኪሾት ሳይቸግረው ገብቶ ጌታና አሽከርን ሆድ ለሆድ አባብሶ እዚያው እሜካው ውስጥ ትቷቸው በመሄዱ ጥቃትን የተበቀለ ስለመሰለው ለዙዋሪ ፈረሰኛነት ተግባሩ መልካም አፈጻጸም ገና ከአሁኑ ዕድል አጋጥሞት ይህን የመሰለ አስደሳችና አኩሪ የሆነ ፍርድ በመስጠቱ በዳኝነቱ ላከናወነው ሞያ እጅግ ደስ እንዳለው በቀስታ ድምጽ ብቻውን እየተነጋገረ ጉዞውን ወደ መንደሩ አቅጣጫ ቀጠለ ። የሚለውም እንዲህ ነበር ፤

«ከቆንጆዎቹ ሁሉ በላይ ቆንጆ የሆንሽው የቶቦዞይቱ ዱልሲኔያ ሆይ ! የማንቻው ዶን ኪሾትን የመሰለ ተፈሪና አሽቆጥቋጭ ፈረሰኛ በፈቃድሽ ሥር አዳሪና ተገዢ ዜጋሽ እንዲሆን ዕጣ ስለደረሰሽ ዛሬ በምድር ላይ ከሚኖሩት ሴቶች ይበልጥ በዕድልሽ ለመኩራትና ዕድለኛም ተብለሽ መጠራት ይገባሻል ። ይኸው ፈረሰኛሽ የጀግንነቱ ዝና በመላው ዓለም የተነዛውን ያህል ትናንት የፈረሰኛነትን ክህነት ተቀብሎ ገና ክንዱን ማፍታታት ሲጀ

ምር እነሆ ዛሬ አንዱን ለጋ ወጣት አንድ ጨካኝ ባላገር ያላንዳች ምክንያት ሲገርፈው ደርሶ አለንጋውን ከእጁ ላይ መንጭቆ ጥሎ አሰቃቂ የአረመኔነት መንፈስ የማይሠራውንና የግፈኛም ዕብሪት አድርጎት የማያውቀውን እጅግ ከፍ ያለ ጥቃትና እጅግ ከፍ ያለ የሕግ አፍራሽነት አመጽ ደመሰሰልሽ» ብሎ የብቻ ንግግሩን ጨረሰ ።

ይህን እየቀባጠረ ጉዞውን በመቀጠል ላይ ሳለ መንገዱ በአራት መንታ በተከፈለበት ነጥብ ላይ ደረሰ ። በዚህን ጊዜም ይህን የመሰለ ስብጥር መንገድ ጥንታዊ ዙዋሪ ፈረሰኞችን ሲያጋጥማቸው የትኛውን መንገድ መምረጥ እንደሚገባቸው ለማወቅ ቆመው ያሰላስሉ እንደነበረ ትዝ አለውና እሱም የጥንቶቹን ምሳሌ በመከተል ጥቂት ቆም ብሎ በማማረጥ በጥልቅ ካሰበበት በኋላ በመጨረሻው ልጓሙን በሮንዚናንቴ አንገት ላይ ለቀቀለትና መንገድ የመምረጡን ፈቃድ ለፈረሱ ተወለት ። ፈረሱም በእንስሳ አእምሮው ውስጥ የተቀረጸውን የመጀመሪያውን ምርጫ በማጽደቅ ያንኑ ወደጋጣው የሚወስደውን መንገድ መርጦ ተጓዘ። ፈረሰኛውም በፈረሱ እርምጃ እየተመራ ሁለት ምዕራፍ የሚሆን መንገድ ከተጓዘ በኋላ ከፊት ለፊቱ በርከት ያሉ ሰዎች ወደርሱ ሲመጡ በሩቁ አያቸው ።

የነዚህም ሰዎች ሁኔታ ቆይቶ እንደታወቀው ከሙርቻ ገበያ ሐርና ድር እየገዙ የሚያተርፉ የቶሌዶ ነጋዴዎች ስለሆኑ የዕለቱ ገበያ እንዳያመልጣቸው ወደ ሙርቺያ የሚሄዱ ነበሩ።ብዛታቸውም ስድስት ሰዎች ሆነው አራቱ በፈረስ የተቀመጡ ባላቤቶችና ሁለቱ ደግሞ በእግር የሚከተሉ ጎርደማዎች ናቸው ። ዶን ኪሾት ሰዎቹን ለይቶ ከተመለከታቸው በኋላ ወዲያውኑ ሌላ አዲስ ግጥሚያ እንደቀረበለት ተረዳ ። መችም በዚያ በአነበበው የፈሰኛነት ልበ ወለድ ታሪክ ላይ ያጠናውን ዝባንዝንኬ ሁሉ እውነተኛ ነገር አድርጎ ያመነበት ስለሆነ ልክ በዚያን ጊዜ በሀሳቡ ውስጥ ሲፈነጩ ከነበሩት ከብዙዎቹ ምሳሌዎች አንደኛውን በመከተል ይህንኑ ለመፈጸም የሚችልበት ደህና አጋጣሚ እንደተገኘለት እርግጠኛ ሆኖ ተሠናዳ ። ስለዚህም በኩሩነትና በወኔያምነት መንፈስ ሰውነቱን አንቅቶ ፤ እርካቡን አመቻችቶ ተቆናጠጠና ጦሩን [illegible]ቅ ዝቆ ይዞ ፤ ጋሻውን ወደ ደረቱ ለጥፎ እነዚያ ዙዋሪ ፈረሰኞች

(መቼም በዚሁ ሁኔታ መድቦአቸዋልና) እስኪጠጉት ድረስ አውራው መንገድ መካከል ቆሞ ይጠብቃቸው ጀመር ።

ነጋዴዎቹም ወደፊት እየተቃረቡ መጥተው ለመተያየትና ለመደማመጥ በሚችሉበት ነጥብ ላይ እንደደረሱ ዶን ኪሾት ድምጹን ከፍ አድርጎ በተጀነነ አነጋገር እንዲህ አላቸው ።

«ዘንፋላዋን እመቤቴን የማንቻይቱን ንግሥት ነገሥታት ወደር የለሽ የቶቦዞይቱን ዱልቺኒያን በቁንጅና የምትበልጥ ሴት በመላው ዓለም ላይ ያልተፈጠረችና ያልታየች መሆኗን አረጋግጣችሁ ሁላችሁም ባንድ ቃል እስክትናዘዙ ድረስ አንድ እርምጃ እንኳ ወደፊት ሳትራመዱ እዚያው አላችሁበት ቦታ ቀጥ ብላችሁ እንድትቆሙ» አላቸው ።

ነጋዴዎቹም ይህን ግራቢስ አነጋገርና እንዲሁም የተናጋሪውን ማስፈራሪያ መልክ በማየታቸው ተደንቀው ለማጣራት ሲሉ ቆሙ ። ነገር ግን ለጥቂት ጊዜ አስተውለው እንደተመለከቱት በመልኩና በአነጋገሩ አስረጂነት እንደገባቸው ካንድ የለየለት ዕብድ ጋር መዳረቅ መሆኑን ለመገንዘብ ቻሉ ። ይሁን እንጂ ይህ የተጠየቁት የቁንጅና ማረጋገጫ ኑዛዜ ዓላማው ምን እንደሆነ ለማወቅ ስለፈለጉ ከመካከላቸው አንደኛው ቀልደኛና በጣም አፈጮሌው ቢጤ ተሸቀዳደመና በሁሉም ስም እንዲህ ሲል ፈረሰኛውን ጠየቀው ።

«ክቡር ፈረሰኛ ሆይ ! ይህችን ስሟን የጠቀሱልንን መልካም ሴት እኛ ስለማናውቃት እርስዎ እንደሚሉት ሁሉ ቁንጅናዋ እስከዚህ ድረስ የሚያስደንቅ ተአምር ከሆነ ለኑዛዜ ከመገደዳችን በፊት እውነቱን ለመመስከር እንድንችል መልኳን ቢያሳዩን ደስ ይለናል» አለ ።

«ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰለት ፣» እኔ መልኳን ካሳየኋችሁማ ብሩህና ግልጥ የሆነውን እውነት በመመስከራችሁ ዋጋችሁ ምን ሊሆን ይችላል ፣ መናዘዝና መመስከር የሚገባችሁ መልኳን በጭራሽ ሳታይዋት በህላዊ ብቻ ቁንጅናዋን እያገነናችሁ ማመን ፤ ማድነቅና ማረጋገጥ መማልና መወራረድ ነው» ይህን ካላደረጋችሁ ግን እምቢተኞችና ሰው ናቂዎች መሆናችሁን መግለጣችሁ ስለሆነ ሁላችሁንም የውጊያ ግጥሚያ ጋብዤአች

ኋለሁ ። የፈረሰኛነትን የግጥሚያ ሕግ የምትመርጡ እንደሆናችሁ አንድ ባንድ ተራ ገብታችሁ ወደፊት ተጠጉኝ ፣ ይህን የማትመርጡ ከሆናችሁ ግን እንደቢጤዎቻችሁ መጥፎ ልማድ ሁላችሁም ተነባብራችሁ ግጠሙኝ ፣ በኔ በኩል ስላለው መሰናዶ እመቤቴ የምትሰጠኝን የመንፈስ ዕርዳታና ኃይል በመተማመን አንድ እራሴን ቆሜ እጠብቃችኋለሁ» አላቸው ።

ነጋዴውም መለሰ» ክቡር ፈረሰኛ ሆይ ፣ ክቡርነትዎ ለምን ጠይቀው ትክክለኛ ማስረጃ አሰጣጥ በኔና በሌሎችም መኳንንትና ልዑላን ስም ሆኜ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ልመና አቅርብልዎታለሁ ። እኛ ምን ጊዜም ያላየነውን ቁንጅናና ያልሰማነውን ዝና ባሁኑ አጠያየቅ ብቻ ዕውነት ነው ስንል በማድነቅ መስክረን ነፍሳችንን ለማስኰነንና የሕሊናችንንም ሸክም ለማክበድ አንፈቅድም ። ይህንንም ብናደርግ እስካሁን ድረስ የተደነቁትን የአልካሬያንና የኤስትራማዱራን ንግሥታትና ልዕልታት ቁንጅና በእጅጉ ማቃለል ስለሚሆንብን እንዳች ማወዳደሪያ የሚሆን ማስረጃ ባንጨብጥ ለይስሙላ ብለን ለመመስከር በፍጹም አንችልም ። ስለዚህ የክቡርነትዎ መልካም ፈቃድ ሆኖ የዚህችን ሴት መልክ የሚያሳይ አንዲት ቁራጭ ፎቶ ግራፍ እንኳ እንዳልዎት ቢሰጡን እናመሰግንዎታለን ፤ መቼም እንደሚባለው ከድር ወደ ድውር የሚደርስ ስለሆነ የፎቶግራፍዋ ማነስ የስንዴ ቅንጣት ያህል ትንሽም ቢሆን እንኳ ለምስክርነታችን መነሻ መሠረትነት የሚያገለግለን በመሆኑ እሱን ማግኘታችን ለሕሊናችን ደስታና እረፍት ይሰጠናል ። ክቡርነትዎም የልብዎ ምኞት ተሟልቶ በመፈጸሙ ለመደሰት ይችላሉ ። እንዲያውም የግል ሃሳባችንን ስንገልጽልዎ ዘወትር ወደሴትዮይቱ ቁንጅና ወገን በማድላት ምንም እንኳ ሲሆን እንደሚችለው በፎቶግራፍዋ ላይ አንድ ዓይኗ ሸውራራ ሆኖ ሁለተኛው ደግሞ እየሞጨመጨ የድኝ ብጥብጥና የጣዝማ ወለላ የሚያዥ ቢሆን ፣ በፊቷም ላይ ለምጥ ቢኖርባት መልኳም ገርጥቶ ቢያስቀይም ፣ ክቡርነትዎን ለማስደሰት ስንል የሚጎድላትን ሁሉ እየጨመርን የእንከኗን ወገን ሸፋፍነን ቁንጅናዋን ለማመስገን ቅር አይለንም »አለው ።

ይህን ንግግር ሲሰማ ዶን ኪሾት በንዴት ተቃጥሎ እንዲህ ሲል ጮኸባቸው» እናንተ ችጋራም ውሾች ፣ የኔ እመቤት

ዓይኖቿ 「እንደ አጥቢያ ኰከብ በሩቅ ያበራል እንጂ እናንት ከተናገራችሁት ውስጥ አንዳችም እንከን የለባትም ከዓይኖቿም ውስጥ ምንም አያኽርም ፤ ቢያኽርም እንኳ የዝባድ እጽርና የናርዶስ ሽቶ ነው ፤ ይኸውም እጅግ ምርጥና ንጥር የሆነው ዓይነት ነው። ሸውራራም ጠንጋራም ጐባጣም አይደለችም ፤ ዳሩ ግን እንደሸንበቆ መለሎ ነች ። የእመቤቴን አስደናቂ ውበት በማኳሰስ እስከዚህ ድረስ በድፍረት ለተናገራችሁት ስድብ ካሳዋን በውድ ዋጋ እንደምትከፍሏት እወቁ» አላቸው ።

ይህን መልስ ከተናገረ በኋላ በንዴት እንደጋለ ፈረሱን አስነሳና ጦሩን ዘቅዝቆ ወደ አሽሟጣጩ ነጋዴ ጋለበ ። የስውዬውዕድል አግዞ ሮንዚናንቴ በግማሽ መንገድ ላይ ተደናቅፎ ባይወድቅ ኖሮ ባፈጮሌው ነጋዴ ላይ ለሕይወቱ የሚያሠጋ አደጋ ሳይደርስበት አይቀርም ነበር ። ሮንዚናንቴ ወድቆ ሲንከባለል ጌታውንም እንደተሸከመ ነበርና መሬት ለመሬት እየጐተተ ጥቂት አንገላታው ። ሆኖም ዶን ኪሾት በዚያ በታጠቀው አርጌ መሣሪያና እንዲሁም በጦሩ በጋሻው በመኰርኰሪያው በእራስ ቁሩ በብረት ልብስ ክባድ እንደታወከ ከወደቀበት ሥፍራ ለመነሳት ብዙ ጊዜ ታግሎ ሳይሆንለት ቀረ ። ለመነሳትም እየታገለ በሚፈራገጥበት ጊዜ እንዲህ እያለ በነጋዴዎቹ ላይ ይዝትባቸው ነበር።

«አትሽሹ ቱሪናፋዎች ፤ አትሽሹ መድረሻ ቢሶች ፤ ቆማችሁ ጠብቁኝ ፤ አሁን መሬት ላይ ተዘርግቼ የምታዩት በፈረሴ ስሕተት ነው እንጂ በኔ ደካማነት አይምሰላችሁ ፤ ወንዶች ከሆናችሁ ላንድ ሰው መሸሽ አይገባችሁም» አላቸው ።

በዚህን ጊዜ ከነጋዴዎቹ ሌሎዎች አንደኛው ሞኛሞኝና ግልፍተኛ የሆነው ጐረደማ ይህን የመሰለ ዛቻና ስድብ በመስማቱ ተናድዶ መልሱን በጐድኑ ላይ ካልሰጠው በስተቀር ለመታገስ ስላልቻለ ወዲያውኑ ከነጋዴዎቹ ተነጥሎ ወደ ዶን ኪሾት ገሥገሥና ጦሩን ነጥቆ ዛቢያውን ከሠባበረ በኋላ ባንዳኛው የዛቢያ ጉማጅ ከለበሰው ጥሩራ ጋር ደርቦ እየጀለጠ በሙቀጫ ውስጥ እንደገባ ስንዴ ደህና አድርጎ ይፈትገው ጀመር ። ይህንም ሁኔታ የሚመለከቱት ጌቶቹም በቃህ አትምታው ተወውና ተመለስ» እያሉ ይከለክሉት ነበር ፤ ጐርደማው ግን መምታቱ

ጥሞት ስለነበረ የልቡን አድርሶ እስኪጠግብ ድረስ አልተ■ም ነበር ። በመጨረሻውም የዛቢያዎቹን ስብርባሪዎች ለታትሞ ባልታደለው ፈረሰኛ ጀርባ ላይ ሰነጣጥሮ ጣለው ። ይህም ሲሆን በዶን ኪሾት ላይ ይህ ሁሉ የዱላ በረዶ እየወረደበት አፉን አልዘጋም ነበርና የመናደዱ ብዛት ሰማይና ምድርን እየተራገመ በሱ አስተያየት ወንበዴዎች የሚላቸውን ነጋዴዎች ክፉኛ ይዝትባቸው ነበር ። ጐርደማው በመሠንዘር ብዛት ክንዱ ዝሎ ስለደከመው ትቶት ወደ ጌቶቹ ሄደ ። ከዚህ በኋላ ሁሉም ተከታትለው በሚጓዙበት ጊዜ የዚህን ያልታደለ ተደብዳቢ ታሪክ ለጉዞአቸው ቀን ደህና የጨዋወቻ አርእስት እንዲሆናቸው ወሬውን ይዘውት መንገዳቸውን ቀጠሉ ።

ዶን ኪሾት ብቻውን መቅረቱን በተመለከተ ጊዜ አሁንም ደግሞ ለመነሳት ተፍጨረጨረ ፤ ዳሩ ግን ቅድም በጣም ሳይጐዳ ለመነሳት ሞክሮ ያቃተው አሁን ይበልጥ ተደቁሶ ፤ ሰውነቱ ተለያይቶ ፤ ግማሽ እሬሳ ሆኖ ሳለ በፍጹም ለመነሳት የማይችል መሆኑ የታወቀ ስለሆነ እሱም ይህንኑ በመረዳት ተመልሶ መተኛት ግዴታ ሆነበት ። ሆኖም በዚህ አደጋ ምክንያት የደረሰበት ጉዳት እንደ መልካም የዕድል አጋጣሚ መስሎ ታይቶት ነበር ፤ ምክንያቱም በርሱ ግምት ይህን የመሳሰለው አደጋ ሁሉ ከብዙ ዘመን ጀምሮ የፈረሰኛነትን ተግባር በሚያከናውኑበት በጥንታዊ ዘዋሪ ፈረሰኞች ላይ ሲደርስ የኖረና የተለመደ በመሆኑ ፤ አደጋውም ሊደርስ የቻለው በፈረሱ መደናቀፍ ምክንያት በመሆኑ ይህ ሁሉ ሁኔታ በፈረሰኛነት ተግባር ውስጥ ከውርደት ይልቅ ክብር የሚያስጥ መሆኑን ስለአመነበት ነው ።

የሆነ ሆኖ ከወደቀበት ሥፍራ ብቻውን ለመነሳት ተስፋ የሌለውና በፍጹም የማይቻል መሆኑን ስለአረጋገጠ በዚያን ሰዓት ■ያው በወደቀበት አኳኋን እመሬት ላይ እንደ ተዘረረ ቀየ ።

ምዕራፍ አምስት

በፈረሰኞችን ላይ የደረሰው የመውደቅና የመደብደብ አደጋ ታሪክ የሚቀጥልበት ፡፡

ዶን ኪሾት በአወዳደቁ አትልነትና ከዚያም በኋላ በተጨመረበት ድብደባ ሕዋሳቱ ክፉኛ ተለያይቶ ስለነበረ እራሱን ችሎ ለመነሳት በፍጹም እንዳቃተው ተረድቶ በአደጋው ምክንያት የተሰማውን ብስጭት የሚያስረሳ አንዳች አፅናኝ ሀሳብ እንዲፈልቅለት ወደ ተለመደው መድኃኒቱ አዘነበለ ፡፡ ይህም መድኃኒቱ ያልነው በመጽሐፉ ውስጥ ካነበበው ከብዙ ታሪክ መካከል ከዚህ ከደረሰበት አደጋ ጋር ተመሳሳይነት ያለውን አንቀጽ ጠቅሶ እሱን በቃሉ እያነበበ መፅናናት ነበር ፡፡ እብደቱም ከሌሎች ከብዙዎቹ ታሪኮች መካከል በተለይ ካርሎቶ የሚባለው ጀግና በተራራ ጥግ አቁስሎ ጥሎት የነበረውን የዚያን የባልዶቪኖንና የማንቶቫውን ማርኬዝ ታሪክ አስታወሰው ፡፡ ይህም ታሪክ ለሕፃናቶች በልጅነት እድሜያቸው እየተተረከላቸው ያጠኑትና ጐልማሶች ያልረሱት ፣ የዱሮዎቹም ሽማግሌዎች እውነተኛቱን አምነው አክብረው የኖሩት ነው ፡፡ ዳሩ ግን ይህ ታሪክ በእውነተኛነቱ መሐመድ ካሳየው ተአምር የሚበልጥ አይደለም ይባላል ፡፡

ይህ አፈ ታሪክ በዚያን ሰዓት ከደረሰበት አደጋ ጋር ፍጹም ተመሳሳይ ሆኖ ስለአገኘው ታላቅ ጉዳት የደረሰበት መሆኑን በሚገልጥ ሁኔታ ግንባሩን ወደመሬት ደፍቶ ያ የደኑ ቆሳይ ፈረሰኛ በጦር ቆስሎ ወድቆ በነበረበት ጊዜ የተናገረውን የመጽናኛ ቃል በቀሰስተኛ ድምጽ እንዲህ እያለ ማንጐራጐር ጀመረ ፡፡ የቃሉም ጥቅስ ቀጥሎ ያለው ነው ፡፡

> «ወዴት ነሽ እመቤቴ ሰሚኝ ፣
> «ስለአደጋዬ ያላዘንሽው አንቺ ጩኸኝ ፣

> «መጐዳቴን አታውቂምን በውነሽ ፣
> ወይስ ቃል የማታከብሪ አባይ ነሽ»

በዚህ አኳኋን እያንጐራጐረ እስከ ሁለት የግጥም ጥቅሶች ድረስ በመቀጠል ፣

> «ክቡር የማንቶቫው መስፍን ጀግናው ወንድ ፣
> አጐቴ ጌታዬ የኔ ሥጋ ዘመድ ፡፡»

ብሎ ከመጨረሱ ወዲያውኑ እንደ እድል አጋጣሚ አንድ ያገሩ ሰውና ወዲህም ቅርብ ጐረቤቱ የሆነ ገበሬ አንድ ጆንያ ስንዴ አስፈጭቶ ወደ ቤቱ ለመመለስ እንደተጣደፈ አህያውን እየነዳ በዚሁ ዶን ኪሾት በወደቀበት መንገድ ለማለፍ በሚመጣበት ጊዜ ይህ ለጊዜው የማያውቀው ሰው እመንገድ መካከል ወድቆ በመረረ ሀዘን ሲያንጐራጉር ስለአገኘው በሰብዓዊ እርህራኄ ተገፋፍቶ ተጠግቶና መጀመሪያ ማን መሆኑን ፣ ምንስ አግኝቶት እንደሚያቃስት ጠየቀው ፡፡ ዶን ኪሾትም ዓይኑን ቀና አድርጐ ገበሬውን ከማየቱ ወዲያው ያላንዳች ጥርጣሬ ቅድም በሃሳቡ ታይቶት የታሪኩን ጥቅስ ሲያነበው የነበረው የማንቶቫው መስፍን በአካል አጠገቡ ቆሞ «ምንሆንሃል» ብሎ የጠየቀው ስለመሰለው የታሪኩን ጥቅስ እያከታተለ በመቀጠል በእንጉርጉሮ ምስጢር ለጥያቄው መልስ በሚሰጥበት ጊዜ የአደጋውን ምክንያት በመግለጥና እንዲሁም ባልዶቪኖ የሚባለው ፈረሰኛ እጮኛው ከነበረችው ከንጉሡ ልጅ ጋር ያደረገውን ጽኑ ፍቅር እስከነ ምክንያቱ በመዘርዘር በዚያው ባልዶቪኖ በተናገረው ግጥም ውስጥ ያለውን ጥቅስ በሙሉ ቀድቶ ለገበሬው አስረዳው ፡፡ ገበሬውም ዶን ኪሾት የዘባረቀለትን መላ የሌለው መልስ በመስማቱ በጣም ስለተገረመ መልኩን አጣርቶ ለማየት ሲል በዱላ ተመትቶ የተሠባበረውን የራስ ቁር አውልቆ ፣ ትቢያ የወረሰውን ፊቱን ጠራርጐ ቢመለከተው ያየአገሩ ክበርቴ መሆኑን ስለአወቀ በደንበኛው ስሙ ጠርቶ እንዲህ አለው ፡፡

« ጌታው ኪሾት ሆይ ፤ (ቀድሞ ከነአንጐሉ ሳለ እንደምናውቀው መሆን የሚገባው ስሙ ይህ ነበርና) ኸረ ለመሆኑ በዚህ ሁኔታ እንካክቶ የጣለዎት ማነው? ብሎ ጠየቀው ፡፡

ዶን ኪሾት ግን ለጥያቄዎቹ ሁሉ የሚሰጠው መልስ ያንኑ በመጽሐፍ ውስጥ ተጽፎ የሚገኘውን ጥቅስ ብቻ እንጂ ትክክለኛውን መልስ ሊሰጠው አልቻለም ነበር ። ስለዚህ ዶት ገበሬ ግራ ስለገባው ምናልባት ልቡን የሚነሳው አቀሳሰል ቆስሎ ይሆናል በማለት ተጠራጥሮ ይህንኑ ለማረጋገጥ ሲል የተቻለውን ያህል ታግሎ የነሐስ ጥሩራውንና የትከሻ ልባሱን አውልቆ እያገላበጠ ሰውነቱን ቢዳብሰው ከሰንበር በስተቀር ለሕይወቱ የሚያሰጋ ቁስልና የደም ምልክት አላገኘበትም ነበር ። ሆኖም በጉረቤትነቱ የሚገባውን ግዴታ ለመፈጸም ሲል በብዙ ድካም አቅፎ ከመሬት አነሳውና ዶቄት ከተጫነች አህያ ላይ አመቻችቶ አስቀመጠው ። በፈረሱ ላይ ሊያስቀምጠው ያልፈቀደበትም ምክንያት ከፈረሱ ይልቅ አህያይቱ የረጋችና እርምጃዋም የማይንጠው መሆኑን ስለገመተ ነው ።

ቀጥሎም የተበታተነውን መሣሪያና የጦሩንም ስብርባሪ ከየወደቀበት ለቃቅሞ በሮንዚናንቴ ቀዳማ ላይ ካሠረ በኋላ ፈረሱን በዛቡ አህያይቱን በሎኮዋ እየሳበ በዶን ኪሾት መቀባገር በጣም እንዳዘነና እንደተከዘ ያንን ስፍራ ለቅቆ ወደ አገሩ አቅጣጫ ጉዞውን ቀጠለ ። ዶን ኪሾትም በበኩሉ የተመታው በትር ክፉኛ ጉድቶት ሰውነቱ ተገሽላልጦ ስለነበረ በአህያው ላይ እንደልቡ ለመቀመጥ ባለመቻሉ የተነሳ ያደረበት ብስጭትና ንዴት በጣም እያስቃሰተው የሚተነፍሰው ኃይለኛ እስትንፋስ ሰማዩን ሸቅብ የሚገፋው ይመስል ነበር ። እዚህም ላይ ገበሬው አላስችልህ ብሎት እስከዚህ ድረስ እያማጠ የሚያቃስትበትን ምክንያት መጠየቅ አስፈላጊ መስሎ ስለታየው ሕመሙ ምን እንደሆነ እንዲነግረው ዳግመኛ ጠየቀው ። መቸም ዶን ኪሾትን የለከፈው ሰይጣን አለቀቀውም ነበርና በፈረሰኞች የታሪክ መጽሐፍ ውስጥ ከተጻፉት ተረቶች መካከል አሁን ከሚገኝበት ያደጋ ሁኔታ ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው ሁኔታዎች ስለአስታወሰው ቅድም ያቋረጠውን እንደገና በመቀጠል የባልዶቪኖን ታሪክ ዘለለና የእንቴኳራው ግንብ መስፍን ዶን ድሪጌዝ ዴናቫዬዝ የሚባለው የጥቁሩን ዓረብ ልዑል አቢን ዳራዬዝን ማርኮ ወደ ግንቡ ወህኒ ቤት ወስዶ በግዞት ያሠረውን ታሪክ ደቀነለት ። ስለዚህ ገበሬው « ምን ሆነሃል ፣ ምንስ ይሰማሃል » ብሎ

ላቀረበለት ጥያቄ የሰጠው መልስ በዚያን ጊዜ እስረኛው የዓረብ ልዑል ለዶን ሮድሪጌዝ ዴ ናርቫዬዝ የተናገረውን ቃልና የዘረዘረውን ሐተታ ጠቅሶ ታሪኩ ተጽፎ በሚተረክበት «ዲያና» ተብለው በጊዮርጊስ ሞንትማየር ድርሰት ላይ ያነበበውን ቃል ሳይገድፍና ሳያሳሳት ያንኑ እየከለሰ ማስረዳት ነበር ። ይህም [illegible]ጅጉ የተጠቀመበት ከገበሬው ጥያቄ ጋር የተጣረሰው ዝልብዳና ፍሬ ከርስኪ የሆነ መልስ ገበሬው በሰማው ጊዜ መንፈሱ ስለተሳከረበት በውነቱ ከዲያብሎስ ጋር እንጂ ከሰው ጋር የሚነጋገር አልመሰለውም ። በዚህ አኳኋን ገበሬው ይህ ጎረቤቱ በፍጹም እንጎሉ የተናወጸ መሆኑን አረጋግጦ ከ[illegible]ኋላ ሳይመሽበት በጊዜ ወደ መንደር ገብቶ ከበርቴውን ለቤተሰቦቹ ለማስረከብና ከዚህም ጆሮውን እየኩረኩረ ካሰለቸው የቸከ ዝብዝብ ለመገላገል ሲል እርምጃውን ያፋጥን ጀመር ። ዶን ኪሾትም ዝልበዳውን ከጨረሰ በኋላ እንደገና ዝርዝሩን በማስረዳት ገበሬውን እንዲህ አለው ።

«ክቡር ዶን ሮድሪጌዝ ዴ ናርቫዬዝ ሆይ ፤ (ገበሬውን) ቅድም ስሟን የጠራኋት ውቢቷ ጃሪፋ በአሁኑ አጋጣሚ ዘንፋላይቱ የቶቦዞይቱ ዱልቺኔያ መሆኗ ነው ። በዚህ ዓለም ላይ ታይተው ያለፉትን ፤ አሁንም የሚታዩትንና ወደፊትም ሊታዩ የሚጠበቁትን እጅግ ስመጥር የሆኑትን የፈረሰኛነት ተግባሮች በሚያስደንቅ አኳኋን የፈጸምኩትና ገናም የምፈጽመው የዱልቺኔያን ክብር ከሌሎቹ ሴቶች ለማስበለጥ ስል ነው ።»

« ወይኔ ያልታደልኩት » ሲል ገበሬው መለሰ» እስቲ ክቡርነትዎ ዓይንዎን ይክፈቱና ደህና አድርገው ይመልከቱኝ እኔ የሚያውቁኝ ጎረቤትዎ ጴጥሮስ አሎንሶ ነኝ እንጂ ዶን ሮድሪጌዝ ዴ ናርቫዬዝ ወይም የማንቶቫው መስፍን አይደለሁም ፡ እርስዎም በመንደራችን የታወቁት ደጉ ከበርቴ ጌታው ዶን ኪሾት ነዎት እንጂ ቁስለኛው ባልዶቪኖ ወይም ዓረብ አቢን ዳራዬዝ አይደሉም » አለው ።

«እኔ እራሴ እኔ መሆኔን ከኔ ይበልጥ አውቆ የሚነግረኝን ሰው አልፈለግሁም» ሲል ዶን ኪሾት ክርክሩን ጀመረ ፣ ንግግሩን በመቀጠል» ከዚህም በስተቀር ደግሞ እነዚህን የጠራኋቸውን

ሰዎች በመሆን ብቻ ሳልወሰን ከነሱም በልጬ አሥራ ሁለቱን የፈረሳይ ፈረሰኞች፣ ዘጠኙን የዓለም ስመጥር ተዋጊዎች ለመሆን የምችል ነኝ። ይህንንም ስል እነዚህ ታላላቅ ሰዎች ሁሉም አንድነት ሆነው የፈጸሙትንና በተለይም ደግሞ እያንዳንዳቸው የሠሩት ሞያና ጀብዱ ተደምሮ እኔ ብቻዬን ሆኜ ከፈጸምኩት ጀብዱ ጋር ቢመዛዘን ውጤቱ ኩበትና ድንጋይ እንደሚሆን አይጠረጠርም» ሲል ንግግሩን አቆመ።

ገበሬውና ዶን ኪሾት በዚህ ንትርክና በሌላም ይህን በመሳሰለው አርእስት እየተጨቃጨቁ ሲጓዙ ውለው ጀምበር ጠልቃ ጨለማው ለዓይን መያዝ ሲጀምር ወደ መንደራቸው ድምበር ተቃረቡ። ገበሬውም ይህ በአገሩ የታወቀው ጨዋ ከበርቴ በዚህ ሁኔታ ተጐሳቁሎ እንደሠናጋ በአህያ ላይተጭኖ ወደ ቤቱ ሲመለስ የሚያዩት ሰዎች ሁሉ መሳቂያና መተረቻ እንዳያደርጉት በማሰብ ጨለማው እስቲደነጐር ድረስ ከመንገድ ጐራ ብሎ ቆየ። ሰዓቱ የተመቸ መሆኑንም ካየ በኋላ አጋሰሶቹን ከነጭነታቸው እየነዳ ጉዞውን ቀጥሎ ወደ መንደሩ ገባ። ከዚያም ወደ ዶን ኪሾት ቤት በራፍ ሲደርስ ከቤት ውስጥ በጣም የደመቀ ጫጫታና ሁካታ ሰማ። በቤት ውስጥ ያሉትንም ሰዎች በድምጻቸው እንደለያቸው ለዶን ኪሾት ጥብቅ ወዳጆች የሆኑት የደብሩ ቄስና የመንደሩ ጠጉር ቆራጭ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ቻለ። ባልቴቷም ድምጿን ከፍ አድርጋ እንዲህ እያለች ታማርር ነበር።

«በጌታዬ ላይ የደረሰው ይህ አደጋ ምን ይመስልዎታል? አባ ጴጥሮስ ፔሬስ(የቄሱ ስም ይህ ነበርና)» እሳቸውም ሆኑ ፈረሳቸው፣ ጋሻቸውም ሆነ ጦራቸው፣ መሣሪያቸው ሁሉ ጭምጭምታቸው ከጠፉ እነሆ ስድስት ቀን ስለሆናቸው የደረሱበት በታ አልታወቀም ወሬያቸውንም ብናስጠይቅ አየናቸው የሚለን ሰው አላገኘንም። ከቶ ምን ይበጀን ይሆን? ወይኔ ያልታደልኩት፣ ሁላችንም ለሞት የተፈጠርን መሆናችን እውነት የሆነውን ያህል እሳቸው እዚህ በነበሩበት ጊዜ ሰሞኑን ሥራ ፈትተው እነዚያን የተረገሙ የፈረሰኛነት መጻሕፍት ከጠዋት እስከ ማታ ሲነዘንዙ ከሰነበቱ በኋላ ሕሊናቸው ተናውጦ አገር ጥለው ለመኰብለል እንደበቁ ያለጥርጥር አምናለሁ። ዛሬ ትዝ ብሎኝ እንደማ

ስታውሰው ያለወትሮአቸው ብዙ ጊዜ ብቻቸውን ሲነጋገሩ ደንገት አፈትልኳቸው ምስጢራቸውን እንደሰማሁት ዘዋሪ ፈረሰኛ ሆነው ዓለምን እየዞሩ አጋጣሚያቸውን ለመፈለግ ይመኙ እንደነበረ አረጋግጣለሁ። አየ አለመታደል፣ አየ የአምላክ ቁጣ፣ የዛሬውን እያደርግባቸውና በድፍን ማንቻ ውስጥ ለሕዝብ ያስደነቀውን አስተዋይ አእምሮአቸውን ለማናወጥ የበቁት እነዚህ የተረገሙ መሕጻፍት ስለሆኑ ዲያብሎስና ባርናባስ ጠራርገው ይዘዋቸው በሄዱ» እያለች ከፉኛ ስትንቀለቀል በሩቅ ትሰማ ነበር፤ ያጐቱ ልጅ ደግሞ ከአሮጊቷ ተቀበለችና ይህንኑ ዓይነት ማማረር ማሰማት ጀመረች። እንዲያውም እሷ ብሳ የመማረሩዋን ጣእም ይበልጥ የሚያንገሸግሽ በማድረግ እንዲህ ስትል ነበር።

«የኔታ ኒኮላ እንዲያውቁት ልገልጥልዎ የፈለግሁት (የጠጉር ቆራጩ ስም ይህ ነበርና) ብዙ ጊዜ በአጐቴ ላይ ደርሶባቸው እንዳየሁት በቤተመሕፍታቸው ውስጥ ብቻቸውን ዘግተው ሁለት ቀንና ሁለት ሌሊት እረፍት ሳያደርጉ እነዚህን ገደ ቢስ መጻሕፍት በማንበብ ተወስነው እንደነበረ የማስታውስ መሆኔን ነው። አንዳንዴም የያዙትን መጽሐፍ አጥፈው ይወረውሩና ጐራዴያቸውን መዘዘው የክፍሉን ግድግዳና መዓዘን እየመቱና እየወጉ ይሰነጣጥቁት ነበር። በመሰንዘር ብዛት ክንዳቸው ዝሎ ሲደክማቸው በሐሳባቸው ግምት ግድንግድ የሆኑ አራት ጠብደል ጃዊሳዎች የገደሉ መስሎአቸው ይፎክራሉ። ከድካማቸው ብዛት የተነሳ በሰውነታቸው ላይ የሚንቆረቆረው ነጭ ላብ በውጊያው ላይ ቆስለው የሚፈስባቸው ደም ነው ይላሉ። ከዚህም በኋላ አንድ ማብረጃ ሙሉ ቀዝቃዛ ወሀ እንዳመጣላቸው ያዝዙኝና ባንድ ትንፋሽ ጅው አድርገው ይጠጡታል። ይህንንም አድርገው ሰውነታቸውን ካወቁ በኋላ ወሀው ተአምራዊ እብነት ያለው ጠበልና የላከላቸውም አቃቢ ወዳጃቸው የሆነው ታላቁ ጥበበኛ ሺፎ የሚባለው መሆኑን አምነው ይናገራሉ። ይህ ሁሉ ሲሆን ባንድ ጥግ ከለላ ይዤ እመለከታቸው ስለነበር አጐቴ የሚያደርጉትን የእብደት ሥራ ሁሉ በጊዜያቱ እንድታውቁት አስጠንቅቄአችሁ አሁን ከደረሱበት ነጥብ ላይ ከመድረሳቸው በፊት የሚፈወሱበትን መድኃኒት እንድትፈልጉላቸው ሳላደርግ በመቅረቴ ጥፋቱ ሙሉ በሙሉ የኔ መሆኑ ይሰማኛል። ይህን ያየሁትን የእብደት ዋዜማ ችላ

ሳልል አበክሬ ነግሬአችሁ ቢሆን ኖሮ በእብደታቸው እንዳይቀጥሉ ለማቋረጥ የሚረዳውን ብልሀት በመፈለግ በተለይ እነዚህን ውትዛን መጻሕፍትና እነዚያንም እርኑማን ደራሲያን ጭምር እሳት ውስጥ ትጨምሩአቸው ነበር ። በእርግጥም እንደመሰቀል ደመራ መቃጠል የሚገባቸው እያሌ መጻሕፍት አሉዋቸው» አለች ።

ቄሱም በርጋታ ሲያዳምጧት ቆይተው ነበርና እሷ ይህን ተናግራ እንዳበቃች እንዲህ ሲሉ የራሳቸውን አስተያየት ገለጡላት ፡» ልጂ ሆይ ፣ መጠንቀቅ ፊት እንደነበረ አንቺም አውቀሽዋል ፡ ይሁን እንጂ» ያለፈ ወሀ አይፈጭም» እንደሚባለው ተረት ባለፈው ጉድለት መጸጸትን ትተን ለመጪው የሚበጀውን መድኃኒት ብንፈልግለት የተሻለ ነው ። እኔም ስለነዚህ መጻሕፍት መቃጠል ያንቺኑ ዓይነት ሃሳብ በልቤ አሳድሬ ነበር ፡ እንዲያውም ምን አለ በይኝ የዛሬውን ሌሊት በሰላም አንግቶልን የነገ ስዎች ይበለን እንጂ የነዚህን መጻሕፍት ቅጣት ለመወሰን ደንበኛ ችሎት አስችለን እየመረመርን ጥፋተኞችን በእሳት የመቃጠል ፍርድ ሳንፈርድባቸው የነገውን ቀን አናሳልፈውም ፡ ይሁንንም በማድረጋችን ወዳጃችንን ከእብደቱ አድነን እንዲሁም ደግሞ ወደፊት እነዚህን መጻሕፍት አግኝቶ ለማንበብ አጋጣሚ ፈቅዶለት በማንበብ ያልታደለው ወዳጃችን የደረሰበትን ዓይነት በሽታ ሊደርስበት የሚችለውን ሁለተኛውን ሰው እናስጥለዋለን ። ላሁኑ ግን የሚያዛልቀን ብልሀት በየአገሩ ሰው ልክን ወሬውን ማጠያየቅና አድራሻውን ስናውቀው ሔደን አባብለን ማምጣት ብቻ ነው» አሉ ።

እነዚህ ንግግሮች ሁሉ ውጭ ቆመው ለሚያዳምጡት ለገበሬውና ለዶን ኪሾት ጉልተው ይሰሙ ስለነበር ገበሬው የጉረቤቱን በሽታ መነሻ ካወቀው በኋላ እንዲህ ሲል ጮኽ ተጣራ ።

«ቤቶች ፣ ክፈቱልኝ ፣ ጌታው ባልዶቪኖና የማንቶቫው መስፍን በብርቱ ቆስለው ተመልሰው እደጅ ቆመዋል ። እንዲሁም የአንቴኳራው ገንብ መስፍን ጀግናው ዶን ሮድሪጌዝ ዴ ናርቫዬዝ የዓረቡን ልዑል አቢንዳራዬዝን አሥረው አምጥተውታልና ፈጥናችሁ ተቀበሉን» አላቸው ።

በዚህ ጥሪ ተደናግጠው እቤት ውስጥ የነበሩት ሰዎች በሩን ከፍተው ግር ብለው ወጡ የመጡትንም እንግዶች በተመለከቱ

ጊዜ ለቤተቹ ጌታና አጐት ፣ ለውጮች ደግሞ ወዳጃቸው መሆኑን አወቁ እሱም አቅሙ የማይችል በመሆኑ እራሱን ችሎ ከአህያይቱ ላይ አልወረደም ነበርና ተቀባዮቹ ዙሪያውን ከብበው አቅፈውና ደግፈው አወረዱት ። ከወረደም በኋላ እንዲህ አላቸው

«ተውኝ እባካችሁ ግርግር አታብዙብኝ ፣ በፈረሴ መደናቀፍ ምክንያት ወድቄ በብርቱ ቆስያለሁና በቶሎ ወደ አልጋዬ ወስዳችሁ አስተኙኝ ። ቢቻልም በሽታዬን መርምራ እንድትፈውሰኝ ዑርጋንዳን ጥሩልኝ ።

በዚህ አነጋገሩ ላይ አሮጊቷ እንዲህ ስትል በመገረም መለሰችለት ። «አክህደክ ሰይጣን ፣ እያችሁልኝ አዝማሚያቸውን ፣ ይበሉ ወደቤት ይግቡ ጌታዬ ፣ አይዞት ፣ ይበርቱ ምንም አይሆኑ ፣ ይህችን የሚሏትን ኢቶት ወላፊንዳን ባንጠራልዎትም ለማከሙና ለማስታመሙ እኛው እንበቃለን«ካለች በኋላ» ለዚህ እብደት ያበቁቸው እነዚህ አሳሳች መልዕክት ያዘሉ መጻሕፍት ስለሆኑ አሁንም እርግማኔን ሺህ ጊዜ እየደጋገምኩ የሚያጠፉቸውን መዓት እንዲያወርድባቸው እረግማቸዋለሁ» ስትል ምርር ብላ ተናገረች ። ከዚህም በኋላ እየደጋገፉ አልጋው ላይ አውጥተው አጋደሙትና ልብሱን አውልቀው ገላውን እየዳበሱ ቁስሉን ይፈልጉለት ጀመር ። ዳሩ ግን አንዳች የሚያስጋ ምልክት ሳያገኙበት ቀሩ እሱም በሰውነቱ ላይ ቁስል የሚፈልጉ መሆናቸውን አውቆ እንዲህ ሲል አስረዳቸው ።

«ሕመሜ የውስጥ ድቁሳትና ወለምታ ነው እንጂ የላይ ቁስል አይደለም ። ይህም የሆነበት ምክንያት በምድር ላይ ታይተው ከማይታወቁ ፣ እጅግ ኃይለኛ ከሆኑ ፣ ከአሥር ጃዊሳዎች ጋር አንዱ ብቻዬን ውጊያ ገጥሜ ፣ ሁሉንም አሸንፌያቸው ሲሸሹ እነሱን ለማባረር ፈረሴን አስነስቼ በፍጥነት ስጋልብ ፣ እመንገድ መሐል የተጐለተ ቋጥኝ አጠገብ ደረስኩና ያንን ዘሎ እንዲሻገር ፈረሴን አስገደድሁት ፣ በዚህን ጊዜ እመር ብሎ ለመዝለል ሸቅብ ሲነሳ ባለመታደል ተደናቅፎ የኋሊት ስለወደቅን ከኩርቻ ላይ ተፈናጥሬ ከድንጋዩ ጋር ተላጋሁና እንደምታዩኝ ለመጐዳት በቃሁ ጸካለ በኋላ ንግግሩን በመቀጠል» ምንም እንኳ እነዚህ ጃዊሳዎች ፈርተው ለመሸሽ የተገደዱት እኔን አይተው ቢሆን እው

ነተኛውን ለመናገር እንሱን የመሰለ ኃይለኛ ጦረኛ ከፀሐይ በታች በፍጹም አላየሁም ። ምናልባትም አይቻላሁ የሚለኝ ሰው ቢኖር ዋሾነቱን አስተባብልዋለሁ» አላቸው ።

ይህን ሁሉ ጉራ ሲዘከዝክ መምህሩ በጥንቃቄ ሲያዳመጡት ነበርና እንደጨረሰ ተቀብለው እንዲህ ሲሉ መደነቃቸውን ገለጡ «ወዳያልኝ! ወዲያ!፣ አይጣል እኮ ነው የሚሻለው ፤» ስሙኝ ወዳጄ ግድየልዎትም አይችኩሉ ፤ እነዚያ ያመለጡት ኃይለኛ ጃዊሣዎች የተደበቁበትን ሥፍራ እናውቀዋለንና ሲነጋ አጥምደን ይዘን በመስኩ ላይ እናዘፍናቸዋለን ፣ ካሉ በኋላ ወደ ባልቴቷ መለስ ብለው» ይህ የያዝኩት መስቀል ግዝት ይሁንብኝ ነገ ከመምሸቱ በፊት እነዚህን መጻሕፍት ሳላቃጥላቸው ብቀር በእውነቱ ጴጥሮስ ተብዬ አልጠራም» ብለው ዛቱ ።

ቂሱም ተናግረው እንዳበቁ ሌሎች ዶን ኪሾትን የከበቡት ሰዎች በአብደቱ እየተገረሙ ስለደረሰበት አደጋ ብዙ ጥያቄ[አቅርበውለት ነበር ።እሱ ግን በዚያን ሰዓት እጅግ አስፈላጊው የነበረው ከወሬ ይልቅ ምግብ ሰጥተውት በልቶ መተኛት ስለነበረ ይህንኑ እንዲያደርጉለት ከመለመኑ በስተቀር ለጥያቄያቸው አንዳች መልስ ሊሰጣቸው አልፈቀደም ነበር ።እነሱም ይህንኑ ፍላጐቱን አውቀው የውጪዎቹ ምህረቱን ይላክለት እያሉ ተሰነባብተው ወደ እየቤታቸው ለመሔድ ተነሱ ። ከዚህም በኋላ ቂሱ ገበሬውን ጠቀሱትና በተለይ ቆይታ አድርገው ዶን ኪሾትን ለማግኘትና ወደቤቱም ለማምጣት እንደምን አድርጐ እንደሆነለት እንዲያስረዳቸው በሰፊው ይመረምሩት ጀመር ። ገበሬውም ምንም ሳይደብቃቸው ዶን ኪሾትን መንገድ ዳር ወድቆ ባገኘው ጊዜ ምንሆነሀል ብሎ ላቀረበለት ጥያቄ የሰጠውን የተዘበራረቀ መልስና ከዚያም ወዲህ በአህያው ላይ ጭኖ ወደቤት ሲያመጣው መንገድ ለመንገድ ያጕረፈውን የእብደት ንግግር ሁሉ ዘርዝሮ አስረዳቸው ቂሱም ይህን አሳዛኝ ሁኔታ በመስማታቸው ተክዘው ቅድም እንደተገዘቴት በማግሥቱ ጧት በቁርጥ ውሳኔ ሊያደርጉት ያቀዱትን ሀሳብ ያለማወላወል እንዲገፉበት የባሰውን አስጨከናቸው ይኸውም የልብ ወዳጃቸውን የመንደሩን ጠጉር ቆራጭ የኔታ ኒኮላን ጠርተው ማለዳ ወደ ዶን ኪሾት ቤት ሔደው መጻሕፍቱን እየበዘበዙ ጠንቀኛ የሆኑትን በእሳት ማቃጠል ነበር ።

ምዕራፍ 6

ቂሱና ጠጉር ቆራጩ በብልሁ ከበርቴ ቤተ መጻሕፍት ውስጥ ያደረጉት አስገራሚ የሆነ ጠቅላላ የመጻሕፍት ብዝበዛ ሁኔታ ይተረካል ፣

ቂሱና ጠጉር ቆራጩ ማለዳ ተነስተው ወደ ዶን ኪሾት ቤት ሲመጡ እሱ ገና ተኝቶ ነበርና ከመንቃቱ በፊት ቂሱ እንዚያ ይህን ሁሉ ጉዳት ያስከተሉት መጻሕፍት የሚገኙበትን ክፍል ቁልፉን እንድትሰጣቸው ልጅቷን ጠየቋት ። እሷም ደስ እንዳላት ካስቀመጠችበት ሥፍራ አንስታ ለቂሱ አስረከበቻቸውና በሩን ከፍታው ሁሉም ተከታትለው አሮጊቷም ጭምር ወደ ክፍሉ ገቡ ።በክፍሉም ውስጥ ከመቶ የሚበልጡ በጣም ጥሩ ሆነው የተጠረዙ ትልልቅና ትንንሽ መጻሕፍት በየመልካቸው ተደርድረው አገኙ ። አሮጊቷ እነዚህን መጻሕፍት እንዳየች ወዲያውኑ ፈጥና ከክፍሉ ወጣችና ከጥቂት ሰዓት በኋላ ጣንድ ብርሌ ሙሉ የጠበል ውሀና እንዲሁም የመርጫ ሙሬ ይዛ ተመልሳ ለቂሱ ሰትሰጥ እንዲህ አለች ።

«መምር ሆይ ፣ ይህን ይቀበሉኝ እና በነዚህ አስፈሪና አስደንጋጭ በሆኑት መጻሕፍት ውስጥ የተደበቁትን ጥበቦች ለማጥፋት ክፍሎቹን በሙሉ ይርጩልኝ ። አሁን በእሳት አቃጥለን ከዚህ ዓለም ልናጠፋቸው ያደረግነውን ቁርጥ ሃሳብ ሲያመቂማቸውን ለመበቀል ሲሉ ስልታዊ አደጋ ሳይጥሉብን አይቀሩምና አስቀድመን ብናስደነግጣቸው የተሻለ ነው»

ቂሱም አሮጊቷ የገለጠችላቸውን ሃሳብ በሰሙ ጊዜ በየዋህነቷ ሳቁና ከነዚህ መጻሕፍት መካከል ምናልባት መቃጠል የማይገባቸው አንዳንድ ሳይኖርባቸው አይቀርም በማለት ጽሑፍ

ቹን እየመረመሩ ለመለየት እንዲመቻቸው ጠጉር ቆራጩ አንድ ባንድ እያነሳ እንዲያቀብላቸው ነገሩት ።

ልጅቷም ይህን ምክራቸውን በሰማች ጊዜ በበኩሏ እንዲህ ስትል ሃሳቧን ሰጠች ። «አባ ሆይ ፥ የለም አይሆንም ፥ ሁሉም ኩልኩሎች በደለኞች ስለሆኑ አንዳቸውም ተመርጠው መቅረት አይገባቸውም ። የሚሻለው በመስኮቱ በኩል እየወረወርን እግቢው መስክ ላይ መጣል እሳት ለኩሰን ማቃጠል ነው ። ወይም ደግሞ እየተሸከምን አውጥተን ከግቢው ራቅ ወዳለ ሥፍራ ከምረን ማጋየት ነው ። ይህም ሲሆን ጢሱ ወደቤት ተመልሶ ሊያፍነን አይችልም» አለች ።

አሮጊቷም ይህንኑ ሃሳብ ደጋፊ ስለሆች ሁለቱም ሴቶች እነዚህን ንፁሃን መጻሕፍት ያለአበሳቸው ለማውደም ያደረባቸው ፍላጎት እጅግ ከፍ ያለ ነበር ። ቄሱ ግን አርእስታቸውን እንኳን ከማንበባቸው በፊት ኩልኩሎች እንዲቃጠሉ በቀረባላቸው የፍርድ ሃሳብ ለመስማማት አልፈቀዱም ነበርና በዚያው በቀድሞው ውሳኔያቸው ፀኑ ። ለመጀመሪያ ጊዜ የኔታ ኒኮላ የሰጣቸው መጽሐፍ «አራቱ የጋውላው አማዲስ» መጻሕፍት ነበሩ ።

«ወይ አጋጣሚ» አሉ ቄሱ» ኢየችሁልኝ ሆን ብሎ እሱው ሲወጣ» ሲያወሩ እንደሰማሁት በእስፓኚያ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ የታተመው የፈረሰኛነት ልብ ወለድ ድርሰት ይህ ነው ይባላል ፥ የቀሩት ሁሉ ጽንሰታቸውንና መሠረታቸውን ያገኙት ከዚሁ ድርሰት ላይ ነው ። ስለዚህ ይህን የመሰለ የጥፋት ጉሬ ለሆነው ጉማ ዋና መሥራች እንደመሆኑ መጠን ያለአንዳች ይቅርታ የመቃጠል ፍርዱን መቀበል ይገበዋል ።

«አይሆንም መምሩ» አለ ጠጉር ቆራጩ እኔ እንደሰማሁት ካሁን ቀደም ከተጻፉት ከዚህ ዓይነት መጻሕፍት ውስጥ በተለይ ብልጫ ያለው ነው ስለሚባል ከሚመስሉት መጻሕፍት ዓይነተኛውና አንዱ በመሆኑ ምክንያት ልናተርፈው ይገባናል» ።

«ይህም እውነትህን» ነው ፤ አሉ ቄሱ «በዚህ ምክንያት ለጊዜው ምሕረት አድርገንለታል ። እስቲ ደግሞ እንጐኑ ያለውን እንየው»

ጠጉር ቆራጩ አነበበና «የጋውላው አማዲስ የበሁር ልጅ የኤስፕላንዲያን ጉብዝና» የሚል ነው አላቸው ።

«አይ ሂሂ» አሉ ቄሱ «መች ይሆንና ያባቱን ደግነት ልጅ አይወርስውም ። በይ አንቺ እህቴዋ ተቀበይኝና ያንን መስኮት ከፍተሽ ወርውረሽ እመስኩ ላይ ጣይው ። በማቃጠያውም ሥፍራ ላይ የመማገጃውን እንጨት መረብረብ ጀምሩ» ብለው ትእዛዝ ሰጡ። አሮጊቷም በደስታ እንደፈነደቀች በሩጫ ወጣችና እሳቱን አቀጣጠለች ። ወዲያውኑ ጉበዙ ኤስፕላንዲያንም ወደ መስኩ በረረና የተዛተበትን የእሳት ቅጣት ለመቀበል በተቀደሰው ትእግሥቱ አርፎ ይጠብቅ ጀመር ።

«በል ቀጥል» አሉ ቄሱ ፥

ጠጉር ቆራጩም «ይህኛው ደግሞ» ሲል ማስረዳቱን ቀጠለ «የግሪኩ አማዲስ» ነው በዚህ መደዳ ያሉት ሁሉ እና እንደሚመስለኝ የዚያው የአማዲስ ዝርያዎች ናቸው ።

«እንግዲያውስ ሁሉን አውርዳቸውና ወደ መስኩ ይወሰዱ» ሲሉ ቄሱ መለሱ» የንግሥት ፒንቲኪኔስትራ«ና» የእረኛው ዳሪኔሉም» ታሪክ ከነደራሲው መውድስና ከነ ሰይጣናዊ ሐተታው ጭምር በእሳት ይኮማተር ሌላው ቀርቶ የወለዱኝ አባቴ እንኳ በዙዋሪ ፈረሰኛነት መልክ እፊቴ መጥተው ባያቸው አንድነት ቀላቅዬ ለማቃጠል እንደማልመለስ እወራረዳለሁ አሉ ።

«የእኔም ሃሳብ ይኸው ነው» አለ ጠጉር ቆራጩ ።

«እኔም እንዲሁ ነኝ» አለች ልጅቷ ።

ባልቴቷም «ሃሳባችሁ አንድ ከሆነ ወዲህ አቀብሉኝና ከሌሎቹ ጋር ወደ መስኩ ልውሰዳቸው ስላለች ጠጉር ቆራጩ ሰብስቦ ካስታቀፋት በኋላ መሰላሉን መውጣትና መውረድ ጊዜ እንዳይፈጅባት በመስኮቱ በኩል እያምዘገዘገች ወደ መስኩ ትጥል ጀመር።

ቄሱ ከመደርደሪያው ላይ አንዱን አነሱና «ይህኛው አባባጅ ደግሞ ምን ይባላል» ሲሉ ጠጉር ቆራጩን ጠየቁት ።

«ይህኛው» ሲል መለሰ ጠጉር ቆራጩ» የላውራው ዶን አልቫንቴ» የሚባለው ነው ።

«የዚህ መጽሐፍ ደራሲ» ሲሉ ቄሱ በማስረዳት» የአበቦች ክበብ» የሚለውን መጽሐፍ የደረሰ ነው ። በውነቱ ከሁለቱ መጻሕፍት የትኛው እውነተኛ እንደሆነ ወይም ደግሞ በተሻለ አነጋገር በሀሰተኛነቱ አነስ የሚለው የትኛው እንደሆነ ለማወቅ አልቻልኩም ። ይሁን እንጂ አረጋግጬ ለመናገር የምችለው በአሳሳችነትና በአጭበርባሪነት ጥፋት ወደ መስኩ መሄድ የሚገባው መሆኑን ብቻ ነው» አሉ ።

«ይህ አሁን የሚመጣው ደግሞ» አለ ጠጉር ቆራጩ የኢርካኒየው ፍሎሪስማርቲ» የሚባለው ነው ።

እስቲ ወዲህ በለው ፤ ጌታው አቶ ፍሎሪስ የሚባለው ይህ ነው ደግ ፤ ደግ ፤ የቀዣበረ ጠባዩ ደረቅና ችኮ የሆነው ዓመሉ ሌላ አቀባበል አያስጠውምና ንሺ እቴዋ! ከዚህና ከዚያኛው ጋር ወደ መስኩ ሸኘው»

እሷም መምህር ሆይ ፤ ጉሽ አበጁ እንዲት ልቤን አራሱኝ ብላ ተቀበለችና ደስ እንዳላት ትእዛዛቸውን ፈጸመች ።

«ይህ ፈረሰኛው ፕላቴር» የሚባለው ነው» አለ ጠጉር ቆራጩ ።

«የዱሮ መጽሐፍ ነው» በማለት ንግግራቸውን ቀጠሉ ቄሱ ፤ ዳሩ ግን ምሕረት የሚያሰጠው አንዳች በጐ ነገር አላገኘሁበትም ስለዚህ እሱም ያለክርክር ይሂድና ከሌሎች ጋር ጓደኝነት ይግጠም» ብለው ስለወሰኑ ፍርዱን ለመቀበል ሔደ ። ደግሞ ሌላ መጽሐፍ ተገልጦ በታየ ጊዜ » የመስቀሉ ፈረሰኛ የሚለውን አርዕስት ይዞ አገኙት ።

ይህን የመሰለ የተቀደሰ ስም በመያዙ ምክንያት በድላድልነቱ ሊፈረድበት ከሚገባው ቅጣት ሊድን በተገባው ነበር ፤ ዳሩ ግን «ከጀርባው ክፉትን ያዘለ ሁሉ አለ» የተባለውን ተረት መዘንጋት ስለማይገባ እሱም ወደ እሳቱ እንዲላክ ተደረገ ።

ጠጉር ቆራጩ ሌላ መጽሐፍ አነሳና« ይህ የፈረሰኛነት መስተዋት» የሚባለው ነው አሳቸው ።

ይህን ጌታ ! ዱሮም አውቀዋለሁ «አሉ ቄሱ» ከዚህ መጽሐፍ ላይ የምንቱአልባኖው ሪናልዶ የሚባለው ከካኮ ይበልጥ መንታፊ ሌቦች ከሆኑ ወዳጆቹና ጓደኞቹ ጋር ፣ እንዲሁም አስራሁለቱ መማክርትና እውነተኛው ታሪክ ጸሐፊ ቱርፒና ጭምር ይገኙበታል ። በኔ አስተያየት ግን ከዘለዓለም ግዞት የበለጠ ሌላ ቅጣት ልፈርድባቸው አልታየኝም ። ምክንያቱም ስመ ጥሩው ማቴዎስ ቦያርዶ ለፈለሰፈው ኪነ ጥበብ ዕርዳታቸውን በከፊል የሰጡናቸው ። እንዲሁም ክርስቲያኑ ባለቅኔ ሉዶቪክ አርዮስቶ የሚባለው የቅኔውን ቀመር የቀዳው ከዚሁ መጽሐፍ ውስጥ ነው ። ይህም ቢሆን የራሱ ባልሆነ በባዕድ ቋንቋ ሲናገር ያገኘሁት እንደሆነ አንዳችም ክብር አልሰጠውም ። ዳሩ ግን የራሱን ቋንቋ የሚናገር ሆኖ ካገኘሁት ቆቤን አውልቄ መሳለም ይገባኛል» አሉት ።

«እኔ የማነበው ጽሑፍ በኢጣሊያንኛ ቋንቋ የተጻፈ ስለሆነ ፍችው ምን እንደሆነ አልገባኝም» አለ ጠጉር ቆራጩ ።

«ባይገባህ ይሻላል» ሲሉ መለሱለት ቄሱ» ጌታው ዶን ጀሮኒም እክሲሜኔስ ይህን መጽሐፍ ወደ እስፓንኛ አምጥቶ ካስቲሊያዊ ባያደርገው ኖሮ በጣም እናመሰግነው ነበር ። ምክንያቱም የማገለባበጥ ብዛት ቀድሞ የነበረውን ለዛና ጣዕም በጣም ስለቀነሰ ነት ነው ። በግጥም የተጻፋትን ያንድ አገር ድርሰቶች ወደ ቋንቋቸው ለመተርጐም የሚሞክሩት ሰዎች ሁሉ የሚያተርፉት ይህንኑ ዓይነት ጉድለት ነው ። በብዙ ጥንቃቄና በብዙ መጠበብ ቢደክሙበትም እነዚህን ድርሰቶች ጥንት ከመሠረታቸው ወደነበራቸው ፍጹምነት ምን ጊዜም ሊያደርሳቸው አይችልም ። ስለዚህ በጠቅላላ አነጋገር የኔ አስተያየት ይህን መጽሐፍና ሌሎችንም በነዚህ በፈረንሳይ ትችቶች አካባቢ የሚገኙትን ሁሉ ወደፊት ምን ልናደርጋቸው እንደሚገባን በጥልቅ ምርምር አጥንተን አስፈላጊውን ውሳኔ እስክንሰጣቸው ድረስ ለጊዜው ባንድ ማዕዘን ጥግ ተከማችተው እንዲቀመጡ ማድረግ ነው ። ይኸውም «የካርፒዮ ቤርናርድ» የሚለው መጽሐፍና (ከዚሁ መካከል ሳይገኝ አይቀ

ርም) ሌላው ደግሞ«ሮንቺስቫሌ» የሚባለውን አርዕስት የያዘው ጭምር በእጁ የገቡ እንደሆነ ወዲያውኑ በቀጥታ ወደ ባልቴቷ እጅ ተጋብተው ከዚያም ያለ ይቅርታ ወደ እሳቱ መሔድ አለ ባቸው» አሉት ።

ጠጉር ቆራጩም በዚህ በቄሱ አስተያየት ሙሉ በሙሉ ተስማምቶ ፍርዱ አድልዎ ለሌለበት ትክክለኛ መሆኑን አረጋ ግጦ ተቀበለ ። ምክንያቱም ቄሱ እጅግ ደግና ንጹህ የሆነ ዓለማ ያላቸውና እውነትንም አጥብቀው የሚወዱ ፣ የዓለምን ወርቅ በሞላ ሰብስበው ቢያስታቅፉዋቸው እንኳ እውነትን ከመናገር በስተቀር ሃሰት ከአንደበታቸው የማይወጣ ፣ በገንዘብ የማይደለሉ መሆናቸውን አጣርቶ ስለሚያውቅ ነው ።

ቀጥሎም አንደኛውን መጽሐፍ ገለጠና ሲያነብ «የወይራው ፒልሜሪኖ» የሚባለውን አርእስት አየ ። ከሱም ጋር አብሮ ያነሳው የሁለተኛው መጽሐፍ አርዕስት«የእንግሊዙ ፖልሜሪኖ» የሚ ባል ነበር ። ቄሱ ተቀብለው ከተመለከቱት በኋላ እንዲህ አሉ ።

«ይህ ባለወይራው እመዱ እንኳ ተርፎ እንዳይቀር በቶሎ ይገነጣጠልና ይቃጠል ። ይህኛው የእንግሊዙ ባለዘንባባ ደግሞ እንደብርቅ ነገር ተቆጥሮ በጥንቃቄ እየተጠበቀ በክብር ቦታ ይቀመጥ ። እንዲያውም ትልቁ እስክንድር በዳሪዮስ ዕቃ ቤት ውስጥ ያገኘው የምርኮ ንዋይና ጥንታዊ መዝገብ የተቀመጠበ ትንና በኋላም የእሚሮን ድርሰት የኖረበትን የሚመስል ሣጥን ይሠራለት ። ወዳጄ ጠጉር ቆራጭ ሆይ ፣ ይህ መጽሐፍ ለሁለት ምክንያት ክብርና ማዕረግ አለው ። የመጀመሪያው እራሱ መጽ ሐፉ በውስጡ እጅግ ክፍ ያለ በጐነት የሚገኝበት ነው ። ሁለ ተኛው ደግሞ ብልሁ የፖርቱጋል ንጉሥ የጻፈው በመሆኑ ስመ ጥሩነትን የገበየ ነው ። በመጽሐፉ የተጠናቀቁት ድርጊቶች በሚ ራጋርዳ ግንብ ውስጥ የተፈጸሙት ሁኔታዎች ሁሉ ይገኙበታል ። እነሱም በጣም ጥሩዎችና ታላቅ የፍልስፍና አስተያየት የተመ ላባቸው ናቸው ። የድርጊቶቹም እውነተኛነት ብሩሆችና ምገባዊ ዎች ናቸው ። ስለነሱ ውዳሴ የሚናገረውን ማናቸውንም ሰው በልበ ሙሉነት እንዲናገር የሚያኮራና የሚያስመካ ስሜት ያሳድ ርበታል ። ስለዚህ የኔታ ኒኮላ ያንተ አስተያየት ሌላ ካልሆነ በስ

ተቀር የኔ አስተያየት ይህን መጽሐፍና እንዲሁም «የጋውላው አማዲስ» የሚለውን አስቀርተን የተረፉትን ሁሉ ሌላ ኃጢአት ሳናበዛባቸው ወደ እሳቱ እንዲጨመሩ ማድረግ ብቻ ነው ።

«አይሆንም መምህር ሆይ» አለ ጠጉር ቆራጩ ፣ ይህኛው ስመ ጥሩው ዶን ቤሊያኒጂ» የሚባለው ስለሆነ ብናተርፈው እወ ዳለሁ ።

«የዚህ መጽሐፍ» አሉ ቄሱ» ሁለተኛውና ሶስተኛው አራ ተኛው ክፍል እትም ጥቂት ግራዋ ጠጥቶ የበዛው መራራ ሐሞት እንዲቀነስ በተቅማጥ እንዲወጣለት ማድረግ ያስፈልገዋል ። ከዚ ያም በኋላ «የፋማንግንብ» ድርጊቶች የሚጠቀሰውን ክፍልና ሌላ ውንም አልፎ አልፎ ያለውን አንጃ ግራንጃ ሁሉ እየመረጥን ካወ ጣን በኋላ በግዞት ማስቀመጥና የሚሻሻልበት ብልሃት እንዳለ ፀማሻሻል አለበለዚያም ምሕረት ወይም ቅጣት እንወስንባቸው እንደሆነ ጊዜ ስናገኝ ሁኔታቸው ይመረመራል። እስከዚያው ድረስ ግን የኔታ ኒኮላ አንተው ውሰደውና እቤትህ አስቀምጣቸው ፣ ዳሩ ግን አደራህን ለማንም ቢሆን እንዳታስነብበው» አሉት።

«ደግ ነው» አለ ጠጉር ቆራጩ።

ከዚህ በኋላ ቄሱ አርእስት በማንበብ ድካም ሳይጨምሩ አሮጊቷን ጠሩዋትና ትልልቆቹን መጻሕፍት እያወጣች እመ ሰኩ ላይ እንድትከምራቸው አዘዙዋት ። አሮጊቷም ቀድሞውኑ መጻሕፍቱን የማቃጠል ታላቅ ፍላጐት ያደረባት ስለሆነች ይህ ትዕዛዝ ላንዲት ደንቆሮ የተሰጠ አልነበረምና እሷም ፈዝዛ አል ቆመችም ነበር ። ስለዚህ ሰባትና ስምንቱን ያህል መጻሕፍታት በክ ንዷ ታቀፈችና በመስኮቱ በኩል እየወረወረች ትጥለው ጀመር። እንደገና ተመልሳ ብርከት አድርጋ ሰብስባ ስታነሳ አንዱ አመለ ጥትና ከጠጉር ቆራጭ እግር ስር ወደቀ ። እሱም አንስቶ ቢመለ ከተው አርዕስቱ «የስመ ጥሩው ፈረሰኛ ቲራንቴ ነው » የሚለ ውን አየ ።

«አምላኬ ድረስልኝ» ሲሉ ጮኹ ቄሱ» ቲራንቴ ነውም እለበት ወዲህ በለው ጠጉር ቆራጭ ሆይ ፤ ወዲህ ስጠኝ እባክሁ

በውነቱ የደስታ ንዋይና የሚያፈነጥዝ ማዕድን እንዳገኙሁ ያህል እቆጥረዋለሁ። በዚሁ መጽሐፍ ውስጥ ጀግናው ፈረሰኛ የሞንቴ አልባኖው ዶን ኪሬይላይሰንና ወንድሙ የሞንቴ አልባኖ ቶማስ፥ ፈረሰኛው ፎንሴካ ፣ ጉበዙ ቲራንቴ ከአላኖ ጋር ያደረገው የሠይፍ ውጊያ፥ «የሕይወቴ ሠናይ» የምትባለዋ ሴት ቀልደኛነት፥ የጋለሞታይቱ ሪፖዛታ ፍቅርና ብልጠት ፤ ኢፖሊቶ የሚባለውን ጋሻ ጃግሬዋን ያፈቀረችው ንግሥት ታሪክ፥ በሠፊው ተዘርዝሮ ይገኝበታል።

የምወድህ ጠጉር ቆራጭ ሆይ፥ በውነቱ ይህ መጽሐፍ በዘይቤውና በአቀማመሩ በዓለም ላይ ከተጻፉት መጻሕፍት ሁሉ የበለጠ ነው ሊባል ይገባዋል። እዚህ ላይ የሚገኙት ፈረሰኞች ሁሉ አልጋቸው ላይ እንዳሉ እንደተኙ የሞቱ ናቸው። እንዲሁም ይህን በመሰለው መጽሐፍ ውስጥ ተጽፎ የማይገኘውን አያሌ በጐ ነገር ያደረጉና ከመሞታቸው በፊት ደንበኛውን ሥርዓተ ኑዛዜ የፈጸሙ ናቸው። ይህም ሆኖ የመጽሐፉ ደራሲ የማያስፈልጉትን ብዙ የተዘበራረቁ ሐተታዎች በመጨመሩ የተረፈውን ሕይወቱን በወህኒ ቤት እንዲጨርሰው ሊያሠሩት የሚበቃ ነበር። በል እስቲ እቤትህ ወስደህ አንብበውና አሁን የነገርኩህ ሁሉ እውነት መሆን አለመሆኑን እዚያው ላይ ታገኘዋለህ» አሉት።

«ድንቅ ነው» አለ ጠጉር ቆራጩ» እነዚህን ያስቀረናቸውን ትንንሽ መጻሕፍት ደግሞ ምን እናድርጋቸው ? »

«እነዚህ» አሉ ቄሱ» የግጥም ድርሰታት ናቸው እንጂ የፈረሰኛን ታሪክ የሚናገሩ አይደሉም «ካሉ በኋላ አንደኛውን ገልጠው ሲመለከቱት ደራሲው ጊዮርጊስ ሞንትማዮር የጻፈውን» ዲያና» የሚለውን እርዕስት አዩና ሁሉም ይህንኑ ዓይነት መሆናቸውን በመገመት እንዲህ አሉ።

እነዚህ መጻሕፍት እንደሌሎቹ መቃጠል የሚገባቸው አይደሉም፥ ምክንያቱም የፈረሰኛነት ጠቀሰ የሆኑት መጻሕፍት ያስከተሉትን ዓይነት ጉዳት ያላመጡና የማያመጡ ስለሆኑ ነው። እነዚህ ሰውን የማይጐዳና ቁም ነገር ያለባቸው መጻሕፍት በመሆናቸው ምክንያት አጥፊውን ከንጹህ ሳንለይ ሁሉንም ኩልኩሎች ብናቃጥላቸው የሕሊና ፍርድ አይደለም» አሉት።

«እየ መምህሩ» አለች ልጅቷ ፤ ይልቁንስ እንደሌሎቹ ቢያቃጥሉዋቸው የተሻለ ነው። ምክንያቱም የተከበሩት አጐቴ ከፈረሰኛነት ዕብደታቸው የዳኑ እንደሆነ እነዚህን የተረፉትን የቅኔ ድርሰቶች ማንበባቸው የማይቀር ነገር ስለሆነ ምናልባት ነሸጥ ያደርጋቸውና ሁሉንም እርግፍ አድርገው ትተው ወደ መንጋ እረኛነት ገብተው ጫካ ለጫካ ሜዳ ለሜዳ እየተዘዋወሩ ዋሽንት እየነፉና እየዘፈኑ የሰው መሳቂያና መሳለቂያ ሆነው ይቀራሉ። ወይም ደግሞ ግጥም በመልመዳቸው የተነሳ ባሊበላ ስለሚሆኑ ሰዎች እንደሚሉት ላሊበላነት የማይዳንና የሚጋባ በሽታ በመሆኑ የባሰ ጉዳት ላይ ወደቁ ማለት ነው።

« ይህች ልጅ የተናገረችው እውነቷን ነው» አሉ ቄሱ» ይህንንም የሚያስናክል እንቅፋት ከወዳጃችን እግር ስር ብናስወግደው የሚከፋ ሃሳብ አይደለም። ስለዚህ መቃጠሉ ሞንቴማየር ከጻፈው ከዲያና ይጀመር። ዳሩ ግን የኔ ሃሳብ በሞላ ይቃጠል ለማለት ሳይሆን የባለውቃቢይቱን «ፊሊቺያ» ድርጊትና «የድግምት ውሀ» የሚለውን እንዲሁም ረጅም የሆኑት ግጥሞቹ ሁሉ ከመካከሉ እየተቀደዱ ወጥተው ይቃጠሉ። በስምና ወርቅ አግባብ የተገጠሙት ግን ለመጽሐፉ ክብርና ሞገስ የሚሰጡ በመሆናቸው እንዳሉ ይቀመጡ» ብለው ወሰኑ።

«ይኸኛው ደግሞ» አለ ጠጉር ቆራጩ» እርዕሱ ዲያና» ሆኖ በውስጡ ዳግማዊው ሳልማቲኖ» የተባለው ክፍል አለበት። እንዲሁም ደግሞ «ጂል ፖሎ» የሚባለው ደራሲ የጻፈው የዚህ ዓይነት እርዕስት ሌላ መጽሐፍ አለ» አላቸው።

«ይህ» ዳግማዊው ሳልማቲኖ ያልከው ክፍል ድርሰት» ሲሉ መለሱ ቄሱ» የመስክ ፍርድ የተፈረደባቸው ጥፋተኞችን ቁጥር እንዲያበዛ እዚያው ሔዶ ጓደኝነት ይግጠም፥ የኛው ጂል ፖሎ የጻፈው ግን እራሷ አፖሎ እንደሆነ ያህል ተቆጥሮ ይቀመጥ። በል ቶሎ ቀጥልና ሌላ ምዘዝ ሳይመሽብን እንጨርስ» አሉ።

«ይህ ደግሞ» አለ ጠጉር ቆራጩ ሁለተኛውን ገለጠና «አሥርቱ የፍቅር ዕድል መጻሕፍት የሚባለው የሳርዶው ባለ ቅኔ አንቶኒዮ ዲሎፍራሶ ያዘጋጀው ነው» አላቸው።

«በተቀበልኩት ቅዱስ ክህነት ይሁንብኝ» ሲሉ ቄሱ ተደነቁ ። «የቅኔው አምላክ አፖሎ ፥ አፖሎ ከሆነ ጀምሮ ፥ ዜማ ከተፈጠረ ጀምሮ ፤ ባለቅኔ መቀኘት ከጀመረ ጀምሮ ፤ ይህን የመሰለ የመንፈሳዊና የመደነቂያ ስሜት የያዘ መጽሐፍ ምንጊዜም ተከውኖ አያውቅም ። ከብጤዎቹ የበለጠና እስከ ዛሬ በይፋ ከወጡት ከዚህ ዓይነት መጻሕፍት ውስጥ ምክሼ የሌለው ነው ። ይህን መጽሐፍ ያላነበበ ሰው ጣዕምና ለዛ ያለው መጽሐፍ ምንጊዜም አላነበብኩም ለማለት ይችላል ። ወዳጄ ሆይ ወዲህ ስጠኝ ይህን መጽሐፍ ማግኘቴን የፈረንሲን ጥንግ ድርብ መጐናጸፊያ እንዳገኘሁ ያህል እቆጥረዋለሁ ካሉ በኋላ ይህን መጽሐፍ ተቀብለው በታላቅ ደስታ እያንቆራጠጡ ለብቻው ለይተው አስቀመጡት ። ጠጉር ቆራጩም እንዲህ ሲል ቀጠለ ።

«የነዚህኞዎቹ ደግሞ» የኢቤሪያው እረኛ» የሔናሬስ ሐመልማል» የቅናት ማሞኘያ» የሚባሉት ናቸው ።

«እነዚህን» አሉ ቄሱ» ለባልቴቷ አይምሬ ክንድ ከማሳቀፍ በስተቀር ከዚህ የተሻለ የምናደርግላቸው ነገር የለም ፥ ምክንያቱ ምንደርነው ብለህ አትጠይቀኝ ፥ አለበለዚያ ምንጊዜም ፈትሸን ለመጨረስ አንችልም ።

«እነሆ ይኸው» የፊሊዶው እረኛ» አለ ጠጉር ቆራጩ ።

«የለም እረኛስ አይደለም» አሉ ቄሱ» ማህበራዊና ግብረገብ ፥ በዕውቀት የተኮላ ሰው ነው ፥ ስለዚህ ለተግባሩ እንደሚገባው እንደብርቱ ጌጥ ደህና ሥፍራ አኑረው አሉት ።

«ይህኛው ትልቁ ጥራዝ ደግሞ» ሲል ጠጉር ቆራጩ ቀጠለ «የልዩ ልዩ ቅኔዎች ወርቅ የሚለው አርዕስት ነው?»

«አነስተኛ ቢሆን ኖሮ ጥሩ ነበር» አሉ ቄሱ» ሆኖም ከብዙዎቹ ታላላቅ ዘይቤዎች መካከል ጣልቃ የገቡትን አንዳንድ ልማዳዊ ግሶች ከውስጡ ጠራርጎ ማውጣት ወይም እንዳለ ማቃጠል ከሁለት አንዱን ማማረጥ አለብን ። ዳሩ ግን ደራሲው ወዳጄ ስለሆነና ሌላም ከፍ ያለ ዋጋ ያላቸው ጥሩ ጥሩ መጻሕፍት የጻፈ ስለሆነ ምህረት አድርገን ብናስቀምጠው አልጠላም» አሉ ቄሱ።

"ይህኛው" ሲል ቀጠለ ጠጉር ቆራጩ "የሉፒዝ ማልዶናዶ አስተዋጽኦ ግጥም" ይላል ።

"የዚህም መጽሐፍ ደራሲ" ሲሉ መለሱ ቄሱ "ታላቅ ወዳጄ ነው ። እሱ የጻፋቸው ጥቅሶች ምንም እንኳ ቃላቶቹ ረዘም ያሉ ቢሆኑ የሰሙት ሁሉ በጣም ይደነቃሉ ። ጥቅሶችንም በቁንጥ እያራቀቀ በሚያሰማበት ጊዜ የድምጹ አሰባበርና የንግግሩ ጥግር የሚያፈዝ ነው ። ሆኖም ጥሩ ነገር ሁሉ ዘወትር መጠኑ ያነሰ ስለሆነ ለጊዜው ከነዚህ ከምርጦቹ ጋር ተቀላቅሎ ይቀመጥ" እስቲ ያኘውን እኰኑ ያለውን አሳዩኝ ።

"የሚካኤል ሰርቫንቴስ ጋላቴያ" ነው አሉ ጠጉር ቆራጩ

"ይህ ሰርቫንቴስ ያልከው ከብዙ ዓመታት ጀምሮ በጣም ታላቅ ወዳጄ ነው ፤ እኔ እንደማውቀው ስጦታው ከባለ ቅኔነት ይልቅ ወደ ዕድለቢስነት ያደላል ። የሚጽፈው መጽሐፍ ሁሉ አጀማመሩ ላይ በጣም ጥሩ ነበር ። ዳሩ ግን አንዳንድ ፍሬ ነገር ለመወጠን ይሞክርና ምንጊዜም አላክቶ ሳይጨርሰው በጅምር ይተወዋል ። የሆነ ሆኖ ይህ ደራሲ ወደፊት አሳትማለሁ ሲል ያስታወቀውን ሁለተኛውን ክፍል ጨርሶ እስኪያወጣ ድረስ መጠባበቅ ያስፈልጋል ። ማን ያውቃል? ምናልባት አርሞና አሻሽሎ ሊያወጣው የቻለ እንደሆነ አሁን የነፈግነውን ምህረት በዚያን ጊዜ ሊያገኝ ይችል ይሆናል ። ስለዚህ የሚታተመውን መጠባበቃችን ካልቀረ ለጊዜው እቤትህ ወስደህ በሰንዱቅ ውስጥ ዝጋበትና ይቀመጥ ፤ አሉ ቄሱ ።

"እሺ መልካም ፈቃዴ ነው" አለ ጠጉር ቆራጩ" እነሆ ደግሞ አብረው የተጠረዙ ሶስት መጻሕፍት" የኢርሲላው ዶን አልፎንስ የጻፈው "አራውካና" ዮሐንስ ሩፎ የሚባለው የኮርዶቫ ጐተራ ጠባቂ የጻፈው "አውስትሪያዳ" የቫንሴንሳው ባለቅኔ ክሪስቶፎር ቪሩዬዝ የጻፈው "ሞንሴራቶ" ናቸው ።"

"እነዚህ ሶስቱ መጻሕፍት" አሉ ቄሱ "ስለ ጀብዱ ተግባር በእስፓኒኛ ቋንቋ በግጥም የተጻፉትን ሁሉ የሚበልጡ ናቸው ። እነርሱም የውጭ አገር ስመ ጥሩ ደራሲያን ከጻፏቸው

መጻሕፍት ጋር ሊወዳደሩ ይችላሉ ። ስለዚህ የእስፓኒያ ሕዝብ የሚኮራባቸው እጅግ ክቡር የሆኑ የቅኔ ሀብቶች በመሆናቸው በጥንቃቄ ልናስቀምጣቸው ይገባናል ።

በዚህ አኳኋን ሲመረመሩ ቆይተው በመጨረሻው ጠጉር ቆራጩ ስለሰለቸው የቀሩትን ገና ያልተመረመሩትን በከፊል በእውር ጭፍን ወደ እሳቱ እንዲጣሉ ቄሱ ትእዛዝ ሰጡ ። ባለ ቤቷና ልጅቷ እየተረዳዱ ጠራርገው ወደ መስኩ ወሰዱና በተፋፋመው ነበልባል ላይ በገለጡት ጊዜ ሽቅብ የቦለቀው ጢስ ባንድ አፍታ መስኩን ሸፍኖት ጊዜውን ቀንና ሌሊት የተደባለቀ አስመ ሰለው ። መጻሕፍቱ ከመደርደሪያው ላይ ሲጠራረጉ ጠጉር ቆራጩ አንዱን አስቀርቶ ነበርና ገልጦ ሲመለከተው አርዕስቱ "የአንጄሊካ ለቅሶ" የሚለውን አየና ለቄሱ ሰጣቸው ።

ቄሱም የአርዕስቱን ስም በተመለከቱ ጊዜ " ወይኔ ጉድ ሆኜ ነበር ፤ ይህን የመሰለው ውድ መጽሐፍ በስህተት ተቃጥሎ ቢሆን ኖሮ የመጸጸቱ ብዛት ከአንጄሊካ ይልቅ የማለቅሰው እኔ ነበርኩ ። ምክንያቱም ይህን መጽሐፍ የጻፈው ደራሲ በእስፓኒያ ብቻ ሳይሆን በመላው ዓለም ስማቸው ከታወቀው ታላላቅ ባለ ቅኔዎች አንዱ ነው ። ከዚህም በስተቀር "ኦቪዲዮ" የተባለውን የሥነ ፍጥረት ምስጢራት በመተርጐሙ ታላቅ ምስጋናና አድ ናቆት የተሰጠው ነው ። ሲሉ መጽሐፉን በብብታቸው ይዘው ከክፍሉ ወጡ ።

ምዕራፍ 7

ጉበዙ ፈረሰኞችን የማንቻው ዶን ኪሾት ዳግመኛ ለዙረት ከአገሩ እንደወጣ ይተረካል ።

ይህ የመጻሕፍቱ መቃጠል ፍርድ በሚፈጸምበት ጊዜ ቄሱና ጠጉር ቆራጩ በቤተ መጻሕፍቱ ውስጥ የመጨረሻውን ምርመራ አድርገው ለመውጣት በመጣደፍ ላይ ሳሉ ዶን ኪሾት ከእንቅልፉ ነቅቶ ኖሮ እንዲህ እያለ ሲጮህ ተሰማ ።

«ኑ ወዲህ ፤ ወዲህ ኑልኝ ፤ ጀግና ፈረሰኞች የተባላችሁት ሁሉ የከንዳችሁን ኃያልነት ማሳየት የሚገባችሁ ቦታው እዚህ ግጥሚያ ላይ ነው። የግቢ አውደልዳይ ፈረሰኞች የበለጠ ጀብዱ ለመሥራት የሚችሉት ጉራ በሚነዛበት በገማስ ሜዳ ላይ ብቻ ነውና ተጠጉ ወዲህ —፤ እዚህም ላይ ቢሆን፡ መመከት አለባችሁ"።

ይህ የፉከራ ጩኸት እንደተሰማ ወዲያውኑ ሰዎቹ ሁሉ ለእርዳታ እየተሯሯጡ ወደ ዶን ኪሾት መኝታ ቤት ስለገቡ በዚህ ምክንያት የቀሩትም መጻሕፍት ምርመራ ሥራ መቋረጥ ግዴታ ሆኖ «ካሮሊያ» ና «የእስፓኒያው አንበሳ» የሚባሉትም መጻሕፍት ጭምር ሳይታዩና ሳይሰሙ ወደ እቶኑ መጣል የግ ይቀር ዕዳ ሆነባቸው ። እነዚህም መጻሕፍት «የአቢላውን ዶን ሉዊጂ» የጻፉቸው የንጉሡ ነገሥቱን የጀግንነት ሙያ የሚ ናገሩ ስለሆኑ ያለጥርጥር ከቀሩት መጻሕፍት ጋር ተቀላቅለው የሚገኙ መሆናቸው የታወቀ ነበር ። ምናልባትም ቄሱ አይተዋ ቸው ቢሆን ኖሮ ይህን የመሰለ ብርቱ ቅጣት እንዲፈጸምባቸው አያደርጉም ነበር ።

በጩኸት የተሽበሩት ሁሉ ወደ ዶን ኪሾት መኝታ ቤት በደረሱ ጊዜ በፍጹም ተኝቶ እንዳልነቃ ሁሉ ተነስቶ ቆሞ ጩኸ

ቱንና መዘባረቁን ሳያቋርጥ በግራና በቀኙ በኩል ያለውን ግድግዳ
በጕራዴ እየገመሰ ይፎክር ነበር ። ሰዎቹም አዘንግተው ከወዳ
ኋላው ያዙትና ጕራዴውን ከእጁ አስለቅቀው በግድ ታግለው
አልጋው ላይ አስተኙት። ጥቂት እርፎ ዕብደቱ ከበረደለት በኋላ
ፊቱን ወደ ቄሱ መልሶ በሚነጋገርበት ጊዜ እንዲህ አላቸው ፡፡

ብፁዕ ሊቀ ጳጳስ ቱርፒኖ ሆይ ፤ (ቄሱን) እኛ ዙዋሪዎቹ
ፈረሰኞች በሶስቱ የግጥሚያ ውድድሮች ላይ አሸናፊነት አግኝ
ተን ሳለ ፤ እነዚያ አስራ ሁለቱ ዓቢይ መማክርቶች ብለን
የምንጠራቸው ዳኞች የዚህን ጉግስ አሸናፊነት ለግቢ ፈረሰኞች
መልቀቃቸው በውነቱ በአድላዊነት የሚያስገምታቸው ታላቅ
እፍረት ነው ።

«ዝም ይበሉ ወዳጄ ሆይ» ሲሉ መለሱለት ቄሱ «በእም
ላክ እርዳታ ዛሬ ያጡትን አሸናፊነት ነገ እንዲያገኙት ዕድልዎ
ይሰምርልዎት ይሆናል ። ላሁኑ ግን ይበልጥ ማሰብ ያለብዎ ስለ
ጤናዎ በጕነት ብቻ ነው ። ምንም እንኳ በጦርነቱ ላይ በብርቱ
የቆሰሉ ባይሆን ፈጽመው የተዳከሙ ሳይሆኑ አይቀሩም» አሉት ።

«መቁሰልስ አልቆሰልኩም» አለ ዶን ኪሾት «ዳሩ ግን
ሰውነቴ መደቋቆሱና መባዘቴ እርግጥ ነው ፤ ምክንያቱም ያ
ዲቃላው ኦርላንድ በወይራ ግንጣይ ለሞት አድርሶ ስለደበደ
በኝ ነው ። ይኸንንም ያደረገው የሱን ጀግንነት ለማራከስ የምች
ለው እኔ ብቻ መሆኔን በማወቁ ቅናት ስለደረሰበት ነው ። ይሁን
ቢሆን ቅሉ ከዚህ ከአልጋዬ ላይ በጕ ሆኜ ልነሳ እንጂ ምንም
እንኳ በአስማቱ ኃይል ቢመካ ብድሬን በውድ ዋጋ ሳልመልስ
ብቀር በእውነት የሞንቴ አልባኖው ሪኖልዶ አይደለሁም ።
ለጊዜው ግን እባካችሁን የሚበላ ነገር ስጡኝና ልተኛ ፤ ለማገገ
ሚያ ከሁሉ ይበልጥ የሚያገለግለኝ ምግብ ብቻ ነው ። ከዚያ
በኋላ ላለው ጉዳይ ጠላቴን ለመበቀል እኔው ራሴ እቢቃለሁ»
አላቸው ።

ካዳሚዎቹም ይህንኑ የጠየቀውን ምግብ አቅርበውለት በልቶ
ካበቃ በኋላ ወዲያውኑ እንቅልፍ ወሰደው ። የነበሩትም ሰዎች
ሁሉ በዚህ እብደቱ እያዘኑና እየተገረሙ ወደ ቤታቸው ሔዱ ።

እርጊቷ ግን ሌሊቱን ሳታርፍ በመስኩ ላይ የተራረፉትንና
በቤተ መጻሕፍቱም ውስጥ በየጥጉ ተሸጕጠው የቀሩትን መጻ
ሕፍት ሁሉ እንዲሁም ቄሱና ጠጉር ቆራጩ መርጠው ለዘ
ለዓለም ሊያኖሩዋቸው በማሰብ ያስቀሩዋቸውን ጭምር የመርግ
ሪዎቹ ምሁረትና የመጻሕፍቱም ዕጣ ሊያስጥላቸው ሳይችል
ተቃጥለው እስኪያልቁ ድረስ እየቆስቆሰች አነደደቻቸው ።
ስለዚህ የነዚህ ምርጥ መጻሕፍት ከሌሎች ጋር አንድነት መቃ
ጠል ፡ ለአንዱ የመጣ ለሌላው ይተርፋል ።» የሚባለው ተረት
እንደደረሰባቸው ያስረዳል ።

በማግሥቱ ከበርቴው በጎ ማደሩን ለመጠየቅ ቄሱና ጠጉር
ቆራጩ መጥተው ሳለ የተመረጡትም መጻሕፍት በሞላ መቃ
ጠላቸውን በማወቃቸው ከፉኛ ስለአዘኑ እርጊቷም ተጨምራ
እንዳበደች ያህል ቆጠሩዋት ። ሆኖም የሚብሰው ጉዳይ ወዳጃ
ቸው ጤንነቱን የሚያገኝበትን ዘዴ መፈለግ ስለነበረ ሁለቱ
ሰዎች እየተማከሩ ከእብደቱ ለማዳን የሚቻልበትን ብልሐት
ያጠኑ ጀመር ። ለማዳኛ እንደሚረዳ የተማመኑበትም መድኃኒት
ወደ ቤተ መጻሕፍቱ የሚገባውን በር በጡብ አስገንብተው ግድ
ግዳ ስለሆነ ምናልባት ዕብደቱ የመነጨበት ሥፍራ ስዘወትር
ሲያጣው ተስፋ ይቆርጥና እያደር እየረሳው ሲሄድ ሊድን ይች
ላል በማለት ፤ ከዚህም በስተቀር ድኖ ተነስቶ ወደ ቤተ መጻሕ
ፍቱ ለመሔድ በሚፈልግበት ጊዜ በሩን ማግኘት አቅቶት ቢጠ
ይቅ አንድ አስማተኛ ድንገት መጥቶ ክፍሉን ከነመጻሕፍቱ
በምትሐት ጠራርጐ ይዞት ሄደ ተብሎ ይነገረዋል በሚል ግንባ
ለያ ሃሳብ ከተስማሙ በኋላ ወዲያውኑ ግንበኛ ጠርተው በሩን
የመድፈኑን ሥራ እጅ በእጅ ኦጣድፈው ጨረሱት ።

ይህ በሆን በሁለተኛው ቀን ዶን ኪሾት ለመጀመሪያ ጊዜ
ከሕመሙ በጐ ሆኖ ከአልጋው ላይ ለመነሳት ከቻለ በኋላ እግ
ሩን ለማፍታታት ቤት ለቤት መንከላወስ ጀመረ ። ምን ጊዜም
በልቡ ውስጥ የተቀረፁት እነዚያ የፈረሰኛነት መጻሕፍት
በመሆናቸው መጀመሪያ ትዝ ያለው ጉብኝት ወደመጻሕፍት
ቤቱ መግባትና መጻሕፍቶቹን ማንበብ ነበርና ይህንኑ ለማድረግ
ክፍሉ ወደሚገኝበት ሄደ ፤ ዳሩ ግን ለዙረት ከቤቱ ሲወጣ ክፍ

ሉን ከተወበት ሥፍራ ስላጣው በቤቱ ውስጥ ወዲያና ወዲህ እየተመላለሰ በሚፈልግበት ጊዜ ለወትሮው በሩን በሚያገኝበት ነጥብ ላይ ደረሰና የመደናገሩ ብዛት አንዳች ቃል ሳይናገር እንደእውር ግድግዳውን በእጁ ይዳብስ ጀመር ። በዚህ አኳኋን ሽቅብና ቁልቁል ሲንዠባረር ከቆየ በኋላ በመጨረሻው የሚና ገረው ቅጡ ስለጠፋው ባልቴቷን ጠርቶ መጻሕፍቱ ያሉበት ክፍል በሩ በወዴት በኩል እንደሆነ እንድትአሳየው ጠየቃት ። ባልቴቷም ልትሰጠው የሚገባውን መልስ በደንብ አስጠንተዋት ነበርና እንደዚህ ብላ አስረዳችው ።

''ክቡርነትዎ የምን ክፍልና የምን መጻሕፍት ነው የሚፈ ልጉት እዚህ ቤት ውስጥ እንደሆነ ክፍልም ሆነ መጻሕፍት በፍጹም የለም ። ምክንያቱም ትላንትና ሌሊት ዲያብሎስ እራሱ በገሐድ እዚህ መጥቶ ማናቸውንም ነገር ጠራርጎ ይዞት ሄዷል'' አለችው ።

ልጅቷም በባልቴቷ አነጋገር የልቧ ስለደረሰ ቀበል አደረገ ችና «ክፍሎቹንና መጻሕፍቱን የወሰደው ዲያብሎስ አልነበ ረም ፤ ዳሩ ግን እርስዎ በሄዱ በማግሥቱ ሌሊቱን አንድ ሥልታዊ ተዋጊ በፈረስ ላይ ተቀምጦ በደመና ላይ እየጋለበ መጣና እዚህ ሲደርስ ወርዶ ክፍሉን በምትሐት ሰንጥቆ ገባ ። እዚያም ውስጥ ገብቶ ምን ዓይነት ድግምት እንዳደረገ አላወቅሁም ። ጥቂት እንደ ቆየ ቤቱን በሙሉ ጭስ አድርጎት በአሊጋው በኩል አቋርጦ ከመቅጽበት እየበረረ ወደ አየር ጠለቀ ። ያደረገውንም ነገር ለማየት ቸኩለን ብንሄድ ክፍሉንም ሆነ መጻሕፍቱን ካሉበት ሥፍራ አጣናቸው ። እኔና አቃቢቷ ደህና አድርገን የምናስታውሰው ያ የጀጀ አስተማኛ ልክ በርሮ በወጣበት ሰዓት ድምጹን ከፍ አድርጎ እየጮኸ ከዚህ ክፍልና ከነዚህ መጻሕፍት ባለቤት ጋር ሥውር ጠላትነት ስላለው ቆይቶ የሚገልጥና እያደር የሚ ያንገበግብ ከባድ ጉዳት አድርጎ መሄዱንና ስሙም ጥበበኛው ''ሙኛቶኔ'' የሚባል መሆኑን ተናገረ ።

አይደለም ተሳስተሻል ''ፍሬስቶኒ'' ብሎሽ ይሆናል'' ሲል ዶን ኪሾት አጣራ ።

«እንጃ እንግዲህ'' ስትል መለሰች አቃቢቷ «ስሙን ፍሬ ስቶኒ ይበል ወይም ''ትሬስቶኒ'' የትኛው እንደሆነ ልብ አላደረ ግነውም ፤ ይሁን እንጂ የስሙ መጨረሻ ፊደል በ«ቶኒ» የሚያ ልቅ መሆኑን በውል አስታውሳለሁ'' አለችው ።

''ነው ፤ ነው ፤ እሱው ነው'' አለ ዶን ኪሾት « ታላቁ ጠላቴ ፍሬስቶኒ መሆኑን ገና አሁን አወቅሁት ። እስከዚህም ድረስ የተጣመደንበትም ምክንያት በጊዜ ብዛት አንድ ቀን የሱ አማኝና ገባሩ ከሆነው ፈረሰኛ ጋር አንድ ላንድ ግጥሚያ አድርገን አስማተኛው በማናቸውም መተቱ ሊያስጥለው ሳይችል በቀጥታ የማሸንፈው መሆኔን በጥንቆላውና በአስማት ጥበቡ ታይቶት በማወቁ ነው ። ስለዚህ ይህ ውርደትና አፍረት እንደ ሚያደርስበት በማወቁ ዘወትር እየተከታተለ ይህን የመሰለ የሚያበሽቅ ተንኮል እየሠራ ይፈታተነኛል ። ይህም ቢሆን ቅሉ የዓለም አስማተኞች ተሰብስበው ቢዶልቱ አንዴ ከአምላክ የታዘዘውንና የተቆረጠውን ነሲብ ከግቡ ለማዛባት ወይም ለማስ ቀረት የማይችሉ መሆናቸውን እኔ ላረጋግጥላችሁ እችላለሁ» አላቸው ።

ልጅቷም እንዲህ ስትል መለሰች ፤ «ይህ እንደሚሆን ማን ይጠ ራጠራል ፤ የአምላክ ኃይልና ፈቃድ ከሁሉ የሚበልጥ አይደለምን? ክቡር አጎቴ ልጅ ነች ብለው ሳይንቁ ምክሬን ይሰሙኝ እንደሆን አርፈው ይቀመጡ ። ይህን ከመሳሰለው ጭቅጭቅና እልክ ውስጥ እንዲገቡ ከቶ የሚያስገድድዎት ማነው? በገዛ እጅዎ ጠላት ከማያ ፈሩ ይልቅ በሰላም እቤትዎ ቢቀመጡ አይሻልዎትምን? ከሰንዴ የበ ለጠ የዳቦ እህል ለመፈለግ ወይም ደግሞ የወርቅ እንቁላል የም ትጥል ዶሮ አገኛለሁ በማለት አገር ለአገር መንከራተትዎን ትተው እዚሁ እርስዎ ላይ ሆነው ተፈጥሮ ባርኮ የሰጥዎትን ሃብት እየበሉ ከኛ ጋር ቢደሰቱ የበለጠ እድል አይሆንምን? ይህንንም የምልዎት ብዙዎቹ ሰዎች የሌሎችን እራስ ለመላጨት ፎክረው ሄደው እነ ሱው እራሳቸውን ተላጭተው የሚመለሱ መሆናቸውን ሳላነሳው ነው» አለች ።

«አዬ ጉድ! የኔ ልጅ ፤ በዚህ አነጋገርሽ ምንኛ ተሳስተሻል አለ ዶን ኪሾት» እንኳንስ እኔን ደፍረው እራሴን ሊላጩኝ

ይቅርና የጠጉሬን አንዲቷን ዘለላ ለመንካት ያሰቡትን ሁሉ አስቀድሜ ሬሳቸውንና እራሳቸውን ለመላጨት የምችል መሆኔን አለማወቅሽ ነው እንጂ ብታውቀው ኖሮ ምላስሽን በነከስሺው ነበር ።

ልጅቷም ሆነች አሮጊቷ ዶን ኪሾት ይህን መልስ በሚሰጥበት ጊዜ ፊቱ ባንዴ መለወጡን ስላዩ እብደቱ እንዳያገረሽበት ፈርተው ዝም ከማለት በስተቀር ምንም መልስ አልመለሱለትም ። ከዚያ ወዲህ ለአስራ አምስት ቀን እድሜ ከቤቱ ሳይወጣ የቀድሞውንም ወፈፍታ የሚጀምር ለመሆኑ አንዳች ምልክት ሳያሳይ በሰላምና በፀጥታ አርፎ ሰነበተ ። በዚህም በአሥራ አምስት ቀን ውስጥ አንዳንዴ ብቅ እያሉ የሚጐበኙት ወዳጆቹ ከቄሱና ከጸጉር ቆራጩ ጋር ረጅም ወግ አንስተው ይጫወቱ ነበር ፤ በጨዋታው መካከል በዓለም ላይ ፍጹም ሰላም ለመመስረት ቢፈልግ ከማናቸውም ጉዳይ ይበልጥ የዙዋሪ ፈረሰኞች መኖር በጣም ማስፈለጉንና የዙዋሪ ፈረሰኞችንም ሕግ እንደገና ታድሶ እንዲቋቋም ማድረግ እጅግ የሚያሳስብ ጉዳይ መሆኑን እያስረዳ ጠቃሚነቱን ያስገነዝባቸው ነበር ። ቄሱም ይህን የሚያቀርብላቸውን ከንቱ ክርክር ለመቀበልም ሆነ ላለመቀበል የተከተሉት ዘዴ አንዳንድ ጊዜ እያቃለሉ በማስተባበል ፤ አንዳንድ ጊዜም ደግሞ ያመኑት መስለው እውነተኛነቱን በመደገፍ ማዳመጥ ነበር ፤ እንዲህም ያደረጉበት ምክንያት ይህን በመሰለ የመልስ አሰጣጥ ዘዴ ካልሆነ በስተቀር በድርቅና መንገድ የናቁበት እንደሆነ በንግግራቸው ምን ጊዜም ተጣጥመው ለመግባባት እንደማይችሉና ከነአካቴውም እንደሚቀያየሙ ስለአወቁት ነው ። በዚህ አኳኋን ሲጫወቱና ሲነታረኩ ውለው ሲሰላቹ ወደየቤታቸው ይሄዱ ነበር ።

ከዚያ ወዲህ በተደረገለት መልካም አቀላለብ እያደር ሰውነቱ እየተጠናከረ ስለሄደና ቀስ በቀስም ልቡ ለዙረት ስለተነሳሳ መጀመሪያ ወጥቶ በነበረበት ጊዜ ከሆቴለኛው የተመከረውን የጋሻ ጃግሬ ማስከተል አስፈላጊነት አስታወሰና ሰሞኑን ለመናፈስና እግሩን ለመፍታት እያመካኘ ወደ መንደር ብቅ እያለ በጉረቤቱ የሚኖር አንድ ጢሰኛ ባላገር በድብቅ እያስጠራ

በተስፋ እያባበለ አብሮት እንዲሔድ ይሰብከው ጀመር ። ይህም ባላገር በተላላነቱ በመንደሩ ሰዎች የታወቀ ልበ ጉጉ ቂላቂል ብጤ ስለነበረ (መቼም የድሆች ሁሉ ምኞት ይሄንኑ ዓይነት ስለሆነ ነው) ከዚህም በስተቀር በዱባው ውስጥ [illegible] ጨው የሚያንሰው አልጫ በመሆኑ በቀላል ተስፋ የሚያደልል መሐይም ነው እንጂ ነገር አዙሮ የሚመለከት አስተዋይ ሰው አልነበረም ፤ ስለዚህ በብዙ ማባበልና በብዙ ተስፋ ስለአሸነፈው ያልታደለው ባላገር በጋሻ ጃግሬነት አድሮ እሱን ተከትሎት ለመሄድ ተስማማ ።

ዶን ኪሾት ባላገሩን ለማስኮብለል በሚሰብክበት ጊዜ ይህ የሚሔድበት መልካም ዕድል እንዳያመልጠው በውዴታ ፈቃዱ ሊከተለው የሚገባው መሆኑን ለማስረዳት ካደረገው ከብዙው የስብከት ንግግሩ መካከል የባላገሩን ልብ ጠልቆ ለመንካት የቢቃው ተስፋ የዙዋሪ ፈረሰኛነት ተግባሩን ለማከናወን ከአገር ወደ አገር እየተዘዋወረ አደጋን በሚያሳድድበት ጊዜ በዕድሉ እርዳታ በቅጽበት አንዲት ደሴት ሊያገኝ የሚችልበት ውጊያ የሚያጋጥመው መሆኑንና በዚያን ጊዜ ያለአንዳች ምክንያት እሱን አገረ ገዢ አድርጎ በደሴቱ ላይ የሚሾመው መሆኑን ካረጋገጠለት ወዲህ ነው ።

ይህ ሳንቾ ፓንቻ የሚባለው ባላገር (ስሙ ይህ ነበርና) በዚህና በሌላም ይህን በመሳሰለ ከንቱ ተስፋ ተሸንፎ ምንም ሳያቅማማ ሚስቱንና ልጆቹን ትቶ ለጐረቤቱ ለዶን ኪሾት በጋሻ ጃግሬነት አድሮ አብሮት እየዞረ ለመማሰን በጉን ፈቃዱ ቆርጦ ተነሳ ። ዶን ኪሾትም በጣም ይፈልገው የነበረውን ጋሻ ጃግሬ ካገኘ በኋላ በተለይ ደግሞ ለስንቁ የሚሆን ገንዘብ መፈለግ ጀመረ ። ይህንንም ገንዘብ ለማግኘት ደህና ዋጋ የሚያወጣ አንዳንድ ዕቃ በመሸጥም ሆነ በመለወጥ ሁሉንም በርካሽ እየወረወረ ጥቂት ጠቀም ያለ ገንዘብ ለማጠራቀም ቻለ ። እንዲሁም ደግሞ አንድ ወዳጁ ዘንድ አንድ ክብ ጋሻ ተዋሰ ። የተሰበረውንም የራስ ቁር የተቻለውን ያህል ለባብዶ ከጠገነ በኋላ ሳንቾን ጠርቶ ለጉዞው በተወሰነው ቀንና ሰዓት ዝግጁ ሆኖ ለመገኘት እንዲችልና ለመንገዳቸውም አስፈላጊ የሚሆነውን ሥንቅ ለማሰናዳት ጊዜ እንዲያገኝ ፤ የውዴላውንም ቦርሳ

በደንብ ጠቅጥቆ እንዲይዝ በማስጠንቀቅ እሱ ለመነሳት ያሰበ
በትን ቀንና ሰዓት ቀደም አድርጐ አስታወቀው ። ጋሻ ጃግሬውም
ምንም ባላገር ቢሆን የመንገድ ችግር የሚገባው ሰው ስለሆነ
የውጼላውን ቦርሳ ጠቅጥቆ ለመያዝ ምን ጊዜም የማይረሳው
ጉዳይ መሆኑን ለጌታው አረጋገጠለት ። እንዲሁም ደግሞ በእ
ግሩ ረጅም መንገድ መሄድ የማይሆንለት ዳተኛ በመሆኑ ምክን
ያት አንዲት አመለ ደግና ብርቱ የሆነች አህያ ስላለችው እሷን
ጭኖ ለመጓዝ ማሰቡን ገለጠለት ። ዶን ኪሾት ግን ይህን የቀረ
በለትን የአህያ መጫን ሃሳብ መቀበል ሁኔታው ውርደትን
የሚያስከትል መስሎ በመታየቱ ቅሬታ ስላሳደረበት ከሽሙጥ
ለመዳን ሲል ከጥንታዊ ዙዋሪ ፈረሰኞች መካከል በአህያ የተቀ
መጠ ጋሻ ጃግሬ የሚያስከትሉ ፈረሰኞች መኖር አለመኖራቸውን
ለማጣራት ለጥቂት ጊዜ መልስ ሳይሰጠው እንደተከዘ ሲያሰላ
ስል ቆየ ። ሆኖም ትዝ የሚለው አንድም ፈረሰኛ እንኳ ስላጣ
ወደፊት ከሚገናኘው ካንድ ጥጋበኛ ፈረሰኛ ጋር ውጊያ ገጥሞ
ካሸነፈው በኋላ ፈረሱን ማርኮ አንድ የተከበረ መጋላ ለጋሻ
ጃግሬው በመስጠት ሁኔታውን ለማሻሻል የሚችል መሆኑን
በማሰብ ለጊዜው አህያይቱን ጭኖ እንዲከተለው ፈቀደለት ።
ከዚህም በስተቀር የማፈራረቂያ ሸሚዝና እንዲሁም ሆቴለኛው
በሰጠው ምክር ላይ የተዘረዘሩትን አስፈላጊ ነገሮች ሁሉ አዘ
ጋጀ ። ይህን መሰናዶ ካጠናቀቀ በኋላ ልክ ለመነሻ በተቃጠሩ
በት ዕለት ሁለቱም ዝግጁ ሆነው ሳንቾ ከሚስቱና ከልጆቹ ሳይ
ሰናበት ፤ ዶን ኪሾትም ከወንድሙ ልጅና ከአሮጊቷ ሳይሰና
በት ሁለቱ ብቻ በጠበቀ ምስጢር ተስማምተው ለማንም
ሳይታዩ በመንፈቀ ሌሊት ከመንደራቸው ወጥተው በግስጋሴ
ተጓዙ ። ማልዶ የተነሳ ፈላጊ እንኳ ተከታትሎ ቢፈልጋቸው ሊያ
ያቸውና ሊደርስባቸው እንደማይችል በአፈጣጠናቸው የተማ
መኑ እርግጠኞች ነበሩ ። ብዙ መንገድ እርቀው ከሄዱ በኋላ
የመያዝ ሥጋታቸውን ለማስወገድ ወደ ኋላቸው እየተገላመጡ
አይተው ማንም ያልተከተላቸው መሆኑን አረጋግጠው ሲያውቁ
ተዝናንተው በዝግታ ይጓዙ ጀመር ።

ሳንቾ ፓንቻ ውጼላውን ቀርቅቦ ኮሮጆውን አዝሎ እርካ
ቱን አንግቶ ባሕታዊ ይመስል በአህያው ላይ ተንዘራፍጦ ጌታው

ተስፋ በሰጠው ደሴት ላይ በቶሎ ተሾሞ ለመታየት እንደቋመጠ
ይሄድ ነበር ። ዶን ኪሾትም ይሔድ የነበረው በመጀመሪያ ጊዜ
ካገሩ ሲወጣ የሄደበትን ያንኑ አቅጣጫና ያንኑ መንገድ ይዞ
ነው ። ይኸውም የምንቲዬልን ሜዳ አቋርጦ የሚወስደው መንገድ
መሆኑ ነው ። ይሁን እንጂ አካሄዱ እንደመጀመሪያው ጊዜ የተ
ጣደፈ አልነበረም ፤ ምክንያቱም የተነሳው በሌሊት ስለሆነ በዚ
ያን ሰዓት በደረሰበት ምዕራፍ በሜዳው ላይ የነበረው የማለዳ
ፀሐይ ጨረር ግንባር የማይወጋና እጅግም የማያውክ በመሆኑ
ነው ። በዚህ አኳኋን ጭር ባለው መንገድ ጥቂት ከተጓዙ በኋላ
ሳንቾ ፓንቻ በመካከሉ ወግ አንሳና እንዲህ ሲል ጌታውን
አሳሰበው ።

«ክቡር ጌታዬ ዙዋሪው ፈረሰኛ ሆይ ፤ ያቺን ተስፋ የሰጡኝን
ደሴት እንዳይረሱብኝ አደራ ብየዎታለሁ ፤ ይህች ደሴት የቱን
ያህል ሰፊ ምድር ብትሆንም እንኳ ደህና አድርጌ ልገዛት እንደ
ምችል አይጠራጠሩኝ አለው ።

«ወዳጄ ሳንቾ» ሲል መለሰለት ፤ ዶን ኪሾት» ጥንታዊ
ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ ድል አድርገው ባስገበሩት አውራጃ ግዛት
ላይ ወይም በቁርጥራጭ ደሴቶች ላይ ጋሻጃግሬዎቻቸውን አገረ
ገዢዎች አድርገው መሾም በጣም የተከበረ ልማዳቸው መሆ
ኑን ማወቅ ይገባሃል ። እኔም እንደዚሁ ወደፊት ስሜን ለማስጠ
ራት የተነሳሁ በመሆኔ ምክንያት ይህን የመሰለ እጅግ የተመሰ
ገነ ልማድ ተረስቶና ወድቆ እንዳይቀር በብርቱ ለመጠበቅ የቆ
ረጥሁ ነኝ ፤ እንዲያውም ከፍ አድርጌ በመጠበቅ ብቻ ሳልወ
ስን ከዱሮው ልማድ በማብለጥ እልፍ ሳደርገው አስቤበታለሁ ።
ምክንያቱም የጥንቶቹ ዙዋሪ ፈረሰኞች አብዛኛውን ጊዜ ምናል
ባትም ከነአካቴው ጋሻጃግሬዎቻቸው እስኪያረጁ ድረስ በደጅ
ጥናት አቆይተው ጉልበታቸው ደክሞ ማገልገል ሲሳናቸውና
የመከራውን ቀንና የጭንቁን ሌሊት ችለው ማሳለፍ ሲያቅታ
ቸው በዚያን ጊዜ ብቻ ለመጦሪያቸው ይሆን ዘንድ የገባር ገገር
ነት ወይም ግፋ ቢል የጉልት ገዢነት ማዕረግ ይሰጧቸዋል ።
ይኸውም ወጣም ወረደ ባንድ ቀበሌ ወይም ባንድ ወረዳ ግዛት
የተወሰነ ነው ። እኔንና አንተን ግን እግዚአብሔር በሕይወት
ያቆየን እንጂ ከዛሬ አንስቶ እስከ ስድስት ቀን ድረስ ያለ ጥር

ጥር ሊያጋጥመኝ እንደሚችለው ያንድ መንግሥት ግዛትና በርከት ያሉ የቅኝ ግዛቶች በተደራቢነት ያሉት አገር ድል ለማድረድ እችል ይሆናል ። በዚያን ጊዜም እንተን አማርጬ አንደኛውን የወደድኸውን ልሰጥህ የምችልበት ሥልጣን ይኖረኛል ። ይህም ምናልባት ሊደርስ የማይችል አስቸጋሪ ነገር አይምሰልህ ። ምክንያቱም ለዙዋሪ ፈረሰኞች ዕድል የሚያጋጥሙት ነገሮች ሁሉ በፍጹም ያላታሰቡና ታይተው የማይታወቁ ስለሆኑ ከዚህ ተስፋ ከሰጡህ የደሴት ገዢነት ማዕረግ ይበልጥ ሌላም ከፍ ያለ ስጦታ እንድታገኝ ለማድረግ በቀላሉ የምችል ነኝ'' አለው ።

«እንዲህማ ከሆነልኝ» አለ ሳንቾ ፓንቻ» አሁን ከቡርነትዎ ከተናገሩዋቸው ተአምራቶች ውስጥ አንደኛው (በእግዚአብሔር ፈቃድ ተፈጽመው እኔ ንጉሥ ለመሆን የበቃሁ እንደሆነ የኔይቱ ሚስት ጃይኒና ጉቴዬሬዝ ቢያንስ ቢያንስ እቴጌ ትሆናለች ፤ ልጆቼም ያለጥርጥር ልዑላን አልጋ ወራሾች ይሆናሉ ማለት ነዋ!

«ይህን ማን ይጠራጠረዋል» ሲል መለሰለት ዶን ኪሾት»

«እኔ ግን እንጃ እጠራጠራለሁ አለ ፤ ሳንቾ ፓንቻ» ምክንያቱም እኔ እንደማምነው ጊዜው ፈቅዶ ወቅቱ ይሁን ብሎ የንግሥና ዘውድ ከሰማይ ወደ መሬት ቢያዘንም ለጃይኒና ጉቴዬሬዝ ጭንቅላት የሚሆን እንደማይገኝ እርግጠኛ ነኝ ። ወይዘሮነትን ከአገኘች ግን ሳይስማማት አይቀርም ። ይህንንም ምናልባት ልዩ አጋጣሚ ፈቅዶላት ሁኔታው የተቃና እንደሆነ ብቻ ነው» አለው ።

«ሳንቾ ሆይ » አለ ዶን ኪሾት «ማናቸውንም ነገር ለሚዛን አስተካካይ ኃይሉ ተውለት ፤ ቢሆንም የቀረው ቢቀር ከአገረ ገዢነት ያነሰ ሹመት በማግኘት ተደስተህ ለወደፊት የምትደር ስበትን ምኞት ባጭር አትቅጪው ።

«ይህንንስ ያደርገዋል ብለው አይጠራጠሩ» አለ ሳንቾ» ማናቸውንም ዓይነት በእጁ የሚሞላውንና ልጨብጠውም የምችለውን ሁሉ የሚሠጠኝ ከቡርነትዎን የመሰለ ቸርና ኃያል ጌታ እያለኝ እድሌን ዝቅ ላለ ነገር አላጨውም ። እንዲያውም ካሁኑ ጀምሮ የሚታየኝ ሁሉ በተንቀባረረ ጌትነት መኖር ብቻ ነው» አለው ።

ምዕራፍ 8

ጀግናው ዶን ኪሾት ከሚያስፈሩት የነፋስ ወፍጮዎች ጋር ያደረገው የተብራራ የጉብዝና ግጥሚያና ሌሎችም የማይረሱ አስደሳች የጀግንነት ሞያዎች ይተረካሉ ፤

በዚህ የሹመት ጉዳይ ላይ እየተነጋገሩ ሲጓዙ በስተፊታቸው በተንጣለለ ሜዳ ላይ በተርታ የተተከሉ ሠላሳ ወይም አርባ ያህል የሚሆኑ የነፋስ ወፍጮዎች ቆመው ታዩዋቸው ። ዶን ኪሾት እነዚህን ወፍጮዎች አሻግሮ ከማየቱ ወዲያውኑ ለጋሻ ጃግሬው እንደዚሁ አለው ።

«ወዳጄ ሳንቾ ፤ ዕድላችን እኛ ከተመኘነው ይበልጥ ጉዳያችንን ወደ መልካም ፍጻሜ ሲመራው ተመልከት ። ቅድም የተመኘነው ምኞት ገና ከጃቱ ሳለ እነሆ ይኸውልህ እውነት ለመሆን ሲጣደፍ ። ወዳጄ ሳንቾ ደህና አድርገህ ተመልከት ፤ እኒያውልህ ከሜዳው ባሻገር ሠላሳ ወይም ጥቂት በርከት ያሉ ሰማይ ጠቀስ ጃውሣዎች ተሰልፈውልሀል ። እኔም ከነሱ ጋር ግጥሚያ አድርጌ ሁሉንም በመደዳ ለመግደል የተዘጋጀሁ ስለሆንኩ ከነሱ በምንገፍፈው የምርኮ ዕቃ ካሁኑ እንስተን መክበር እንጀምራለን ። ከዚህም በስተቀር እነዚህን የመሰሉትን መጥፎ የእንክርዳዱ ዘሮች ከንፁሆች መካከል እየለዩ ከዓለም ላይ ማጥፋት ደንበኛ የተዋጊነት ተግባርና ለትክክለኛነትም የተቀደሰ አገልግሎት እንደማበርከት የሚቆጠር ነው» አለ ።

«የምን ጃውሣዎች ነው የሚሉኝ ፤ የትኞቹ ናቸው ሲል ጠየቀ ሳንቾ ፤

«እንዚያን ከንደ ረጃጅሞች ነዋ» ሲል መለሰለት ዶን ኪሾት» አይታይህም የያንዳንዳቸው ክንድ ወጋግራ ይመስል ተንቀዋሎ ሲያስፈራ»

«ይልቁንስ ደህና አድርገው ይጠንቀቁ” አለ ሳንቾ “እዚያ
ማዶ ቆመው የሚታዩት የነፋስ ወፍጮዎች ናቸው እንጂ ጃው
ሳዎች አይደሉም ። ክንድ የመሰልዎትም ክንፋቸው ስለሆነ እሱን
ነፋስ ሲያዞረው ነው ወፍጮው የሚፈጨው» አለው ።

«እኔ ምን እንደሆኑ አውቄአቸዋለሁ» ሲል መለሰለት ዶን
ኪሾት» አንተ ግን የግጥሚያ ጉዳይ የማይገባህ ደነዝ ስለሆንክ
ልትገነዘበው አትችልም ። ወዳጂ ሆይ ፤ እነዚያ ለአንተ ወፍጮ
መስለው የታዩህ ለኔ ደግሞ ጃውሣዎች ሆነው ታይተውኛል ።
እኔ ወደነሱ ሂጄ እኩያዎቼ ካልሆኑት ከነዚህ አረመኔዎች ጋር
ኃይለኛ ውጊያ ስገጥም ለማየት ፈርተህ እንደሆነ ራቅ ብለህ
ቁምና “አቤቱ ሰውረኝ» እያልክ ጸልይ እንጂ እኔን እንደ ሕፃን
ልጅ አታታለኝ» አለው ።

ይህን ከተናገረ በኋላ ሳንቾ በስተኋላው እየጮኸ የነፋስ
ወፍጮ ነው እንጂ ጃውሣዎች አይደሉም እያለ የሚናገረውን
ለማዳመጥ ሳይሞክር ፤ ሮንዚናቴን ኰረኰረና ሽምጥ እየጋለበ
ሄደ ። መቸም ጃውሣዎች መሆናቸውን በፍጹም አምኗልና አጠ
ገባቸው ከደረሰም ወዲህ በጉልህ ስህተቱ ሳይነቃ ጋሻ ጃግሬው
ጉሮሮው እስኪደርቅ እየጮኸ መሳልሶ በማስረዳት የሚለፈልፈ
ውን ለመስማት ሳይፈልግ እንዲህ እያለ በታላቅ ድምጽ ይዝት
ባቸው ጀመር ።

«አትፈርጥጡ እርብድብድና ፈሪ የሆናችሁ ፍጥረቶች ፤ አትሽሹ
እናንት ድርቢታሞች ፤ ሊገጥማችሁ የመጣው አንድ ጠልሜላ
ፈረሰኛ ብቻውን ነው»

እንዳጋጣሚ ደግሞ ልክ በዚያን ሰዓት ነፋሱ ጥቂት በር
ከት ብሎ ስለነፈሰ እነኛ ትልልቅ ክንፎች መዞር ጀመሩ ። ይህ
ንንም ዶን ኪሾት በተመለከተ ጊዜ እንዲህ አለ ፤

“መች እንላቀቅና ፤ ሌላው ቀርቶ ጃውሣው በሪያሬዎ
ካለው መቶ ክንድ የበለጠ ኖሮአችሁ ብታርገበግቡት እንኳ
ዋጋችሁን መቀበላችሁ የማይቀር ነው ፤ ካለ በኋላ ይህን ብርቱ
ጦርነት አሸንፎ በሕይወት ለመመለስ እንዲያበቃው የመንፈስ
እርዳታዋን እንድትሰጠው የእመቤቱን የዱልቺኒያን ውቃቢ

በሙሉ ልብ ተማጠነና በጋሻው ራሱን ሸፈነና ጦሩን ዘቅዝቆ
ሮንዜናንቴን በሙሉ ፍጥነቱ እያስጋለበ በፊት ለፊቱ ካለው ከመጀ
መሪያው ወፍጮ ጋር ተገናኝቶ እንደኛውን ክንፉን በጦሩ በሳው ።
ዳሩ ግን በዚያን ሰዓት ነፋሱ ከመጀመሪያው የበለጠ ፍጥነት
ጨምሮ ክንፉን በኃይል ስላሾረው ጦሩን ከእጁ ላይ ነጥቆ
እንክትክት አደረገበት ። እንዲሁም ደግሞ ወላፈኑ ፈረሱንና
ፈረሰኛውን ጠለፈና አምዘግዝጎ ከረበታቸው ። ዶን ኪሾት
በጣም እንደተጐዳ ወድቆ መሬት ለመሬት ይንከባለል ጀመር ።
ሳንቾ ፖንቻም ይህን አደጋ እንዳየ ወዲያውኑ አህያይቱን በሙሉ
ፍጥነቷ አስነስቶ እያስጋለበ ጌታውን ለመርዳት ሮጦ ቢደርስ
ጌታው በፍጹም ለመንቀሳቀስ የማይችል ጥምልምል ሆኖ አገ
ኘው ። ምክንያቱም ከሮንዜናንቴ ጋር አንድነት የተቀበለው ብትር
ከባድ ስለነበረ ነው ።

“አቤት! አቤት! አይጣል እኮ ነው” ሲል ተገረመ ። ሳንቾ
“ኧረ ለመሆኑ የነፋስ ወፍጮ መሆናቸውን እያስረዳሁ የማያ
ደርጉትን አይተው ይጠንቀቁ ብዬ አልነገርኩዎትምን ? እው
ነተኛውን ነገር በመካድ ይህን የመሰለ አደገኛ ስህተት በራስዎ
ውስጥ አግብተው እስከዚህ ድረስ መቅለል ይገባዎት ኖሮአልን?
ወየው ጉድ!” እያለ ያማርር ጀመር ።

“እባክህን ዝም በለኝ ወዳጄ ሳንቾ” ሲል መለሰለት ዶን
ኪሾት” “የጦርነት ጉዳዮች ከሌሎቹ ከማናቸውም ዓይነት ጉዳ
ዮች በተለየ አኳኋን ያላቋረጠ መለዋወጥ እንዲደርስባቸው ዘመ
ትር የተጋለጡ ስለሆኑ ምን ጊዜም እንዳሰብከውና እንደተመኘ
ኸው ሆኖ የሚፈጸምልህ ነገር አታገኝም ። እኔም እራሴ እንደማ
ስበው በጦርነት ጉዳይ ላይ ይህን የመሰለ መለዋወጥ ሊደርስ
እንደሚችል አምናለሁ ። ይህንንም የምለው ያ ፍሬስቶኔ
የሚባለው መጺሕፍትንና ክፍሉን የሰረቀብኝ አስማተኛው
ጠላቴ በነዚህ ጃውሳዎች ላይ ማግኘት የምችለውን የድል አድ
ራጊነት ክብር ለማሳጣት ሲል ወደ ነፋስ ወፍጮነት የለወጣ
ቸው መሆኑን ስለማውቀው ነው ። ይህ አስማተኛ ከብዙ ጊዜ
ጀምሮ በጠላትነት መርዞ ይዞኛል ። ዳሩ ግን በመጨረሻው
ላይ የማታ ማታ በዚህ የተንኮል ጥበቡ እየተመካ ከአመኛ

መቅሜው ጐራዴዬ ጋር የሚያደርገው ፋክክር የማያዛልቀው መሆኑን ሳረጋግጥልህ እችላለሁ ።”

“ጥረትዎ ሁሉ እንዳሰቡት ይሁንልዎ” ሲል መለሰ ሳንቾ ንግግሩን በመቀጠል “በዚህ አያያዛችን የምንራመድ ከሆነ የደሴት ገዢነት ሹመት ማግኘቴ ቀርቶ የጥንቱን ጢሰኝነቴንም እንኳ አጥቼው እንደምቀር እምናለሁ” አለው ።

ከዚህ በኋላ ዶጋግፎ አነሳውና ሮንዜናንቴ ላይ እንዲወጣ አገዘው ። ፈረሱም በበኩሉ በመውደቁ ምክንያት ጀርባው ተገሽልጦ እግሩም ተመትቶ ያነክስ ነበር ። ይህም ሆኖ በዚህ አጋጣሚ ላይ የደረሰባቸውን ሁኔታ ለንግግራቸው አርዕስት አድርገው እየተጨዋወቱ “የፑዩርቶ ላፒቼ” ን ኰረኰንች መንገድ ይዘው ጉዞአቸውን ቀጠሉ ። ይህንም መንገድ የመረጠበት ምክንያት ዶን ኪሾት እንደሚለው ይህ ሥፍራ ሰው የሚያዘወትረው የሕዝብ መተላለፊያ ኬላ ስለሆነ ብዙና ልዩ ልዩ ዓይነት አጋጣሚዎች ሳይገኙበት አይቀርም የሚል እምነት ስለነበረው ነው ። ይህም ቢሆን ከነፋስ ወፍጮዎች ጋር ባደረገው ግጥሚያ ላይ የጠፋ ዛቢያ ተሰባብሮ ስለቱ ብቻ በመቅረቱ ክፉኛ አዝኖ ስለነበረ ይህንኑ ለጋሻ ጃግሬው በማዋየት እንዲህ አለው ።

«በመጽሐፌ ላይ ያነበብኩትን እንደማስታውስው» ዲዬጐ ፔሬዝ ዴ ባርጋስ” የሚባል የእስፓኒያው ነፍስ ባለ ፈረሰኛ በአንድ ብርቱ ጦርነት ላይ ገጥሞ ከጠላቱ ጋር በሚዋጋበት ጊዜ ሠይፋ ስለተጐረደበት ወዲያውኑ የወይራ ቅርንጫፍ ይሁን ወይም እራሱን ግንዱን ይሁን እንጃ ገነጠለና በዚህ የእንጨት መጣሪያ ጦርነቱን ቀጥሎ በዚያኑ ቀን ብዙዎችን አረቦች እየሰባበረ ስለረፈረፋቸው የፈረስ ስሙ “አባ ሰበር” ተብሎ ተሰየመ ። ከዚያን ቀን አንስቶ እሱም ሆነ የሱ ትውልዶች «አባ ሰበር ቫርጋስ» እየተባሉ ይጠሩ ጀመር ። ይህንን ምሳሌ የጠቀስኩልህ እኔም የሱን አርአያ ለመከተል ስለምፈቅድ መጀመሪያ የማገኘውን የወይራ ወይም የክትክታ ዛፍ ያፈቀደው ዓይነት ይሁን ወይም ያንኑ ቫርጋስ የገነጠለውን የሚመስል ብርቱ ቅርንጫፍ ገንጥዬ በሱ እየተዋጋሁ ከፍ ያለ የጀብዱ ሙያ ለመፈጸም አስቤአለሁ ። አንተም እቦታው ላይ ተገኝተህ ይህን ለዓመል

እንኳ ለማመን የሚያስቸግረውን ከፍተኛ የጀብዱ ሥራ ስፈጽም እይተህ ሳላዩት ሰዎች ለመመስከር በመብቃትህ የዕድልህን ታላቅነት ለማመስገን ትችላለህ” አለው ።

«የጊዜው መፍቀድ ይጨመርበት» ሲል መለሰለት ሳንቾ “መቼም እርስዎ የሚሉትን ሁሉ መቀበል ግዴታዬ ስለሆነ አሁን የተናገሩትን እምኜዎታለሁ ። ለጊዜው ግን ከአሁኑ ውድቀትዎ ባገኙት ጉዳት የተነሳ ባንድ ጐንዎ የተንጋደዱ ስለሚመስለኝ በኮርቻው ላይ ጥቂት ቀጥ ብለው ቢቀመጡ የተሻለ ነው” አለው ።

«እውነትህን ነው» አለው ዶን ኪሾት «ጉዳቱ በጣም ሳይሰማኝ አልቀረም ፤ ይሁን እንጂ በሕመሜ ለማማረርና የማልችልበት ምክንያት ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ ማናቸውም ዓይነት አደጋ ደርሶባቸው ቢቆስሉና ቢፈነከቱ ጥርሳቸውን ነክሰው ከመቻል በስተቀር ማቃሰትና ማማረር የማይፈቀድላቸው በመሆኑ ነው ። ሌላው ቀርቶ ሆድቃቸው እንኳ ቢዘረገፍ መደንገጥና ማጣጣር ነውራቸው ነው ።

«እስ ሳንቾ ነገሩ እንደዚህ ከሆነማ አፌን ዘግቼ ዝም ከማለት በስተቀር ምንም የምመልሰው መልስ የለኝም ። እንደኔ ግን አንዳች አደጋ ደርሶ ሕመሙ በተሰማ ጊዜ ቢያቃስቱ ደስታዬ መሆኑን እኔና እምላክ ብቻ እናውቀዋለን። በኔ በራሴ በኩል ከሆነ ግን ሕመሙ ከተሰማኝ ለትንሺ ቁስል ቢሆን እንኳ ማቃሰቴ የማይቀር መሆኑን ላረጋግጥልዎ እወዳለሁ ። ምናልባት ይህን የመሰለው ማቃሰት ክልክልነቱ ከዞዋሪ ፈረሰኞች ወሰን አልፎ ወደ ጋሻ ጃግሬዎችም የሚንጠራራ እንደሆነ ይህን የአረመኔ ልማድ ልታገሰው የማልችል መሆኔን ካሁኑ ጀምሬ አስጠነቅቅዎታለሁ» አለው።

ዶን ኪሾትም በጋሻ ጃግሬው አነጋገርና የዋህነት ሳይስቅ ለማለፍ ባለመቻሉ ሳቀበትና የፈረሰኛነት ሕግ ካንዱ ሰው የሚጠይቀው የመጨረሻውን ጠንካራነት መሆኑን ካስረዳው በኋላ እሱ ግን ሕመም ቢሰማውም ባይሰማውም ባሰኘውና ባስፈለገው ጊዜ ለማቃሰትና ለመንፈራፈር መቻሉን አረጋገጠለት ። ይህንንም

ያለው እስከ ዛሬ ድረስ በፈረሰኛነት ሕግ ውስጥ ጋሻ ጃግሬዎች
እንዳያቃስቱ የሚከለክል አንድም አንቀጽ አለማንበቡን መሠረት
አድርጎ ነው ። ይሁን እንጂ በሰውነቱ ላይ የደረሰበትን ጉዳት
መቻል አቅቶት በሕግ ወጥነት ሲያቃስት የተሰማ ጋሻ ጃግሬ
ከጌታው የለመደው ይሆናል ተብሎ በሐሜት የሚያስጐሽመው
መሆኑን ሳያስጠነቅቀው ለማለፍ አልፈለገም ነበር ። ንግግራቸው
እዚህ ላይ እንዳለቀ ሳንቾ ቀጠለና የምሳ ሰዓት መድረሱን
ለጌታው አስታወቀ ። ዶን ኪሾት ግን ባሁኑ ሰዓት ምግብ ያላስ
ኘው መሆኑን በመግለጽ እሱ እንዳሰኘውና እንደመሰለው እንዲ
በላ ፈቀደለት ። ሳንቾም ይህን ፈቃድ ካገኘ በኋላ ሌላ ጥያቄና
መግደርደር ሳያበዛ ፤ የተቻለውን ያህል ተደላድሎ አህያው ላይ
ተቀመጠና ከኮሮጆው ውስጥ የከተተውን ዳቦና ደረቅ አይብ
አውጥቶ እየገመጠ ከጌታው ኋላ ይሄድ ጀመር ፤ እየቆየም ስርቅ
ሲይዘው እርኮቱን ወደ አፉ ያዘነብልና የማላጋን ወይን ቀምቃሚ
በሚያስቀና አጠጣጥ እየመጠጠ ይጐነጭ ነበር ፤ በዚህ አኳኋን
አከታትሎ እየጠጣ በሚጓዝበት ጊዜ ጌታው የሰጠውን ታላቁን
የደሴት ገዢነት ተስፋ እንኳ እስከ መርሳት ደርሶ ነበር ።
የቱን ያህል አደገኛም ቢሆን ከቤት ወጥቶ ጫካ ለጫካ ፤ ገጠር
ለገጠር እየተዘዋወረ አጋጣሚን መፈለግ ፈጽሞ ድካም የሌለበ
ትና እንዲያውም እውነተኛው ረፍትና ምቾት የሚገኝበት ጉዞ
መስሎ ታይቶት ነበር ።

ጌታና አሽከር ምንም አዲስ ነገር ሳያጋጥማቸው ብዙ ምዕ
ራፍ መንገድ ከተጓዙ በኋላ ጊዜው ስለጨለመ ከፊት ለፊታ
ቸው በርከት ያሉ ዛፎች ወደሚገኙበት ጫካ ውስጥ ገብተው
ለማደር ወሰኑ ። ዶን ኪሾትም ያንን የቫርጋስን ታሪክ ጠቅሶ
የተናገረውን አስታወሰና አንድ በጦር ፋንታ የሚያገለግለው
ደረቅ ጨፈቃ ገንጥሎ ከዚያ ከተሰበረው ላይ ያወለቀውን የጦር
ስለት አዋደደበት ። የዚያን ዕለት ሌሊት ፈረሰኞችን እንቅልፍ
በፍጹም አሊያዘውም ነበር ፤ ምክንያቱም በዚያ በመጽሐፍ ላይ
ካነበበው ሁኔታ ጋር ለመተካከል ፈልጎ እመቤቱን ዱል ቺኒያን
በልቦናው እያሰበ ትዝታዋን ባይኑ ላይ መቅረጽ ስለተገባው
ነው ። ይህም አደራረግ አያሌ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሲያደርጉት እንደ
ነበረው ኃሳባቸውን በቀጥታ በእመቤታቸው ትዝታ ላይ አሳር

ፈው በየጫካውና በየበረሃው በሚዘዋወሩበት ጊዜ ብዙውን ሌሊት
እንቅልፍ ሳይወስዳቸው ዓይናቸውን እንዳፈጠጡ ያነቱ እንደነበር
ተጽፎ የሚገኝ በመሆኑ ነው ። ሳንቾ ፖንቻ ግን ሌሊቱን ያሳ
ለፈው በዚሁ አኳኋን አልነበረም ፤ ምክንያቱም ቀድሞ እንደተነ
ገረው ያንን ከርሱን በውሀና በጐመን ሳይሆን በትኩስ ሥጋ ቅ
ሞልቶት ስለነበር ለመጋደም ከመቻኮሉ በስተቀር የጌታውን ትካ
ዜና ትዝታ ለመካፈል ባለማሰቡ ነው ። ስለዚህ አስቀድሞ አህያ
ይቱን ከግንድ ላይ አሠረና ቅጠል መልምሎ መኝታውን አነጠ
ፈና ጌታውን በትካዜ እንደተጨበጠ ጐልቶት አልፎ ተገነደሰ ።
ገና ጐኑን ከማሳረፉም ወዲያውኑ የወሰደው እንቅልፍ ላንድ
ሳምንት የሚበቃው ነበር ። ሆኖም ነግቶ እስኪረፍድ ድረስ
አልተንቀሳቀሰም ነበርና ጌታው ተናዶ እየረገጠ ጠርቶ ባይቀሰ
ቅሰው ኖሮ በፊቱ ላይ የሚያንፀባርቀው የማለዳ ጮራና የአዲሱን
ቀን መውጣት በምስጋና ለማብሰር ከዛፍ ወደዛፍ እየበረሩ በደ
ስታ የሚንጫጩት አዕዋፎች ዜማ እንኳ ሊያነቃው የሚችል
አልነበረም ። በጉትጐታ ብዛት ባንኖ እንደተነሳ ወዲያውኑ የእራስ
ጌውን እርኮት ዳበሰና ቢንጠው ከትላንትናው ይዞታው በጣም
ጐድሎ ሲንቦጫቦጭ ስለሰማ ይህን ታላቅ ጉድለት በቶሎ ለመ
ሙላት የሚቻልበት ዘዴ በቅርብ ሥፍራ እንደማይገኝ ተረድቶ
ልቡ በፀፀት እስኪነደፍ አዘነ ።

ዶን ኪሾት ግን እስካሁንም ድረስ አልበላም ነበር ፤ ምክ
ያቱም ቀድሞ እንደተናገርነው ጣዕም ያለው ትዝታ እየተመገበ
ልቡ ጠግቦ ስለአደረ ነው ። ስለዚህ እንደወትሮው ልማዱ ገና
ዱሮ ታጥቆ ለመነሳት ዝግጁ ሆኖ ነበር ። ሳንቾም ከነቃ በኋላ
ከመነሳት አልዘገየም ነበር ። ሁለቱም ከብቶቻቸውን ጭነው
ከጫካው ከወጡ በኋላ ወደ ፑዬርቶ ላፒቼ መንገድ ተመልሰው
ጉዞአቸውን ጀመሩ ። ከቀትር በኋላ ዘጠኝ ሰዓት ግድም ከፊት ለፊ
ታቸው በርከት ያሉ መንገደኞች ወደነሱ ሲመጡ አዩ ።

ዶን ኪሾት ሰዎቹን ከማየቱ ወዲያውኑ እንዲህ አለ ።
«ወዳጄ ሳንቾ እዚህ ሥፍራ ላይ በነዚያ አጋጣሚ በምንላቸው
ውስጥ እጃችንን እስከ ክንዳችን ድረስ ለመንከር እንደምንችል
አረጋግጥልሃለሁ ። ዳሩ ግን አሁን አጥብቄ የማስጠነቅቅህ አንድ

ብርቱ ጉዳይ አለ ፤ ይኸውም በዚህ ዓለም ላይ ታይቶ በማይታ
ወቅ ታላቅ አደጋ ውስጥ ተጋፍጠው ብታየኝም የገጠምኳቸው
ጠላቶቼ ዝቅተኞችና ወረበሎች ካልሆኑ በስተቀር እኔን አግዝህ
ለሁ ብለህ ጐራዴህን መዝዘህ ለእርዳታ እንዳትመጣ ነው ።
ጠላቶቼ መደዴዎች ሆነው ከተገኙ ግን አሳምረህ ልትአግዘኝ
ትችላለህ ፤ ጠላቶቼ ፈረሰኞች የሆኑ እንደሆነ በፈረሰኛነት ሕግ
መሠረት አንተ የተካንህ ፈረሰኛ ከመሆንህ በፊት በማናቸውም
ምክንያት ረዳት ለመሆን አልፈቅድልህም» አለው ።

«እዚህ ላይስ ግዴልዎትም ሥጋትዎን ጨርሰው ሊያስወ
ግዱት ይችላሉ» ሲል መለሰ ሳንቾ «እርስዎም ባይነግሩኝ ኖሮ
ይህ ትእዛዝዎ በበለጠ ጥንቃቄ የሚፈጸም ነበር ። እንደሚያው
ቁት በተፈጥሮዬ የረጋሁ ደመ ቀዝቃዛና ሰላማዊ ሰው ስለሆንኩ
ለጠብና ለአምባ ጓሮ ዋና ጠላቱ ነኝ ። ጠብና ጭቅ ጭቅ የተነሳ
በትን ሥፍራ በሩቁ ከመሸሽ በስተቀር እግሬን አድርሼ አላው
ቅም ። ስለዚህ በሰው ዳፋ እንድገባ ሰይጣን እየገፋፋ ቢያስተ
ኝም እንኳ ተፈጥሮዬ እንደሚገታኝ አምናለሁ ። ዳሩ ግን እውነ
ቱን ለመናገር ከሆነ በቀጥታ በራሴ ላይ የሚመጣውን አደጋ
ለመከላከል ባለኝ ኃላፊነት መሠረት ክህነት አልተቀበልኩም
በማለት አጐንብሼ ለመደብደብ ስለማልችል ይህን የፈረሰኛነት
ሕግዎን ከቁም ነገር የማላገባው መሆኔን ላረጋግጥልዎ እወዳ
ለሁ ። ምክንያቱም መለኮታዊም ሆነ ሰብዓዊ ሕጐች እያንዳንዱ
ፍጡር የሚያጠቃውን ጠላት እንዲከላከል የሚፈቅድለት መሆኑ
የማይካድ ስለሆነ ይህን የመከላከል ተግባሬን ሳልፈጽም ለመቅ
ረት በውነቱ ከበረዶ የተፈጠርኩ መሆን የሚገባኝ ነው» አለው።

«ይህንስ አሌ አልልህም» አለ ዶን ኪሾት «የሆነው ሆኖ
ከፈረሰኞች ጋር በምዋጋበት ጊዜ እኔን ለመርዳት የሚያድርብ
ህን የተፈጥሮ ቁጣህን እንድትአበርደው አሁንም ደጋግሜ
አስጠነቅቅሃለሁ» አለው ።

«በፍጹም አይጠራጠሩ» አለ ሳንቾ ይህን «ትእዛዝዎን»
ሰንበትን አክብር «እንደተባለው የአሪት ቃል አክብሬ እጠብ
ቀዋለሁ» ሲል አረጋገጠለት ።

በዚህ ጉዳይ እየተነጋገሩ ወደፊት ሲራመዱ ሁለት የቤኔ
ዴክት ገዳም መነኮሳት በሁለት ግመሎች ላይ ተቀምጠው
ብቅ አሉ ። ግመሎቹ ያልናቸውም የተቀመጡባቸው በቅሎዎች
ትንንሾች ስላልነበሩ ነው ። መነኮሳቱ ትልቅ የመንገድ መነ
ጥር አድርገው የፀሐይ ጃንጥላም ይዘው ነበር ። ከነሱም
በስተኋላ ለጥቀው የሚመጡት በፈረስ ላይ የተቀመጡ አራት
ወይም አምስት የሚሆኑ ሰዎችና ሁለት እግረኛ ጐረደማዎች
ያጀቡት አንድ ሠረገላ ነበር ። ቀጥሎም እንደታወቀው በሠረገላ
ውስጥ የነበረችው አንዲት የቢስካሊያ ሴት ወይዘሮ ባልዋ
ከፍ ያለ ሹመት ተቀብሎ ወደ ሕንድ አገር ለመሔድ ሲቢልያ
ይገኝ ስለነበር እሱን ለመሰናበት የምትሔድ ነበረች ፤ መነኮሳቱ
ግን መንገዳቸው አንድ ይሁን እንጂ ከሴትዮይቱ ጋር እውቀት
አልነበራቸውም ። ሆኖም ዶን ኪሾት እንዳያቸው ወዲያውኑ
ለጋሻ ጃግሬው እንዲህ አለው ።

«ወይም እኔ ተሳስቼ ይሆናል ፤ ወይም ደግሞ ይህ የዛሬው
የውጊያ ድግስ ምን ጊዜም ያልታየ እጅግ ስመ ገናና የጀግ
ኖች መራኮቻ ግጥሚያ መሆን አለበት ። ምክንያቱም እነዚያ
ወደኛ ሲጠጉ የምናያቸው ሁለት ጥቋቁር ጥቅልሎች በዚያ
ሠረገላ ውስጥ አንዲት የተጠለፈች ልዕልት በመተት አደንግ
ዘው የሚወስዱ አስማተኞች መሆን አለባቸው ። እንዲያውም
ያለ ጥርጥር እነሱው ስለሆኑ ባለኝ ሙሉ ችሎታ ይህን ጥቃት
መበቀል አለብኝ» አለው ።

«ይህ የአሁኑ አጋጣሚ ከነፋስ ወፍጮዎች ይልቅ የባሰ
አሳፋሪ ሊሆን ነው» አለ ሳንቾ «እባክዎን ጌታዬ ይጠንቀቁ ፤
እነዚያ ወደኛ የሚመጡት ሁለቱ ሰዎች በአለባበሳቸው እንደ
ሚታየው የገዳም መነኮሳት መሆናቸው የማያሳስት ነው ።
ሠረገላውም የሌሎች መንገደኞች ሳይሆን አይቀርምና አሁን
በተናገሩት ላይ እርግጠኛ ከመሆንዎ በፊት አጣርተው ቢመለ
ከቱ የተሻለ ነው ። የሚያደርጉትንም ነገር በሚገባ ይመርምሩት ።
እስከዚህ ድረስ እያጭበረበረ የሚያታልልዎት ዲያብሎስ ሳይሆን
አይቀርምና እንዲያው በከንቱ ልብዎን ከፍተውለት መፈንጫ
አያድርጉት» አለው ።

«ሳንቾ» አለ ዶን ኪሾት «እኔ ከብዙ ጊዜ ጀምሬ እንደ ነገርኩህ አንተ ስለአጋጣሚ ጉዳይ ምንም የማይገባህ ደደብ መሆንክን ገልጬ አስረድቼህ ነበር ። አሁንም ደግሞ እውነተኛው አንተ ሃሰተኛው እኔ መሆን አለመሆናችንን በወሬ ሳይሆን በሥራ ገልጬ አሳይሃለሁ» አለው ።

ይህን ተናግሮ ሲያበቃ ወደፊት ተራመደና መነኮሳቱ ለማለፍ በሚመጡበት መንገድ መካከል ገብቶ ተደነቀረ ። መነኮሳቱ እየተቃረቡ መጥተው የሱን ድምጽ ለመስማት በሚችሉበት ሥፍራ ላይ የደረሱ ሲመስለው እንዲህ እያለ ይጮህ ጀመር ።

"እናንት አጋንንት የሠፈረባችሁ ፤ እርኩስ መናፍስት ያደረባችሁ አስማተኞች ፤ በዚህ ሠረገላ ውስጥ አፍናችሁ በእስረኛነት የምትአንከራትቷቸውን ልዕልታት አሁን በፍጥነት ነፃ እንድትለቋቸው አዝዝአችኋለሁ ። አለበለዚያ ግን ለመጥፎ ተግባራችሁ የተዘጋጀላችሁን የሞት ቅጣት ለመቀበል ተሠናዱ" አላቸው ።

መነኮሳቱም በድንጋጤ የከብቶቻቸውን ልጓም ጐትተው ቆሙና በዶን ኪሾት መልክና አነጋገር እንደተገረሙ እንዲህ ሲሉ መለሱለት ።

"የተከበሩ ፈረሰኛ ሆይ ፤ እኛ የቅዱስ ቤኔዲክት ገዳም መነኮሳት ነን እንጂ ክቡርነትዎ እንደሚሉት አጋንንት የሠፈረብን ወይም እርኩስ መናፍስት ያደረብን አስማተኞች አይደለንም ፤ የሰላም መንገዳችንን ይዘን ወደ ጉዳያችን የምንሄድ ከመሆናችን በስተቀር በሰረገላው ውስጥ የታሠሩና የታፈኑ ልዕልታት መኖር አለመኖራቸውን በጭራሽ አናውቅም ።" አሉት ።

"የማስመሰያ ምክንያትና የተኳለ የመቅለስለስ ንግግር ምን ጊዜም አታልሎኝ አያውቅም" አለ ዶን ኪሾት" እኔ እንደሆንኩ ማን እንደሆናችሁ አሳምሬ አውቃችኋለሁ ። እናንተ እምነተቢስ ውሾች ፤ አንዳች ማምለጫ ዘዴ የላችሁምና ነፍሳችሁን ለማስገበት የምትመርጡ እንደሆን ይልቁንስ ያዘዝኳችሁን በቶሎ ፈጽሙ ፤ አለበለዚያ ግን ያልኳችሁን ማድረጌ ነው" አላቸው ።

ከዚህ ሌላ መልስ እስኪሰጡት ሳይጠብቅ ሮሲናንቴን ኰረኰረና ጦሩን አዘቅዝቆ ይህ ነው በማይባል ፍጥነትና ድንገቴታ ወደ አንደኛው መነኩሴ ተወረወረ ። መነኩሴው አመጣጡን አይተው ከመ—ቀጽበት ዘለው ወርደው እበቅሎይቱ ሆድ ስር ባይገቡ ኖሮ ምንም እንኳ በቀጥታ ባይገድላቸው ክፉኛ አቁስሎ ከኮርቻቸው ላይ ገልብጦ እንደሚያወርዳቸው የተረጋገጠ ነበር ። ሁለተኛው መነኩሴ ደግሞ ለጓደኛቸው የተደረገላቸውን የክብር አቀባበል በተመለከቱ ጊዜ የበቅሎአቸውን ወገብ በሁለት ጭናቸው አጠበቁና በማይገታ ሽሽት በሜዳው ላይ እንደነፋስ ተፈተለኩ ።

ሳንቾም እመሬት ላይ የወደቁትን መነኩሴ ተመለከተና ከአህያው ላይ ወርዶ እየሮጠ ደርሶ እላያቸው ላይ ከተከመረ በኋላ ሠናፊላቸውን መግፈፍ ጀመረ ። በዚህን ጊዜ ካንዲት ምንጭ ውሀ ለመጠጣት ወደ ኋላ ቀርተው የነበሩት ሁለት የመነኮሳት አሽከሮች ደርሰው ሳንቾ የሚያደርገውን አይተው በምን ምክንያት እንደሚገፋቸው ጠየቁት ። ሳንቾም በበኩሉ ጌታው ዶን ኪሾት በደንበኛ ውጊያ ላይ ጠላቱን ስለአሸነፈ የምርኮውን ዕቃ በሕጉ መሠረት መውሰድ ያለበት እሱ መሆኑን አስረዳቸው ። እነዚያ ተማሪዎች ግን የውጊያና የምርኮ ታሪክ የማያውቁ ስለሆኑ ሳንቾ የሰጣቸው መልስ የወሮበልነት መንፈስ ያለበት ማላገጫ ስለመሰላቸው ፤ እንዳጋጣሚ ደግሞ ዶን ኪሾት ከባለ ሰረገላዎቹ ሰዎች ጋር ለመነጋገር ወደዚያ ሄዶ ስለነበረ ብቻውን አግኝተው በላዩ ላይ ወደቁበትና ማንቁርቱን አንቀው ወደ መሬት ከጣሉት በኋላ እያገላበጡ በእርግጫና በጡጫ አልፍተው ፤ እሪዙን በሙሉ ነጭተው ያለ ትንፋሽና ያለ ስሜት እመሬት ላይ ዘርግተውት ሔዱ ። የወደቁትም መነኩሴ በድንጋጤ ፊታቸው አመድ እንደመሰለ በተማሪዎቹ እርዳታ ተነስተው እበቅሎአቸው ላይ ወጥተው እንደፈሩና እንደተንቀጠቀጡ ጓደኛቸው መጠነኛ ርቀት ላይ ቆመው የረብሻው ፍጻሜ ምን እንደሆን እየተመለከቱ ይጠብቋቸው ነበርና ወደዚያው አቅጣጫ ገሥግሠው ተገናኙ ። ከዚህ በኋላ ሁለቱም መነኮሳት የረብሻውን መጨረሻ ለማየት ጠልተው ዲያብሎስ በተረከዛቸው ስር የገባባቸው ይመስል እሥሬ እያማተቡና ፀሎት እያደረሱ ጉዞአ

ቸውን ቀጠሉ ። ዶን ኪሾትም ቀድሞ እንደተባለው ከሠረገላው ውስጥ ካለችው ወይዘሮ ጋር ንግግር ጀምሮ ስለነበረ እንዲህ እያለ ይነዘንዛት ነበር ።

“ልዕልት እመቤቴ ሆይ ፤ ከእንግዲህ ወዲህ የተዋበው ልዕልናዎ ሰውነትዎን እንዳሰኙዎት ሊያዙትና ሊያዝናኑት መቻልዎን አረጋግጥልዎታለሁ ። የጠላፊዎችን ትምክሕትና ኩራት በዚህ በኃይለኛው ክንዴ ብርታት ተሰባብሮ እነሆ ይኸው እመሬት ላይ ወድቋል ። የአስማተኛውም ጥበብ እንደጢስ በኗል እንደበረዶም ሟምቷል ፤ የነፃ አውጭውንም ስም ለማወቅ እንዳይቸገሩ “የማንቻው ዶን ኪሾት” አጋጣሚውን የሚፈልግ ዙዋሪ ፈረሰኛ ወደር የሌላት የውቢቷ የቶቦዞይቱ ዱልቺኒያ ባሪያ” መሆኔን ስገልጽልዎ ከኔ ለተቀበሉት በጐ አገልግሎት ወሮታ እንዲሆነኝ ሌላ ዋጋ እንዲከፍሉኝ አላስቸገርኩዎትም ። ዳሩ ግን ከታላቅ ወሮታ የምቆጥረው መንገድዎ ወደ ቶቦዞ አቅጣጫ አጥፈው በኔ ስም እመቤቴ ፊት ቀርበው ልዕልትነትዎን ነፃ ለማውጣት ያደረግሁትን ብርቱ የጀግንነት ተጋድሎ በዝርዝር እንዲነግሩልኝ ብቻ ነው” ሲል መልሱን በመጠበቅ ንግግሩን አቆመ ።

ሠረገላውን ከሚያጅቡት መካከል አንደኛው የቢስኪሊያ ተወላጅ የሆነ ጋሻ ጃግሬ ይህን ሁሉ ንግግሩን ተጠንቅቆ ያዳምጥ ነበርና ዶን ኪሾት መንገዳቸውን ወደፊት እንዳይቀጥሉ የሚከለክልና እንዲያውም የቸኮሉበትን ጉዳይ ትተው በፍጥነት ወደ ቶቦዞ እንዲሄዱ የሚያዝዛቸው መሆኑን ከተረዳ በኋላ ወደሱ ተጠግቶ ባንድ እጁ የዶን ኪሾትን ጦር ጨብጦና ባልተጣራ የእስፓኒያና የካስቲሊያ ቅልቅል ቋንቋ እንዲህ ሲል ሰደበው ።

“ወግድ ከዚህ ፤ ሂድ ወደገደል መጨረሻህ የማያምር ወግ አራቂ ፈረሰኛ ፤ ልቀቅ ሠረገላውን እምቢ ካልህ እምላክ አይማረኝ እኔ የቢስካሊይቱ ልጅ እገድልሃለሁ” አለው ።

ዶን ኪሾትም የቢስካሊያው ንግግር ደህና አድርጎ ስለገባው በተጀነነና በንቀት አነጋገር እንዲህ ሲል መለሰለት ”

“አንተ አቶክቷኪ ገልቱ ፍጥረት ፤ ፈረሰኛ አለመሆንህ በጀህ እንጂ ፈረሰኛ ብትሆን ኖሮ ላሁኑ የድፍረትና የብልግና አነጋገርህ የሚገባህን ቅጣት እሰጥህ ነበር” አለው ።

“እኔ እንዳንተው ፈረሰኛ ነኝ” ሲል መለሰለት ቢስካሊያው “እምላክ ይመስክርብኝ አንተ ቀጣፊ ዋሾ ነህ ፤ በል እስቲ ወንድ ከሆንክ ጦርህን ጣልና ጐራዴህን ምዘዝ ፤ የስንገውን እንገትህን ቆርጬ ስጥለው ታያለህ ፤ እኔ የቢስካሊይቱ ልጅ እመሬት ላይ ስቀር አንተ ዲያብሎስ እንዲቀበልህ ወደ ባህር እወረውርሃለሁ ፤ ሐሰት ነው ብትል ና ላሳይህ” አለው ።

“እንግዲህ እስቲ ጉብዝናህን እንየው” ሲል በንቀት መለሰለት ዶን ኪሾት ። ይህን ተናግሮ ሲያበቃ ጦሩን ወደመሬት ለመግጣለና ጐራዴውን ጨብጦ ጋሻውን አነገበና ቢስካሊያውን ለመግደል ቁርጥ አሳብ አድርጎ ተንደረደረበት ። ቢስካሊያውም በዚህ አኳኋን በቁጣ ግሎ ሲመጣበት በተመለከተው ጊዜ ከበቅሎ ላይ ዘልሎ ለመውረድ ፈልጎ ነበር ፤ ምክንያቱም በቅሎይቱ የተውሶ ስለሆነች አመሏን ስላልተማመነው ነው ። ዳሩ ግን ያኛው በላዩ ደፈው በቅሎይቱ ላይ እንደሆነ ጐራዴውን ከመምዘዝ በስተቀር ለመውረድና ለመዘጋጀት ፋታ አላገኘም ። እንደ ዕድል ደግሞ ቢስካሊያው ከሠረገላው አጠገብ አልራቀም ነበርና እጁን ሰዶ አንድ መከዳ ጐትቶ እንደጋሻ እንዲያገለግለው ያዘ ፤ ከዚህ በኋላ ምንም ያህል ሳይዘገዩ መሠረተ ደንበኞች ይመስል ለመተራረድ ተፋጥጠው ተሰለፉ ። ሌሎችም አጃቢዎች ገላግለው ጠቡን ለማብረድ ሞክረው ነበር ። ዳሩ ግን ቢስካሊያው ክፉኛ አምርሮ ስለነበር በዚያ በጐልዳፋ ቋንቋው እየለፈለፈ ውጊያውን እናቴ ጨርሰህም ብለው ያሰናከሉት እንደሆነ ገላጋዮችንና እመቤቷንም የሚገድላቸው መሆኑን በዛቻ አስጠነቀቃቸው ። የሰረገላውም ባለቤት ይህን ረብሻ በማየቷ በፍርሐት ስለተሸበረች ነጂውን ጠቅሳ ከዚህ ስፍራ ራቅ አድርጎ እንዲያቆም ካዘዘችው በኋላ በሩቁ ሆና ከደንገጡሮቿ ጋር ይህን አስደንጋጭ ውጊያ ትመልከት ጀመር ። በዚህን ጊዜ ቢስካሊያው ጐራዴውን ሠንዝሮ በዶን ኪሾት ትከሻ ላይ አሳረፈበት ፤ የተሰነዘረውም ጐራዴ የጋሻውን ከንፈር አግኝቶ እሱን ብቻ ጠርቦ ኃይሉ ባይበርድ ኖር

የዶን ኪሾትን ትክሻ እስከመቀነቻው ድረስ ሊሰነጥቀው ይችል ነበር ።

ዶን ኪሾትም የዚህ የብርቱ ሰንዘራ ምት ክባዱ ዘልቆ ትከሻውን ክፉኛ ስለተሰማው እንዲህ ሲል በኃይል እየጮኸ ተማጠነ ።

“የነፍሴ እመቤት ዱልቺኒያ ሆይ ፤ የቁንጅና አበባ ሆይ ፤ የክብርሽን ታላቅነት ይበልጥ ለማግነንና ፍላጐትሽን ለማስደሰት የሚዋጋውን ፈረሰኛሽን ከዚህ ከጐምዛዛው መጋፈጥ ላይ አሸናፊነትን እንዲያገኝ እርዳታሽን ላኪለት” ካለ በኋላ ይህን ቃል መናገሩ ፤ ጐራዴውን አጥብቆ መጨበጡ ፤ ጋሻውን በደንብ መመከቱ ፤ በቢስካሊያ ላይ መወርወሩ ይህ ሁሉ ባንዲት ደቂቃ ውስጥ የተከናወነ ሥራ ነበር ። ምክንያቱም የቢስካሊያውን ዕድል ባንድ የጐራዴ ምት ብቻ አጠቃልሎ ለመጨረስ ቁርጥ ሃሳብ ስላደረገ ነው ።

ቢስካሊያውም ባላጋራው ከመጀመሪያው በተለየ ድፍረትና ቆራጥነት እሳት ጐርሶ ሲመጣበት ባየው ጊዜ በዚህ ቁጠኛ መንፈሱ ጉብዝናውን ስላወቀለት እሱም ይህንኑ ያህል ጉብዝና ለማሳየት ደሙን አስቆጥቶ በመከዳው ጭንቅላቱን ሸፍኖ ጠበቀው ። ይህም ሲሆን ያች በቅሎ ይህን የመሰለ የውጊያ ንትናቄ ማድረግ አጋጥሟት የማታውቅ በመሆኗና ይህም የነሱ ልፊያ አድክሟት ታክታ ስለ ነበረ ወዲያም ሆነ ወዲህ ሊያነቃንቃት ሞክሮ ስለአቃተው እዚያው እንደተገተረች ቀረች ። ስለዚህ ከፍ ብለን እንደተናገርነው ዶን ኪሾት ጐራዴውን ከጫፉ ቀና አድርጐ ቀበጡን ቢስካሊያዊ ከሁለት ሥፍራ ለመሰንጠቅ እንደተዘጋጀ ሲወረውር ፤ ቢስካሊያው ደግሞ በበኩሉ ጐራዴውን አቅንቶ በትራሱ ደህና አድርጐ መክቶ ይጠብቀው ነበር ፤ እቦታው ላይ የሚገኙት ሰዎች ሁሉ በፍርሃት እየተንቀጠቀጡ ሁለቱ ተዋጊዎች የተዛዛቱበት ይህ ብርቱ የጐራዴ ሰንዘራ ምን ዓይነት ውጤት ለመስጠት እንደሚችል ለማወቅ በችኰላ ይጠባበቁ ነበር ።

ዛቻው እዚህ ነጥብ ላይ ደርሶ ሳለ የዚህ ታሪክ ደራሲ ለተንኮሉ ከዚህ በላይ ከተተረከው ሁኔታ በስተቀር የዶን ኪሸትን የተዋጊነት ሙያ ፍጻሜውን የሚናገር ሌላ ታሪክ አላገኘሁም በማለት አመካኝቶ የውጊያውን ውጤት ለመግለጥ አለመቻሉን አስታውቆ እንደዚሁ ተንጠልጥሎ መቅረቱን ብቻ ጽፎ አል ፤ ይህን ታሪክ ከአረብኛ ወደ እስፓኝኛ የተረጐሙ ሁለተኛው ደራሲ ደግሞ ይህን የመሰለ የሚያጓጓ ታሪክ በዝምታ ጨለማ ውስጥ ተቀብሮ ሊቀር የሚገባው አይደለም በማለትና እንዲሁም የማንቻ ታሪክ አዘጋጆች በቤተ መዘክራቸው ውስጥ በየግል ታወሻቸው ላይ የዚህን የስመ ጥር ፈረሰኛ ታሪክ የሚጠቅሱ አንዳንድ ማስረጃዎች ሳያስቀምጡ ምንም ቢሆን በችላ ባይነት አይተውት በማለፍ በዚህ አኳኋን የታሪኩ ፍጻሜ መቋረጡን ለማመን አልፈለገም ነበርና በዚህ አስተያየት ተጽናንቶ ተስፋ መቁረጡን ትቶ በትጋት በመፈለግ ብዛት የታሪኩን መጨረሻ አግኝቶ በሚቀጥለው ምዕራፍ ላይ እንደሚተርከው አድርጐ ለመጻፍ በመቻሉ ደስታው ከልክ ያለፈ ሆኗል ።